

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

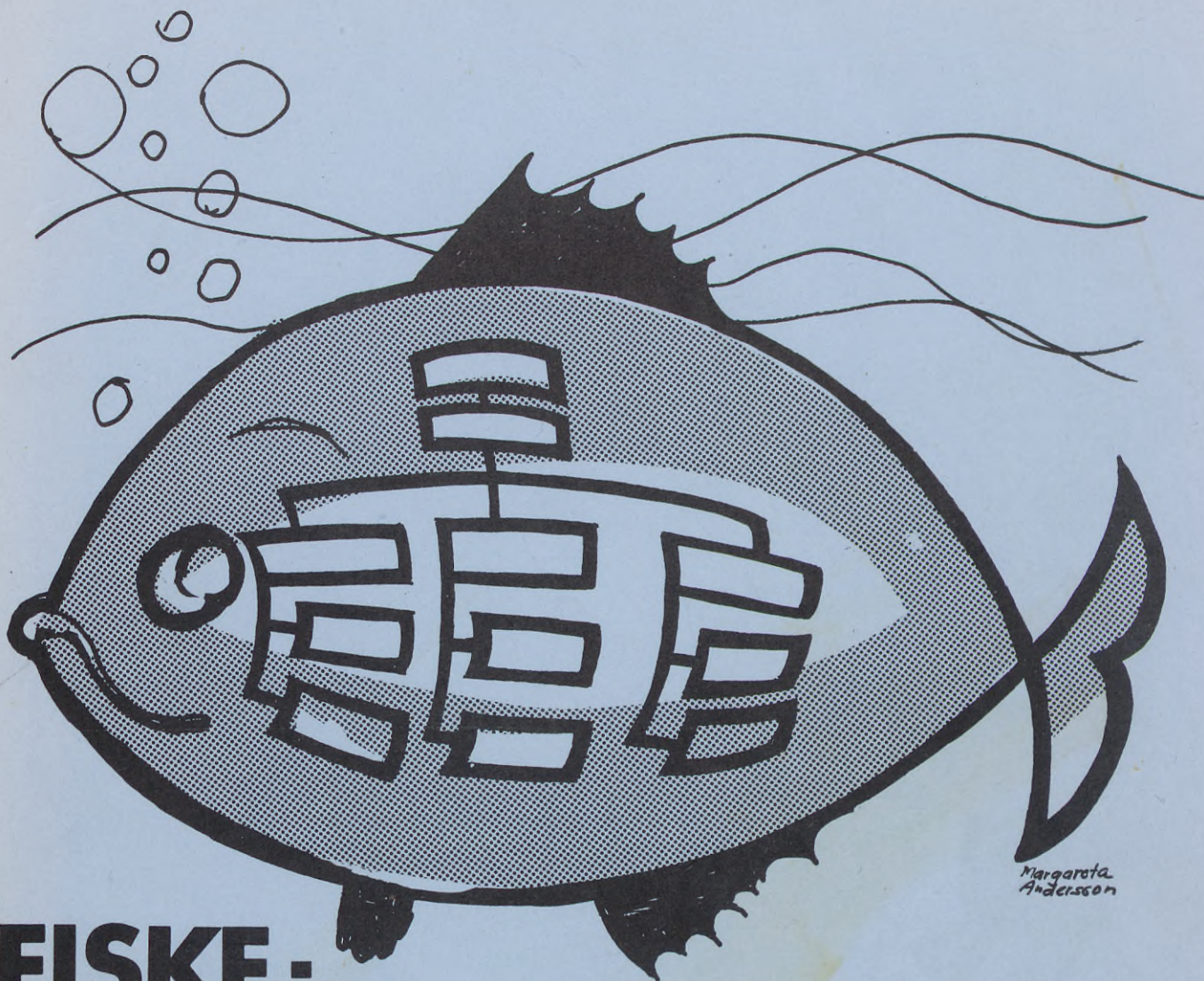

FISKERISTYRELSEN

RAPPORT

1976-11-23

Dnr 1086/76

**FISKE -
ADMINISTRATIONEN
- ett organisations-
förslag**

1976-11-23

INNEHÅLLSFÖRTECKNING		Sid
1	UTREDNINGEN	4
2	FISKEADMINISTRATIONENS MÅL OCH MEDEL	6
2.1	Den statliga fiskepolitiken	6
2.1.1	Allmänt	6
2.1.2	Lagstiftning och konventioner	7
2.2	De fiskepolitiska medlen	8
2.2.1	Lagstiftning	8
2.2.2	Ekonomiskt stöd	9
2.2.3	Rådgivning m m	11
2.3	Vissa utvecklingstendenser	11
3	FISKEADMINISTRATIONENS NUVARANDE UPPGIFTER OCH ORGANISATION	13
3.1	Kort historik	13
3.2	Fiskeristyrelsens uppgifter	13
3.2.1	Nuvarande organisation	14
3.3	Statens lokala fiskeriadministration	17
3.3.1	Fiskeriintendentsorganisationen	17
3.3.2	Statens fiskeringenjör	17
3.3.3	Fiskodlings- och fiskeriförsöksanstalterna	17
3.4	Lantbruksnämnderna	18
4	FISKEADMINISTRATIONENS VERKSAMHET	20
4.1	Förslagets inriktning	20
4.2	Planeringsverksamheten	21
4.2.1	Fiskets roll i samhällsplaneringen	21
4.2.2	Allmänt om planering	23
4.2.3	Förslag beträffande den strategiska planeringen	24
4.2.4	Förslag beträffande verksamhetsplaneringen	25
4.2.5	Förslag till tidsplan för planeringen	26
4.3	Personaladministration	28
4.3.1	Personaladministrationens syfte, roll, innehåll m m	28
4.3.2	Utbildning	30
4.3.2.1	Utbildning hittills vid fiskeristyrelsen	31
4.3.2.2	Grundutbildning för fiskare	31
4.3.2.3	Utbildningsfunktionens struktur och organisatoriska inplacering	31
4.3.2.4	Regionalt utbildningsansvar	32
4.3.2.5	Resursbehov	33
4.3.2.6	Förslag om särskilda medel för utbildningsverksamheten	33
4.4	Fiskerivetenskaplig och fiskeritek-nisk undersöknings- och åtgärdsverksamhet på distrikts- och regionalplanet	35
4.4.1	Allmänt	35
4.4.2	Fiskeadministrationens undersökningsverksamhet på distrikts- och regionalplanet	36

1976-11-23

Sid

4.4.3	Fiskeadministrationens åtgärdsverksamhet på distrikts- och regionalplanet inom områdena fiskevård och fiskeriteknik	38
4.4.4	Förslag till administration av den fiskerivetenskapliga och fiskeritek-niska undersöknings- och åtgärds- verksamheten på distrikt- och regio- nalplanet	39
4.5	Författningar	42
4.5.1	Fiskeregleringar	42
4.5.2	Författningsändringar	42
4.6	Fiskenämnd	44
4.6.1	Bakgrund	44
4.6.2	Ansvarsområde och planeringsroll	44
4.6.3	Handläggnings- och beslutsrutiner vid fiskenämnderna	45
4.6.4	Beskrivning av arbetsuppgifter	45
4.6.5	Fiskenämndernas behov av personal- resurser	48
4.7	Fiskeriintendent	51
4.7.1	Bakgrund	51
4.7.2	Ansvar och planeringsroll	51
4.7.3	Beskrivning av arbetsuppgifter	52
4.7.4	Fiskeriintendentsorganisationens behov av personalresurser	54
4.7.5	Utredningspersonalen	55
4.8	Statens fiskeriförsöksstationer	56
4.8.1	Nuläge	56
4.8.2	Den framtida statliga fiskodlings- verksamheten	56
4.8.3	Organisatorisk inplacering inom fiskeriadministrationen	57
4.8.4	Resursbehov	57
4.9	Laboratorierna	59
4.9.1	Bakgrund	59
4.9.2	Anställningsförhållandena vid la- boratorierna	59
4.9.3	Utredningens omfattning och av- gränsning	60
4.9.4	Förändringar genom utredningen	61
4.9.5	Förslag	61
4.10	Fiskevårdsbyrån	63
4.10.1	Bakgrund	63
4.10.2	Fiskevårdsbyråns ansvarsområde	63
4.10.3	Fiskevårdsbyråns planeringsansvar	63
4.10.4	Särskilda arbetsuppgifter inom fiskevårdsbyråns ansvarsområde	65
4.10.5	Fiskevårdsbyråns behov av personal- resurser	66
4.11	Fiskebyrån	69
4.11.1	Bakgrund	69
4.11.2	Fiskebyråns ansvarsområde	69
4.11.3	Arbetsbeskrivning och planerings- ansvar	69
4.11.4	Fiskebyråns behov av personalresur- ser	75

1976-11-23

		Sid
4.12	Administrativa byrån	77
4.12.1	Bakgrund	77
4.12.2	Ansvarsområde och roll i planerings- verksamheten	77
4.12.3	Arbetsuppgifter och resursbehov	77
4.12.4	Administrativa servicefunktioner vid den centrala myndigheten	86
4.13	Statens fiskeriingenjör	88
4.14	Fiskeadministrationens samverkan med andra myndigheter och organisationer	89
4.14.1	Fiskenämnd	89
4.14.2	Fiskeriintendenterna	90
4.14.3	Fiskevårdsbyrån	91
4.14.4	Fiskebyrån	92
4.14.5	Administrativa byrån	92
5	LANTBRUKSNÄMNDERNAS ADMINISTRATIVA SERVICE	94
5.1	Bakgrund	94
5.2	Nuvarande resurser	94
5.3	Fiskenämndernas servicebehov	96
5.3.1	Registrator	96
5.3.2	Ekonomiadministrativ service	97
5.3.3	Ekonomiskt stöd	98
5.3.4	Biträdeshjälp	99
5.4	Utformning av den administrativa servicen	99
6	FORTSATT UTREDNINGSSARBETE - GENOM- FÖRANDE	101
7	SAMMANFATTNING	105

1976-11-23

1 Utredningen

Regeringen uppdrog genom skrivelse 1976-03-25 åt fiskeristyrelsen att i samråd med statskontoret se över den närmare arbetsfördelningen mellan fiskeristyrelsens enheter samt personalfrågor och handläggningsrutiner i anslutning härtill.

Vidare uppdrog regeringen åt fiskeristyrelsen att i samråd med statskontoret och lantbruksstyrelsen utarbeta förslag till organisation för de föreslagna fiskenämnderna samt till förvaltningsrutiner och rutiner för den kontorsservice m m som lantbruksnämnden skall lämna fiskenämnderna.

Slutligen uppdrog regeringen åt fiskeristyrelsen att i samråd med statskontoret och riksrevisionsverket utarbeta förslag till ny taxa för uppdrag som utförs av fiskerintendent. Därvid skulle verken bl a även föreslå åtgärder som syftar till att samordna fiskeutredningar i vattenmål med övrig verksamhet inom den lokala fiskeadministrationen.

I översynsarbetet har det varit fiskeristyrelsens ambition att bereda personalen möjlighet att ge synpunkter på framtida arbetsuppgifter, arbetsformer m m. I den utredningsmetod som valts har därför strävan varit att på olika sätt engagera personalen på bred front.

Översynsarbetet har letts av en styrgrupp, som efter samråd med personalorganisationerna sammansatts av representanter för fiskeristyrelsen, statskontoret, lantbruksverket, riksrevisionsverket samt företrädare för de anställda inom olika delar av organisationen. Vid sidan av styrgruppen har funnits en referensgrupp, som uteslutande bestått av anställda, utsedda av berörda personalorganisationer. Referensgruppen har vid bl a två internatsammandragningar aktivt medverkat i analys och utarbetande av förslag. I utredningsarbetet har styrgruppen biträttts av en projektgrupp från statskontoret, vilken haft att ta fram beslutsunderlag och övrigt material beträffande utredningsarbetets uppläggning, genomförande m m.

I bilaga 1 anges vilka som medverkat i översynsarbetet.

En given förutsättning för översynen har varit de riktlinjer som riksdagen beslöt den 7 maj 1976 i anslutning till prop 1975/76:130 om stödåtgärder på fiskets område m m.

Metoden kan i korthet anges så: de anställda har genom enkäter beretts möjlighet att närmare beskriva sina nuvarande arbetsuppgifter samt lämna synpunkter på önskade och/eller väntade sådana. De anställda har också bedömt den tidsåtgång som arbetsuppgifterna beräknas kräva. Vidare bör här tilläggas att lantbruksnämnderna via en enkät lämnat uppgifter om den service som nämnderna hittills presterat på fiskets område.

1976-11-23

Översynsarbetet har i princip omfattat samtliga delar av den statliga fiskeadministrationen som efter 1977-07-01 kommer att sortera under fiskeristyrelsen. Överväganden om gränsdragning mellan verksamheter som kan beröra flera institutioner eller myndigheter såsom t ex viss forskning, har ej behandlats i översynen. Ej heller har t ex relationen mellan de framtida fiskenämnderna och länsstyrelserna i detalj utretts. Vissa frågor rörande den inre organisationen har i översynsarbetet bedömts vara av sådan omfattning att de kräver fortsatt utredning.

Föreliggande rapport bör därför i vissa delar uppfattas vara av principiell karaktär och därvid utgöra utgångspunkt för vidare detaljutredning samt underlag för vissa administrativa överväganden under en genomförandefas.

... som är väl anpassat såväl till biologiska och institutionella förutsättningar som till avrättningsförhållanden för fisk. Statenakterna har inte tagit ställning till fiskerigränsdrawingens förslag i denna del. Den jordbruksministeren har den 27 november 1975 tillkallat ett sakkunniga för att utreda de svenska fiskets kort- och långsiktiga problem. De sakkunniga har antagit namnet Fiskerikommissionen. I kommittén ingår representanter för staten och Sveriges fiskares riksförbund.

I fråga om fritidsfisket har riksdagen år 1969 godkänt de i propositionen 1968:42 förordade riktlinjerna för statens åtgärder för att främja fritidsfisket. Riktlinjerna säger i huvudsak följande:

- Åtgärderna skall inriktas på att skapa möjligheter att i ökad omfattning tillgodose allmänhetens krav på en ändamålsenlig utveckling av fritidsfisket. Därvid bör beaktas, att åtgärderna inte inkräktar på yrkesfisket eller husbehovsfisket i de trakter där sådant fiske fortfarande har betydelse som tillägg till försörjningen.

- Vid planeringen för friluftslivet och naturvården bör ökad hänsyn tas till fritidsfisket. Möjligheter till fritidsfiske bör öppnas även naturvården där förutsättningar finns härfor och där andra statliga myndigheter göra för att främja friluftslivet. Behovet av serviceanordningar av den typ som omfattas av statens stöd till friluftslivet från fonden för friluftslivets främjande m m - markanläggningar, byggnader etc bör beaktas även inom områden där fritidsfisket dominerar.

- I fråga om var åtgärder regionalt skall sättas in bör fiskeristyrelsen och statens naturvårdsverk ha nära kontakt. Vid planering av åtgärderna bör åtgärdernas genomförande bör vidare samarbete ske mellan den lokala fiskeristyrrelsen, länsstyrelserna och fiskeristyrelsens naturvårdsenheten. I förarbetena till de åtgärder som även med andra statliga organ samt andra organisationer med uppgifter på friluftslivets område.

Frågor om åtgärder för att främja fritidsfisket utreds för närvarande av 1975 års fiskerikommission. Utred-

1976-11-23

- 2 Fiskeadministrationens mål och medel
- 2.1 Den statliga fiskepolitiken
- 2.1.1 Allmänt

Målet för den statliga näringspolitiken såvitt avser fisket skall enligt beslut av statsmakterna år 1970 vara, att genom marknads- och strukturpolitiska åtgärder skapa stabila ekonomiska förhållanden för ett fiske som är väl anpassat till avsättningsförhållandena på den svenska marknaden och vid export. Fiskerinäringsutredningen har i sitt betänkande "Statligt stöd till fiskerinäringen" (Ds Jo 1975:8) uttalat, att målet för fiskeripolitiken bör vara, att genom marknads- och strukturpolitiska åtgärder skapa stabila ekonomiska förhållanden för ett fiske, som är väl anpassat såväl till biologiska och institutionella förutsättningar som till avsättningsförhållanden för fisk. Statsmakterna har inte tagit ställning till fiskerinäringsutredningens förslag i denna del, men jordbruksministern har den 27 november 1975 tillkallat sakkunniga för att utreda det svenska fiskets kort- och långsiktiga problem. De sakkunniga har antagit namnet Fiskerikommittén. I kommittén ingår representanter för staten och Sveriges fiskares riksförbund.

I fråga om fritidsfisket har riksdagen år 1969 godkänt de i propositionen 1969:42 förordade riktlinjerna för statens åtgärder för att främja fritidsfisket. Riktlinjerna säger i huvudsak följande:

- Åtgärderna skall inriktas på att skapa möjligheter att i ökad omfattning tillgodose allmänhetens krav på en ändamålsenlig utveckling av fritidsfisket. Härvid bör beaktas, att åtgärderna inte inkräktar på yrkesfisket eller husbehovsfisket i de trakter där sådant fiske fortfarande har betydelse som tillskott till försörjningen.

- Vid planeringen för friluftslivet och naturvården bör ökad hänsyn tas till fritidsfisket. Möjligheter till fritidsfiske bör öppnas inom naturområden där förutsättningar finns härför och där andra statliga insatser görs för att främja friluftslivet. Behovet av serviceanordningar av den typ som omfattas av statens stöd till friluftslivet från fonden för friluftslivets främjande m m - markanläggningar, byggnader etc bör beaktas även inom områden där fritidsfisket dominerar.

- I fråga om var åtgärderna regionalt skall sättas in bör fiskeristyrelsen och statens naturvårdsverk ha nära kontakt. Vid planering av åtgärderna och åtgärdernas genomförande bör vidare samarbete ske mellan den lokala fiskeadministrationen, lantbruksnämnderna och länsstyrelsernas naturvårdsenheter. I förekommande fall bör samarbete ske även med andra statliga organ samt enskilda organisationer med uppgifter på friluftslivets område.

Frågor om åtgärder för att främja fritidsfisket utreds för närvarande av 1973 års fiskevattensutredning. Utred-

1976-11-23

ningen är parlamentariskt sammansatt. Utgångspunkten för den översyn av fiskelagstiftningen som fiskevattensutredningen ska göra bör enligt direktiven vara att ge fritidsfisket ökade möjligheter samtidigt som yrkesfisket ges tillräckliga förutsättningar att bestå som näring. Särskilt bör eftersträvas ökade möjligheter för fritidsfiskare utan eget fiskevatten att utöva fiske. Utredningen har lagt fram ett betänkande med förslag till ny lag om fiskevårdsområden (Ds Jo 1976:6).

Fiskets ställning i arbetet med fysisk riksplan har berörts bl a i prop 1975/76:1 "Redovisning av programskedet i den fysiska riksplaneringen". Som bilaga till propositionen finns intaget bostadsdepartementets PM 1975-02-20 om fullföljande av riktlinjerna i riksplanearbetet. I promemorian uttalas att fisket under planeringsskedet bör inordnas i planeringsarbetet på ett i förhållande till andra verksamheter jämbördigt sätt.

2.1.2 Lagstiftning och konventioner

De nu gällande principerna för fiskerättens utövande fastlades år 1950, då lagen (1950:595) om gräns mot allmänt vattenområde och lagen (1950:596) om rätt till fiske tillkom.

Bakgrunden till 1950 års fiskerättslagstiftning var den då inträdda förändringen i fiskeutövandet från husbehovsfiske och binäringsfiske till rent yrkesfiske och ökat fritidsfiske.

Huvudsyftet med lagstiftningen var att skapa sådana regler som både innebar en rättvis avvägning mellan olika intressen och fyllde rimliga anspråk på enhetlighet och klarhet. I den mån motsättningar mellan de olika intressena kunde uppkomma, skulle samhället i första hand tillgodose yrkesfiskets skäligen krav.

År 1960 tillkom lagen (1960:130) om fiskevårdsområden. Syftet med denna lag var att åstadkomma rationellt utnyttjande av fisket och effektiv fiskevård i fiskevatten med många delägare. Lagen var föremål för översyn av den år 1963 tillkallade fritidsfiskeutredningen. Utredningens förslag låg sedermera till grund för ändringar i lagen år 1969, vilka syftade till att bl a underlätta bildandet av fiskevårdsområden. Ytterligare ändringar för att underlätta tillkomsten av fiskevårdsområden genomfördes i lagen från 1 januari 1976. Förslag till ny lagstiftning har som nyss nämnts lagts fram av 1973 års fiskevattensutredning.

De grundläggande administrativa bestämmelserna på fiskets område finns i fiskeristadgan (1954:607). Stadgan innehåller allmänna bestämmelser om fiskets vård och bedrivande. Den innehåller vidare vidsträckt bemyndigande för länsstyrelserna att meddela lokala bestämmelser om fiskets vård och bedrivande. Bestämmelserna kan ha formen av länsstadgor men också andra mer lokalt betonade regler. I fiskeristadgan regleras också frågor om förbud mot in-

1976-11-23

försel och försäljning m m. Fritidsfiskeutredningen avgav även förslag till ny fiskeristadga. På grundval av detta förslag har stadgan ytterligare överarbetats av fiskeristyrelsen. Styrelsens förslag föranledde 1973 vissa ändringar i stadgan (prop 1973:9).

Av betydelse för det yrkesmässiga fisket i havet är också vissa internationella överenskommelser som Sverige träffat, nämligen Nordostatlantiska fiskerikonventionen och Konventionen rörande fisket och bevarandet av de levande tillgångarna i Östersjön och Bälten. I enlighet med dessa konventioner och med stöd av en kungörelse från 1965 (SFS 1965:500) har fiskeristyrelsen meddelat föreskrifter för fisket inom området för nordostatlantiska fiskerikonventionen samt i Östersjön, inbegripet Öresund samt Bälten. Utvecklingen inom havsrättens område kan förutses förändra fiskets förutsättningar främst genom inrättandet av ekonomiska zoner.

Sammanfattningsvis kan sägas att statsmakterna inte fastställt någon överordnad gemensam målsättning för fiskepolitiken i landet, men att det arbete som för närvarande utföres av fiskerikommittén och 1973 års fiskevattensutredning bör kunna utgöra underlag för riksdagens och regeringens ställningstaganden till den framtida fiskepolitiken.

2.2 De fiskepolitiska medlen

För att förverkliga de fiskepolitiska målen har fiskeadministrationen följande medel till sitt förfogande, nämligen

- fiskerilagstiftningen
- ekonomiskt stöd
- rådgivning, m m

2.2.1 Lagstiftning

Fiskerättslagen lämnar inte något större utrymme för fiskeripolitisk styrning. Enligt lagen kan länsstyrelse meddela föreskrifter till skydd för det fiske som är förbehållet innehavare av enskild fiskerätt. Skyddet avser både fasta och rörliga redskap och gäller mot sådant fiske som fritt får utövas av varje svensk medborgare i enskilt vatten vid ostkusten. Intill 1 juli 1974 fanns också en möjlighet för länsstyrelse - tidigare domstol - att föreskriva hur fisket skulle nyttjas vid oenighet mellan delägare. Ansökan kunde göras av delägare i oskiftat fiske och annat fiske som var samfällt för två eller flera fastigheter. Denna möjlighet att få en fiskeriplan fastställd upphörde i och med lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter trädde i kraft. Fiskerättslagen innehåller dessutom vissa bestämmelser om åtgärder mot vanskötsel av fiske. Dessa bestämmelser har dock knappast alls kommit att tillämpas i praktiken.

Fiskeristadgan innehåller allmänna regler om fiskets vård och bedrivande. Stadgan ger också länsstyrelse rätt att för länet eller del av länet meddela särskilda bestämmelser i samma frågor. Dessa möjliggör att skydd för fiske-

1976-11-23

bestånd införes genom fredningstider, minimimått m m. Fiskeristadgan och de lokala bestämmelser som utfärdas med stöd av den kan alltså till viss del användas som ett medel för fiskeripolitiken. De lokala bestämmelserna får dock inte utfärdas i syfte att reglera fördelningen av fisket mellan olika kategorier av fiskare.

Fiskevårdsområdeslagen har ett direkt uttalat syfte att åstadkomma rationellt utnyttjande av fisket och effektiv fiskevård i vatten med många delägare. Till en början betonades främst delägarnas intressen, men genom olika ändringar 1969 och 1976 har också i allt högre grad framhållits lagens möjligheter att bereda den fritidsfiskande allmänheten tillgång till fiske. För att uppmuntra bildandet finns möjligheter att erhålla statsbidrag. Lagen som trädde i kraft 1961 kom till en början att tillämpas i mycket liten omfattning - under de första tiotalet år hade bara omkring 70 områden bildats. Anledningarna härtill var flera. Dels innehåller lagen ganska invecklade regler för själva bildandet och dels fungerar de på frivillig väg inrättade fiskevårdsföreningarna på det hela taget ganska väl. Den lagliga grunden för dessa föreningar ansågs vara "gamla" 24 § i fiskerättslagen. När lagen om förvaltning av samfälligheter trädde i kraft 1 juli 1974 ändrades dock förutsättningarna för fiskevårdsföreningarnas verksamhet i grunden. För att kunna fortsätta med sin verksamhet måste föreningarna nämligen ombildas antingen till fiskevårdsområden eller till samfällighetsföreningar. Av de alternativt tillämpliga lagarna är fiskevårdsområdeslagen i det helt övervägande antalet fall bättre lämpad att reglera fiskefrågor än samfällighetslagen. Samfällighetslagen har nämligen inte primärt tillkommit för att klara frågor om samfällt fiske. Den kan härigenom leda till olämplig uppdelning av fiskevatten mellan olika skifteslag. Antalet fiskevårdsområden har därför ökat mycket kraftigt trots att lagstiftningen endast genomgått vissa smärre justeringar för att underlätta bildandet. Ytterligare steg i riktning mot fler fiskevårdsområden kommer att kunna tagas om fiskevattensutredningens betänkande Ds Jo 1976:6 "Fiskevårdsområden" leder till ny lagstiftning.

2.2.2 Ekonomiskt stöd

Ekonomiskt stöd till fisket lämnas i en mängd olika former, varav de viktigaste anges nedan.

a) Lånegaranti, fiskerilån, fiskberedningslån, omställningsstöd och säkerhetsutrustningsbidrag. Det statliga stödet lämnas för att underlätta finansieringen av investeringen inom fiskerinäringen, för att möjliggöra förbättringar av fiskeföretags ekonomiska förhållanden, för att hindra ekonomiska svårigheter vid övergång från fiske till annan verksamhet eller för anskaffning av säkerhetsutrustning för fiskefartyg. Fiskerilån kan också lämnas till fiskodling. Bestämmelserna finns i kungörelse 1971:445, omtryckt 1976:449.

1976-11-23

- b) Statligt stöd till fiskeföretag vid fångstbegränsning. Stödet lämnas i form av bidrag (fångstbegränsningsbidrag) och i form av lån (fångstbegränsningslån). Det statliga stödet utgår till sådana fiskeföretag som har haft fiskefartyg stillaliggande p g a för Sverige gällande internationella överenskommelser om fångstbegränsning enligt förordning 1976:448.
- c) Statsgaranti för försöksfiske. Stödet utgår till fiskare, som avser att fiska på sådana avlägsna fiskevatten, varå fiske tidigare inte alls eller endast i ringa utsträckning bedrivits av svenskar, eller att pröva nya fiskemetoder i enlighet med kungörelse 1953:242, ändrad 1976:49.
- d) Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen. Bestämmelser om dispositionen av anslaget (E 6) har meddelats i regleringsbrev 1964/65, senast återgivna i statsliggaren 1976/77 IX Jo.
- e) Bidrag vid stormskador. Bidrag kan utgå från anslaget J2. Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m m av medel som disponeras av kammarkollegiet i enlighet med föreskrifter som regeringen meddelar för varje särskilt fall.
- f) Statsbidrag till fiskehamnar. Bidrag utgår med belopp som motsvarar högst 90 % av anläggnings- eller förbättringskostnaden av hamn som behövs för yrkesfisket. Bestämmelserna finns i kungörelse 1971:384.
- g) Bidrag till underhåll och drift av fiskefyrar lämnas över anslaget E 5.
- h) Bidrag med anledning av avlysning av fiskevatten p g a att fisk från visst vattenområde genom förorening får anses otjänlig som människoföda. Föreskrifter för bidragsgivningen över anslaget E 12 finns meddelade i regleringsbrev 1971/72, återgivna i statsliggaren 1976/77 IX Jo.
- i) Statlig kreditgaranti för lån till åtgärder som främjar fritidsfisket. Garanti får ställas även för lån som avser att rationalisera verksamheten vid fiskodling. Bestämmelser finns meddelade i regleringsbrev 1969/70, och går över anslaget E 9. Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske.
- j) Statsbidrag till förrättningskostnader vid bildande av fiskevårdsområde. Bidrag utgår av avgifter enligt 2 kap 10 § vattenlagen och kan i särskilda fall beviljas med upp till 80 % av de egentliga förrättningskostnaderna.
- k) Restitution av bensinskatt till fiskerinäringen. Anslaget E 7 är ett reservationsanslag att avräknas mot bilskattmedlen.
- l) Kursverksamhet på fiskets område. Anslaget E 4 får disponeras främst för yrkesutbildning av fiskare enligt föreskrifter som finns återgivna i statsliggaren 1976/77 IX Jo.

1976-11-23

Utöver dessa bidragsformer som fiskeadministrationen förfogar över finns även medel som disponeras av andra myndigheter, men som kan ses som stödåtgärder åt fisket. Av betydelse för yrkesfisket är anslaget Prisreglerande åtgärder på fiskets område (E 13) vars medel disponeras av statens jordbruksnämnd. Stöd kan i vissa fall lämnas enligt förordningen (1976:208) om statligt stöd till skärgårdsföretag. Medlen disponeras av lantbruksstyrelsen över anslaget B 17. Fritidsfisket kan beviljas bidrag av de medel naturvårdsverket disponerar enligt anslaget I 2 till kastbryggor, mindre båtbyggor och uthyrningsekor för fritidsfiske.

2.2.3 Rådgivning m m

Ett betydelsefullt styrmedel för fiskeadministrationen ligger i den rådgivning i fiskefrågor som lämnas i olika former. Denna rådgivningsfunktion är för övrigt inskriven i instruktionen för fiskeriintendenterna och lantbruksnämndernas fiskerikonsulenter, i vars åligganden ingår att lämna allmänheten råd och upplysningar i fiskefrågor. Av den enkät vi genomfört kan också utläsas att fiskerikonsulenternas arbetsuppgifter till upp emot 30 % består i just rådgivning. Det finns dock ett uppdämt behov av centralt utformade anvisningar på många områden. På detta sätt liksom genom utbildning och allmän information kan man uppnå en kraftfullare styrning i enlighet med de riktlinjer för fisket som dras upp av statsmakterna.

2.3 Vissa utvecklingstendenser

På grund av den internationella utvecklingen står det svenska fisket inför svåra omställningsproblem. Den 1 januari 1977 kommer många av de fiskeplatser som spelat stor roll för svenskt fiske att ställas under andra staters jurisdiktion genom att Norge och EG-länderna inför ekonomiska zoner. Sverige har därför tagit upp internationella förhandlingar för att få fortsatt tillträde till de traditionella fiskevattnen i Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt. En följd av denna utveckling blir att de egna kustnära vattnen liksom insjöarna kan beräknas få successivt ökad betydelse.

Vad gäller Östersjön har Sveriges fiskares riksförbund begärt utvidgade fiskezoner.

Med hänsyn till den nu nämnda utvecklingen finns enligt vår mening starka skäl att anta att den fria etableringsrätten inom fisket på sikt kommer att upphöra och ersättas med kvoteringar och licensieringar. Detta kommer att ställa hela fiskeadministrationen inför nya uppgifter och kräva stora insatser från dess sida.

Av andra förändringar som vi väntar inom fiskets område kan nämnas upprättande av sådana hushållningsplaner som 1973 års fiskevattnensutredning föreslagit i sitt nyligen framlagda betänkande "Fiskevårdsområden". I linje med denna utveckling ligger även upprättande av fiskestadgor för större områden än de nuvarande länsfiskestadgorna.

1976-11-23

Den närmare regleringen av fisket i skilda sjöar och vattendrag bör då rimligtvis ordnas inom ramen för den nya typ av fiskevårdsområden som fiskevattensutredningen föreslagit. Också de nu antydda utvecklingslinjerna kommer att kräva planeringsinsatser på alla nivåer inom fiskeristyrningen.

Fiskerikommittén fortsätter sitt arbete med att utreda fiskets förutsättningar på längre sikt. Fiskeristyrelsen har fått i uppdrag att utreda avkastningen i de fiskevatten som kan beräknas stå till det framtida svenska fiskets förfogande. Kommittén gör vidare en utredning av fiskets kapacitets- och strukturförhållanden. Slutligen gör kommittén med bistånd av arbetsmarknadsdepartementet och länsstyrelsernas regionalekonomiska enheter en kartläggning av fiskets betydelse i olika områden av landet. Sveriges fiskares riksförbund genomför samtidigt med hjälp av statliga medel en utredning om en ändamålsenlig marknadsföring och distribution av fisk. Det material som samlas in kommer att ligga till grund för kommitténs överväganden rörande den framtida fiskeripolitiken.

Fiskeristyrelsen blev också utsedd för den lokala statliga fiskeristyrningen, denna bestod då som nu av nio fiskeristyrningsområden (änta vissa ytterligare perioder, vidare bedrev hushållningsällskapen verksamhet på fiskets område. För sällskapens verksamhet svarade i regel särskilda fiskeristyrningsområden eller fiskerikommittéer samt av sällskapen anställda fiskeristyrningsmän.

År 1967 övertogs hushållningsällskapens befattning med fiskeristyrning utom vissa uppgifter av lokal statlig karaktär av lantbruksmyndigheterna.

1969 tillkallades sakkunniga med uppgift att inkomna med förslag till ny statlig fiskeristyrning. De sakkunniga som antog bestämmelserna fiskeristyrning utredning av vilkande i december 1973 betänkandet (Ds Jo 1973:3) Ny statlig fiskeristyrning. Betänkandet har behandlats i propositionen 1975/76:130 om stödåtgärder på fiskets område m m samt i jordbruksutskottets betänkande 1975/76:39 och riksdagens skrivelse nr 311.

Som ett första led i den nu pågående omorganisationen gjordes en ändring i fiskeristyrelets instruktion med verkan från 1 juli 1976. Ändringen finns intagen i Svensk författningssamling 1976:450. Ändringen är övervägande av formell art och innebär bl a att de förutvarande byråerna för saltvattensfisket respektive sötvattensfisket ersättes med en fiskebyrå och en fiskevårdsbyrå samt att en rådgivande förvaltningsråd inrättades.

3.2 Fiskeristyrelets uppgifter

Fiskeristyrelsen är enligt sin instruktion central förvaltningsmyndighet för ärenden angående fiskeristyrningen, fristidsfisket och fiskevården i den mån sådana ärenden inte ankommer på annan myndighet. Styrelsen är dessutom chefsmyndighet för statens lokala fiskeristyrning. Den

1976-11-23

3 Fiskeadministrationens nuvarande uppgifter och organisation

3.1 Kort historik

Ärenden rörande fiske och fiskerinäringen sorterades ursprungligen under kommerskollegium. År 1890 inrättades lantbruksstyrelsen dit fiskeriärendena då överfördes, med undantag för havsfisket i Göteborgs och Bohus län. 1903 överflyttades även dessa havsfiskeärenden till lantbruksstyrelsen. Frågorna om fiskerinäringen kom då för första gången under enhetlig ledning.

År 1948 inrättades fiskeristyrelsen som övertog lantbruksstyrelsens förvaltningsuppgifter på fiskets område. Erfarenheterna från närmast andra världskriget om fiskets betydelse för folkförsörjningen medverkade till förverkligandet av ett gammalt önskemål om ett särskilt verk för fiskefrågor. Till frågans lösning bidrog också att lantbruksstyrelsen då stod inför en omorganisation. Styrelsen är alltsedan tillkomsten lokaliserad till Göteborg. Fiskeristyrelsen blev också huvudman för den lokala statliga fiskeadministrationen. Denna bestod då som nu av sju fiskeriintendenter jämte viss ytterligare personal. Vidare bedrev hushållningssällskapen verksamhet på fiskets område. För sällskapens verksamhet svarade i regel särskilda fiskerinämnader eller fiskerikommittéer samt av sällskapen anställda fiskeritjänstemän.

År 1967 övertogs hushållningssällskapens befattning med fiskefrågor utom vissa uppgifter av icke statlig karaktär av lantbruksnämnderna.

1969 tillkallades sakkunniga med uppgift att inkomma med förslag till ny statlig fiskeriadministration. De sakkunniga som antog benämningen fiskeadministrativa utredningen avlämnade i december 1973 betänkandet (Ds Jo 1973:3) Ny statlig fiskeadministration. Betänkandet har behandlats i proposition 1975/76:130 om stödåtgärder på fiskets område m m samt i jordbruksutskottets betänkande 1975/76:39 och riksdagens skrivelse nr 317.

Som ett första led i den nu pågående omorganisationen gjordes en ändring i fiskeristyrelsens instruktion med verkan från 1 juli 1976. Ändringen finns intagen i Svensk författningssamling 1976:450. Ändringen är övervägande av formell art och innebär bl a att de förutvarande byråerna för saltvattensfisket respektive sötvattensfisket ersättes med en fiskebyrå och en fiskevårdsbyrå samt att en rådgivande forskningsnämnd inrättades.

3.2 Fiskeristyrelsens uppgifter

Fiskeristyrelsen är enligt sin instruktion central förvaltningsmyndighet för ärenden angående fiskerinäringen, fritidsfisket och fiskevården i den mån sådana ärenden inte ankommer på annan myndighet. Styrelsen är dessutom chefsmyndighet för statens lokala fiskeriadministration. Den

1976-11-23

lokala administrationen omfattar fiskeriintendentsorganisationen (7 distrikt), statens fiskeriingenjör, statens fiskodlingsanstalt (Älvkarleby) och statens fiskeriförsöksanstalt (Kälarne).

Styrelsen skall enligt sin instruktion beakta såväl yrkesfiskets som fritidsfiskets intressen. Det åligger styrelsen särskilt att lämna fiskets utövare behövt bistånd, främja ett rationellt utnyttjande av fiskbestånden, medverka till förbättring av fångstmetoderna, främja avsättningen av fisk och fiskprodukter, uppmärksamt följa fiskets undervisnings- och utbildningsfrågor, följa fiskeribevakningen, verka för att bevakningen samordnas och ge råd och anvisningar för verksamhetens bedrivande samt bereda internationella ärenden som faller inom styrelsens verksamhetsområde.

Styrelsen utför även praktiska och vetenskapliga undersökningar och försök på fiskets område. Därvid skall den bl a anordna, leda och övervaka biologiska undersökningar som är ägnade att främja fisket, utföra hydrografiska observationer och mätningar samt fiskeritekniska undersökningar, ha överinseendet över de statliga laboratorierna, försöksstationer och fartyg som finns för verksamheten samt offentliggöra resultaten av undersökningar och försök. Om det kan ske utan att eftersätta övriga arbetsuppgifter skall styrelsen mot ersättning utföra fiskeribiologiska undersökningar åt kommuner och enskilda i samband med vattenregleringsföretag.

I instruktionen anges vidare att fiskeristyrelsen bör samarbeta med lantbruksnämnderna och ge dem kännedom om sådana förhållanden som kan vara av värde för deras befattning med ärenden i fråga om fiskerinäringen. Fiskerikon-sulenterna är anställda hos nämnderna. Styrelsen får hos lantbruksnämnd göra framställningar och väcka förslag i ämnen som berör nämndens verksamhet på fiskets område.

3.2.1 Nuvarande organisation

Ämbetsverket leds av en styrelse. I denna ingår verkets överdirektör, som är styrelsens ordförande, och minst sex andra ledamöter som regeringen utser särskilt. I styrelsen ingår vidare två personalföreträdare.

Överdirektören är chef för fiskeristyrelsen. Styrelsen är organiserad på tre byråer och två laboratorier. Till styrelsen hör tre fiskeriundersökningsfartyg. Varje byrå leds av en byråchef och varje laboratorium av en avdelningsföreståndare. En av byråcheferna är överdirektörens ställföreträdare.

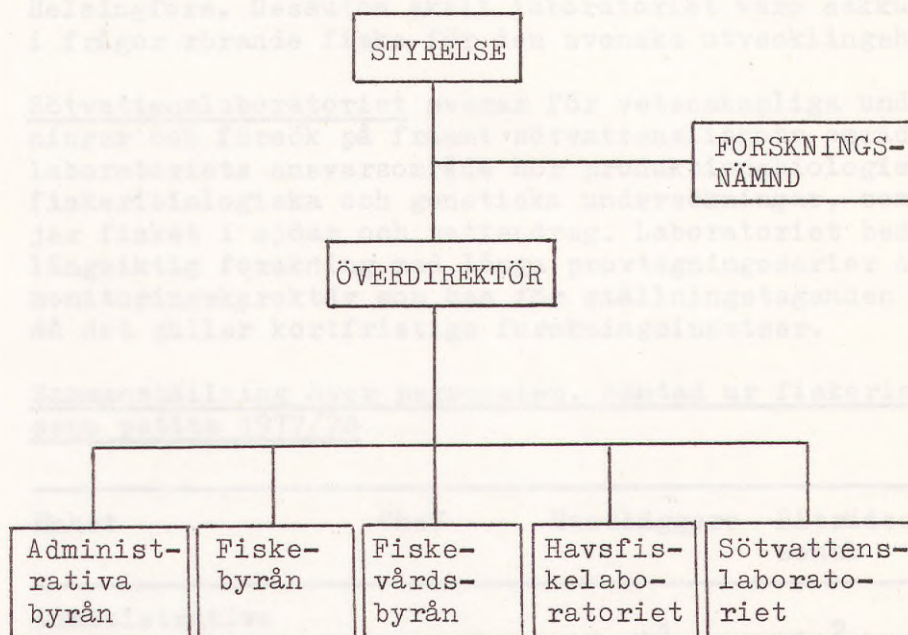
Till styrelsen är knuten en forskningsnämnd. Nämnden har till uppgift att följa utvecklingen inom området för styrelsens undersöknings- och försöksverksamhet och att bistå styrelsen med råd vid behandling av ärende som rör denna verksamhet och samordning med annan, likartad forskning. Ledamöter av forskningsnämnden är överdirektören, som är ordförande i nämnden och fyra andra ledamöter som

1976-11-23

utses av styrelsen bland företrädare för den vetenskapliga forskningen.

Styrelsens organisation framgår av nedanstående figur.

Arbetsuppgifternas fördelning:

Administrativa byrån svarar för frågor av ekonomi- och personaladministrativ art för fiskeristyrelsen, den lokala statliga fiskeriadministrationen, fiskeriundersökningsfartygen och de statliga fiskehamnarna. Till byråns verksamhetsområde hör vidare styrelsens informationsverksamhet och ärenden av juridisk natur.

Fiskebyrån svarar för ärenden rörande fiskets bedrivande och rationalisering, låne- och stödärenden, vissa fiskehamnsärenden och tekniska frågor, information och rådgivning till fiskerinäringen samt internationella frågor. På byrån handläggs även frågor om fiskarnas yrkesutbildning.

Fiskevårdsbyrån svarar för biologiska frågor om fiskevård och ärenden enligt vattenlagen i den mån dessa inte hör till administrativa byrån. På byrån handläggs ärenden om fisksjukdomar. Vidare är byrån samordnare av styrelsens centrala och lokala undersöknings- och forskningsarbete samt har att svara för uppföljningen av undersökningarna. Till byråns ansvarsområde hör även fritidsfiskefrågorna.

Havsfiskelaboratoriet består av en biologisk och en hydrografisk enhet. Laboratoriet svarar för vetenskapliga undersökningar och försök på kust- och havsfiskets områden. Till verksamhetsområdet hör produktionsbiologiska, fiskeriologiska och genetiska undersökningar, som främjar kust- och havsfisket, hydrografiska mätningar och obser-

1976-11-23

vationer rörande förorenings- och miljövårdsproblem i havet samt fiskeritekniska undersökningar i de Sverige omgivande vattnen samt i Nordsjön. Flertalet av dessa är långsiktiga och av typen "monitoring". Arbetet med förorenings- och miljöproblemen är främst en följd av Sveriges anslutning till konventioner ingångna i Paris, Oslo och Helsingfors. Dessutom skall laboratoriet vara sakkunnigt i frågor rörande fiske för den svenska utvecklingshjälpen.

Sötvattenslaboratoriet svarar för vetenskapliga undersökningar och försök på främst sötvattensfiskets område. Till laboratoriets ansvarsområde hör produktionsbiologiska, fiskeribiologiska och genetiska undersökningar, som främjar fisket i sjöar och vattendrag. Laboratoriet bedriver långsiktig forskning med långa provtagningsserier av s k monitoringskaraktär som bas för ställningstaganden även då det gäller kortfristiga forskningsinsatser.

Sammanställning över personalen, hämtad ur fiskeristyrelsens petita 1977/78

Enhet	Chef	Handläggare	Biträdespersonal
Administrativa byrån	1	4 (+1) ¹	9½ ²
Fiskebyrån	1	6	1½
Fiskevårdsbyrån	1	4 (+1+1) ³	1½
Havsfiskelaboratoriet	1		
biologiska avdelningen		5 (+7) ⁴	8 (+2) ⁴
hydrografiska avdelningen		3 (+7) ⁴	4 (+2) ⁴
Sötvattenslaboratoriet	1	5 (+5) ⁴	5 (+6) ⁴
Totalt	5	27 (+23)	29½ (+10)

Anmärkning: Utan parentes anges personal som avlönas från styrelsens myndighetsanslag.

- 1) Avlönas med medel som uppkommit genom vakanser
- 2) Varav för byråerna gemensam personal (materialförvaltare, registrator och växeltelefonist)
- 3) En tjänst avlönas med medel som uppkommit genom vakanser, och en delvis på detta sätt delvis av särskilda medel
- 4) Avlönas från olika forskningsanslag eller andra särskilda medel.

1976-11-23

3.3 Statens lokala fiskeradministration

3.3.1 Fiskeriintendentsorganisationen

Fiskeriintendentsorganisationen omfattar för närvarande sju distrikt, varav fyra är enbart sötvattensdistrikt, två enbart kust- och havsdistrikt och ett blandat söt- och saltvattensdistrikt.

Distriktskontoren är lokaliserade enligt fiskeristyre- lens bestämmande och ligger för närvarande ett i varde- ra Luleå, Härnösand, Gävle, Örebro och Kalmar samt två i Göteborg.

I varje distrikt finns en fiskeriintendent som chef. Det åligger intendenten enligt instruktionen att uppmärksamma fiskets tillstånd i distriktet och verka för fiskets ut- veckling och för god fiskevård, att samverka med lant- bruksnämnderna inom distriktet och lämna råd och anvis- ningar till lantbruksnämndernas fiskerikonsulenter, att lämna allmänheten råd och upplysningar i fiskefrågor, att göra undersökningar av och beskrivningar över fiskevatt- nen i distrikten, att i samarbete med länsstyrelse söka motverka vattenföroreningar och andra för fisket skadli- ga ingrepp i fiskevatten, att följa fiskets utveckling i sjöar och vattendrag som berörs av vattenbyggnadsföretag samt att på begäran tillhandagå domstolar och andra myn- digheter som sakkunnig.

Personalen får tillfälligt anlitas även för andra uppgif- ter. Personalen i mellersta distriktet skall enligt in- struktionen biträda intendenterna även i övre södra och nedre södra distrikten. På grund av den stora mängden vattenmål i vissa distrikt finns ett antal biträdande fiskeriintendenter, byrådirektörer och fiskerikonsulen- ter anställda.

3.3.2 Statens fiskeriingenjör

Statens fiskeriingenjör, som f n är arvodesanställd på deltid av fiskeristyrelsen, åligger att utarbeta förslag och ritningar till anordningar för fiskens framkomst i vattendragen till fiskdammar och fiskodlingsanstalter liksom till andra vattenbyggnader och inrättningar som sammanhänger med fisket samt att efter beslut av fiskeri- styrelsen avge yttranden och verkställa utredningar i dessa ärenden. Fiskeriingenjören är lokaliserad till Stockholm.

3.3.3 Fiskodlings- och fiskeriförsöksanstalterna

Den statliga fiskeadministrationen bedriver försöksverk- samhet i fråga om fiske vid fiskodlingsanstalten i Älv- karleby och vid fiskeriförsöksanstalten i Kälarne. Vid vardera anstalten tjänstgör en fiskerikonsulent som chef. Vid anstalterna är i övrigt anställd personal i mån av behov och tillgång på medel. Fiskeadministrativa utred- ningen har i betänkandet (Ds Jo 1975:7) lämnat förslag på åtgärder för att främja svensk fiskodling.

1976-11-23

Sammanställning över personalen, hämtad ur fiskeristyre-
lens petita 1977/78

Enhet	Chef	Handläggare	Biträdesper- sonal
Övre norra distriktet	1	(6)	(2)
Nedre norra distriktet	1	(10)	(4)
Mellersta distriktet	1	(4)	(2)
Övre södra distriktet	1	1	1
Nedre södra distriktet	1	(2)	$\frac{1}{2}$
Västerhavets distrikt	1	-	$\frac{1}{2}$
Österhavets distrikt	1	-	$\frac{1}{2}$
Älvkarleby	1	-	($3\frac{1}{2}$)
Kälarne	1	-	(2)
Fiskeriingen- jören 1)			
Totalt	9	1 (22)	$2\frac{1}{2}$ ($13\frac{1}{2}$)

Anmärkning: Inom parentes anges personal som avlönas genom vattenregleringsmedel.

3.4 Lantbruksnämnderna

Lantbruksnämnd skall biträda fiskeriintendenten i dennes arbetsuppgifter om det kan ske utan att nämndens egna arbetsuppgifter ersätts.

Till nämnden är knuten en fiskerinämd som bl a bereder ärenden och lämnar förslag rörande fiskerilån. Inom lantbruksnämnden finns en produktionsdelegation där bl a frågor på fiskets område avgörs i de fall dessa inte avgörs i fiskerinämd. Vid sammanträde med nämnden i plenum eller i delegation får fiskeriintendenten närvara och har rätt att yttra sig och att få sin mening antecknad. Intendenten får endast delta i beslut angående låneunderstöd.

1) Arvodesanställd mot årligt arvode

1976-11-23

Hos nämnd finns anställda fiskerikonsulenter enligt personalförteckning. Därutöver finns fyra fiskerikonsulenter för fritidsfisket, vilka skall stå till förfogande för tjänstgöring i olika nämnder. Tre fiskerikonsulenter vid rennäringsdelegationerna hos lantbruksnämnderna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län har särskilda uppgifter för fiskevattnen ovan odlingsgränsen.

Särskild administration har anordnats för Vänern, Vättern och Mälaren-Hjälmaren. För Vänern finns en fiskerikonsulent anställd med placering vid lantbruksnämnden i Värmlands län och för Vättern en fiskerikonsulent med placering vid lantbruksnämnden i Jönköpings län. Liknande förhållanden råder för Mälaren-Hjälmaren med en fiskerikonsulent placerad vid lantbruksnämnden i Stockholm.

I samråd med fiskeristyrelsen har lantbruksstyrelsen utfärdat instruktion för fiskerikonsulenterna. Enligt denna skall konsulent - med beaktande av såväl yrkesfiskets som fritidsfiskets intressen och i samverkan med fiskeristyrelsen samt vederbörande fiskeriintendent - uppmärksamma fiskets tillstånd inom sitt tjänstgöringsområde samt verka för fiskets utveckling och god fiskevård. Vidare skall konsulenten lämna allmänheten råd och upplysningar i fiskerifrågor och göra undersökningar av och beskrivningar över fiskevattnen inom tjänstgöringsområdet. Dessutom skall konsulenten medverka i sådana undersökningar och försök beträffande fisket som fiskeristyrelsen eller vederbörande fiskeriintendent uppdrar åt honom. Fiskerikonsulenten skall också söka motverka vattenföroreningar och andra för fisket skadliga ingrepp i fiskevattnen och följa fiskets utveckling i sjöar och vattendrag som berörs av vattenbyggnadsföretag samt verka för bildande och vidmakthållande av sammanslutningar bland fiskande av olika kategorier ävensom fiskevattenägare.

För fritidsfiskekonsulenterna har särskild instruktion utfärdats av lantbruksstyrelsen i samråd med fiskeristyrelsen.

1976-11-23

4 Fiskeadministrationens verksamhet

4.1 Förslaget inriktning

Förslaget beträffande fiskeadministrationens organisation har sin utgångspunkt i proposition 1975/76:130 i vilken de övergripande organisationssambanden fastslås. Vi har med utgångspunkt i de förutsättningar som ges av propositionen bedömt verksamhetens inriktning och omfattning och beskrivit dels hur fiskeadministrationens nuvarande resurser bör fördelas på olika arbetsuppgifter och dels hur fiskeadministrationens resurser bör fördelas vid en något högre resursnivå.

Utredningen har omfattat administrationens samtliga delar inklusive de blivande fiskenämnderna.

Vi vill betona att fördelningen av uppgifter till olika enheter liksom tilldelning av resurser inte får ses som något som gjorts en gång för alla. Det är i stället naturligt att sådana överväganden görs årligen i verksamhetsplaneringen. Mot bakgrund av den utredningsmetod som tillämpats bör föreliggande förslag ses som ett första resultat av en sådan verksamhetsplaneringsprocess.

Genomgången av fiskeadministrationens verksamhet har särskilt fäst vår uppmärksamhet på ett antal grundläggande problem i verksamheten, som beroende på hur de löses, kommer att få avgörande betydelse för fiskeadministrationens förmåga att möta de nya krav, som skisseras i bl a fiskevattensutredningen.

De problemområden som åsyftas och som utredningen ägnat speciell uppmärksamhet är

- planeringsverksamheten
- verksamhetsinriktningen
- avgränsningen av ansvarsområden
- fördelningen av arbetsuppgifter till olika enheter
- resursdimensioneringen
- personaladministrationen

1976-11-23

4.2 Planeringsverksamheten

4.2.1 Fiskets roll i samhällsplaneringen

Fiskeristyrelsen har först på senare år kommit att mera aktivt engageras i samhällsplaneringen.

I de första riktlinjerna för en fysisk riksplanering saknades anvisningar för bedömning av fiskets anspråk på vattenresurser. Detta uppmärksammades bl a i proposition 1972:111 angående hushållning med mark och vatten. Mot denna bakgrund upprättade fiskeristyrelsen i samråd med statens planverk ett program för länsinventeringar på yrkes- och fritidsfiskets område. Vid denna tidpunkt hade motsvarande inventeringsarbete redan genomförts på åtskilliga andra områden.

I det följande kommunala programskedet kom fiskets intressen att ägnas mycket liten uppmärksamhet vilket i hög grad berodde på bristande kontakt mellan olika myndigheter.

Statsmakterna har mot bakgrund av erfarenheterna från nämnda programskede betonat att fisket under det nu pågående planeringsarbetet skall inordnas på ett i förhållande till andra verksamheter jämbördigt sätt och att samråd härvid på ett tidigt stadium bör komma till stånd mellan fiskeriadministrationen, länsstyrelserna och kommunerna.

En första del av inventeringsarbetet har slutförts under det gångna budgetåret. Materialet har granskats och bedömts av fiskeristyrelsen och därefter överlämnats till länsstyrelserna för att tjäna som underlag för planeringsarbetet.

Riktlinjerna för hushållningen med mark och vatten skall successivt vidareutvecklas och kompletteras i takt med att ett förbättrat underlagsmaterial görs tillgängligt.

Planeringsskedet skall avslutas under början av år 1977. Granskning av material från den kommunala planeringen skall därefter genomföras av berörda myndigheter.

Avsevärda arbetsinsatser kommer även därefter att återstå på fiskets område, eftersom hittillsvarande erfarenhet visar att kommunerna inte tillfredsställande beaktat fiskets anspråk.

Ett stort värde av hittillsvarande insatser ligger i att ett konkret samarbete etablerats mellan fiskeadministration och planerande myndigheter vilket i sin tur skapar förutsättningar för en bättre bevakning av fiskets intressen i det fortsatta planeringsarbetet.

För att få fram underlag för en fortsatt fysisk riksplanering med beaktande av jämväl vattenanvändning har jordbruksdepartementet givit naturvårdsverket i uppdrag att

1976-11-23

genomföra en översiktlig kartläggning av landets vattentillgångar och vattenutnyttjande. Fiskeristyrelsen förutsetts medverka med en redovisning av yrkes- och fritidsfiskets anspråk.

Beträffande kommunal fysisk planering förordar 1973 års fiskevattensutredning att fiskets intressen tillgodoses och säkerställs (bevarandeplanering) på motsvarande sätt som sker för andra verksamheter. Fiskevattensutredningen föreslår att fiskeristyrelsen i samarbete med planverket utarbetar råd och anvisningar samt exempelsamling för att underlätta kommunernas planeringsarbete.

Fiskets roll i samhällsplaneringen har hittills främst avsett bevarandesidan. Det är dock inte bara frågan om att skydda vattenområden och fiskarter från inverkan av konkurrerande intressen. Fisket har även ett uttalat behov av en planering som syftar till att åstadkomma ett rationellt nyttjande av fiskbestånden.

Vad det gäller fiskets behov av övriga planeringsinsatser har vi utgått från de riktlinjer som 1973 års fiskevattensutredning dragit upp i sitt betänkande (Ds Jo 1976:6) Fiskevårdsområden. Fiskeadministrationen föreslås i betänkandet få till uppgift att genomföra en regional översiktlig fiskeplanering inom områden med särskilt komplicerade fiskeförhållanden.

Enligt fiskevattensutredningen bör planeringen utmynna i en hushållningsplan i vilken vägs samman den fysiska riksplaneringens rekommendationer och de krav på fiskemöjligheter som ställs av såväl yrkes- som fritidsfiskare. Medan den fysiska riksplaneringen gör det möjligt att bevara och säkerställa vattenområden för fiske avser hushållningsplanerna att översiktligt ange fördelningen av nyttjandet mellan olika kategorier fiskande, dra upp riktlinjer för fiskevården m m. Den regionala hushållningsplaneringen bör vägas in i den kommunala fysiska planeringen. I de fall en regional fiskeplan ej upprättas bör det ligga i kommunens eget intresse att låta motsvarande innehåll komma till uttryck i sin egen planering. För att underlätta planeringsarbetet bör fiskeristyrelsen, i samarbete med berörda myndigheter utarbeta råd och anvisningar.

Beträffande fritidsfisket anser fiskevattensutredningen att det borde vara en självklar arbetsuppgift för en kommuns fritidsnämnd att väga in fritidsfiskeintresset i den övriga delen av kommunens totala rekreationsutbud.

Enligt samma utredning bör fiskeristyrelsen för att underlätta upprättandet av kommunala nyttjande- och åtgärdsprogram för fritidsfisket upprätta råd och anvisningar samt planeringsexempel.

Vår genomgång av myndighetens arbetsuppgifter och mål talar enligt vår bedömning för att betydande planeringsinsatser måste komma till stånd för att lösa fiskets problem.

1976-11-23

Sammanfattningsvis delar vi fiskevattensutredningens bedömning av planeringsbehovet på fiskets område och konstaterar att de föreslagna planeringsåtgärderna på ett genomgripande sätt kommer att ställa ökade krav på fiskeadministrationen såväl på central som på lokal nivå.

4.2.2 Allmänt om planering

För att så klart som möjligt kunna hänföra ansvaret för olika delar av planeringsverksamheten till rätt ställe inom fiskeadministrationen ska inledningsvis två planeringsbegrepp definieras. Det ena begreppet benämns ibland strategisk planering och med det avses arbetet att förbereda sådana beslut som har betydelse för verksamhetens inriktning i stort och därmed också medför effekter på lång sikt. Syftet med en strategisk planering inom fiskeadministrationen blir således att fastställa fiskeadministrationens långsiktiga mål och att avgränsa dess uppgifter.

Det andra planeringsbegreppet är verksamhetsplanering. För statsförvaltningens behov har riksrevisionsverket utvecklat statens ekonomiadministrativa system (det s k SEA-systemet). Detta avser planering, budgetering, redovisning med resultatanalys och revision samt utveckling och utbildning inom dessa områden.

Verksamhetsplanering enligt de principer som utvecklats inom SEA-systemet kan karakteriseras på följande sätt. De övergripande målen och grundvalarna för verksamheten betraktas i huvudsak som givna genom den strategiska planeringen. Denna sker utanför verksamhetsplaneringens ram i form av en särskild planering. På grundval härav sker i verksamhetsplaneringen årliga överväganden om specificerade mål och resursinsatser för myndighetens olika verksamhetsgrenar. Verksamhetsplaneringen innebär att pe-titaarbetet föregås av en planering som avser flera år framöver. Den ger underlag för såväl detta arbete som för den interna styrningen av verksamheten under det närmast kommande året. Resultatet av planeringen skall dokumenteras i en verksamhetsplan. I denna anges mål och resursramar detaljerat för det närmaste året och mindre detaljerat för ett antal år därefter.

Ansvaret för att verksamhetsplaneringen kommer till stånd åvilar verksledningen. Grundprincipen för verksamhetsplanering är dock att planeringen skall ske på enheterna med ett brett deltagande från personalens sida. För att verksamhetsplaneringen skall fungera krävs att resurser kan avsättas för samordning av planeringsinsatserna.

Det är vanligt att ett sådant samordningsansvar tilldelas en myndighets administrativa enhet.

1976-11-23

4.2.3 Förslag beträffande den strategiska planeringen

Vårt förslag till rutiner för strategisk planering inom fiskeadministrationen bygger bl a på de bedömningar som gjorts beträffande administrationens behov av att i framtiden i högre grad än tidigare styra inriktningen av verksamheten.

De rutiner som vi föreslår för den strategiska planeringen baserar sig bl a på följande förutsättningar.

- 1) Ansvar för fiskeadministrationens strategiska planering ligger hos verksamheten.
- 2) Varje enhetschef är ansvarig för verksamhetsplaneringen inom sitt ansvarsområde och att denna sker i enlighet med fiskeadministrationens totala mål och vald strategi. Verksamhetsplaneringen ska ske i samråd med de anställda.
- 3) Av vikt är att fiskeadministrationen systematiserar sin planering och att denna sker med utgångspunkt i de fiskepolitiska beslut som fattas av statsmakterna.

För att genomföra en mer systematiserad planering föreslås att denna sker i en särskild ledningsgrupp (fortsättningsvis benämnd planeringsgruppen). I planeringsgruppen föreslås inledningsvis ingå överdirektören, byråcheferna och personalrepresentanter.

Planeringsgruppens uppgifter bör bl a innefatta att diskutera och ge underlag för beslut i följande frågor:

- fastställa mål för fiskeadministrationens verksamhet (tolka statsmakternas intentioner)
- avgränsa och definiera fiskeadministrationens uppgifter, fastställa fiskeadministrationens riktlinjer (policy) i olika principfrågor
- fastställa vilka tillfälliga utredningar som bör utföras och ange handläggande enhet
- via planeringsdirektiv för verksamheten ange verksamhetsplaneringens inriktning, metod och tidsplan.

Planeringsgruppens arbete kan förutsättas medföra behov av utredningsinsatser kring frågor av strategisk karaktär. Sådana utredningsuppgifter bör utföras av tillfälliga arbetsgrupper som förutsätts kunna rekryteras såväl centralt som regionalt. Vid tillsättningen av dessa arbetsgrupper är det väsentligt att i största möjliga utsträckning se till att representationen sprids över enhetsgränserna. En bred rekrytering till arbetsgrupperna är en viktig förutsättning för planeringsarbetet och för att vidmakthålla och utveckla ett gott samarbete mellan enheterna.

1976-11-23

Till planeringsgruppen bör även knytas en fast resurs för beredning av ärenden, sammanställning av utredningsmaterial, utformning av planeringsmetodik för strategisk planering och budgetering av arbetet med strategisk planering m m. Arbetsuppgifterna beräknas inledningsvis kräva en tjänst men kan efter hand förväntas minska.

Sekretariatsfunktionen bör organisatoriskt direkt underställas verksamhetsledningen.

4.2.4 Förslag beträffande verksamhetsplaneringen

Att ange mål för verksamheten är betydelsefullt i många avseenden. Det är en förutsättning för att kunna klarlägga verksamhetens inriktning och för att anpassa verksamheten till de resurser som står till buds. En klar måluppfattning bidrar i hög grad till att undvika konflikter inom organisationen om verksamhetens inriktning. Om målen är kända och accepterade skapas dessutom förutsättningar för en vettig uppföljning av verksamheten.

Först när målen - efter en eventuell prioritering - står klara finns tillfredsställande förutsättningar för att tänka igenom hur de skall uppnås, diskutera tänkbara medel med berörd personal, uttrycka lämpliga vägar till målet i planer, samt informera alla berörda om planerna.

Chefen för varje enhet förutsätts här ha uppgiften att vara den som samordnar arbetet så att enheten arbetar effektivt. Enhetens måluppfyllelse får ses mot bakgrund av i vilken utsträckning den känner till målen och de resurser som står till förfogande för enhetens verksamhet.

Verksamhetsplaneringen bör baseras på en fastställd men inte allt för detaljerad beskrivning av målet. Denna grundas på överväganden som gjorts av planeringsgruppen och som fastställts i plenum.

Planeringsdirektiv måste utarbetas för styrning och samordning av planeringsarbetet. Anvisningarna skall klargöra vilka som skall delta i planeringen och ange vilka metoder som kan vara tillämpliga. Planeringsanvisningarna skall också ange de olika faserna i planeringsarbetet och ange vilket resultat varje fas skall utmynna i. Riktlinjerna för planeringsdirektiv kan lämpligen utarbetas av planeringsgruppen.

Resultatuppföljning bör ske systematiskt under löpande verksamhetsperiod. Uppföljningen kan ge underlag främst för beslut om förändringar i verksamheten men också för planeringen för kommande år. Rapporter avseende verksamheten kan vara av olika slag och anpassas till olika behov i organisationen.

För närvarande finns ingen planmässig beredskap för organisationsförändringar och omfördelning av resurser inom

1976-11-23

fiskeadministrationen. Planeringsperspektivet är två-årigt - budgetåret och petitaåret.

Vi anser att fiskeadministrationens insatser för planering, budgetering och uppföljning av verksamheten bör förstärkas. Särskilda insatser bör göras för att utveckla verksamhetsplaneringen vilket skall sikta till att ge underlag för val av verksamhetsinriktning och skapa möjligheter att göra omDispositioner av resurserna. Detta förutsätter vissa insatser i form av utredningsarbete för att utveckla rutiner för planering, uppföljning m m samt information och utbildning för att systemet skall bli effektivt.

Under utredningsarbetet har vi gjort en genomgång av frågor som rör samverkan med och angränsning mot andra organisationer och myndigheter m fl. Genomgången har visat att fiskeadministrationen har mycket stora kontaktytor utåt. Med den arbetsfördelning inom administrationen som föreslås i det följande och som internt innebär färre överlappningar av arbetsuppgifter, kommer samverkan med utomstående myndigheter och organisationer att underlättas väsentligt. Formerna för den externa samverkan bör dock - i likhet med den inre - fortlöpande ses över inom ramen för verksamhetsplaneringen så att en ständig anpassning sker till aktuella behov.

Ansvar för införandet av verksamhetsplanering inom fiskeadministrationen bör åvila fiskeristyrelsen. Insatser kommer att krävas av all personal om syftet att nå en aktiv medverkan i planeringsarbetet skall uppnås. Under utvecklingsskedet bör i viss utsträckning externa konsulter anlitas och för deras engagemang bör enligt vår uppfattning särskilda medel ställas till fiskeristyrelsens förfogande. Medelsbehovet bör beräknas med utgångspunkt i en plan för införande av ett system för verksamhetsplanering inom fiskeadministrationen.

4.2.5 Förslag till tidsplan för planeringen

Planeringen av fiskeadministrationens verksamhet bör enligt vårt förslag ske ungefär enligt följande tidsplan.

<u>Tid</u>	<u>Verksamhet</u>
september	Förberedelser för planeringskonferens. Framtagande av underlagsmaterial för måldiskussion.
oktober	Planeringskonferens med representanter för andra myndigheter och organisationer.
november	Utarbetande av förslag till planeringsdirektiv.

1976-11-23

<u>Tid</u>	<u>Verksamhet</u>
december	Behandling av förslaget till planeringsdirektiv i planeringsgruppen.
januari	Fastställande i plenum av förslaget till planeringsdirektiv.
februari	Planeringsdirektiven tillställs fiskeadministrationens enheter.
mars	Planeringsarbetet påbörjas med bl a distriktsvisa konferenser om undersökningsverksamhet.
april	Enhetsvisa planeringen sammanställs till en totalplan som innehåller ett första utkast till verksamhetsplan för år 1 underlag för petita år 2 utkast till verksamhetsberättelse år 0.
maj	Planeringskonferens, revidering av totalplan.
juni	Totalplan fastställs. Totalplanen omfattar verksamhetsplan för år 1, petita för år 2, översiktlig plan för åren 3-5 och verksamhetsberättelse för år 0.

Under året sker kontinuerligt uppföljningsarbete. Utvärderingen dokumenteras fortlöpande.

1976-11-23

4.3 Personaladministration

4.3.1 Personaladministrationens syfte, roll, innehåll m m

Med personaladministration menar vi alla de insatser, som görs i en myndighet för att planera, åtgärda och följa upp dess personalfrågor.

Den personaladministrativa verksamheten omfattar bl a följande arbetsområden:

- Personalpolitik
- Samverkansformer/medinflytande
- Utveckling av personalledarrollen
- Personalarbetets organisation och fördelning inom en myndighet
- Personaladministrationens samspel med andra administrativa områden
- Bemanningsplanering
- Personalutveckling
- Personalrörlighet
- Arbetsmiljö, inbegripet personalhälsovård och personal-social verksamhet
- Löner och anställningsvillkor
- Personaladministrativ informationsbehandling

Statens personalnämnds analyser pekar på att följande delområden bör prioriteras inledningsvis:

- Personalpolitik
- Personalledarrollen
- Bemanningsplanering
- Personalutveckling
- Arbetsmiljö

Vi har kommit fram till, att man vid utvecklingen av PA-verksamheten inom fiskeriadministrationen i första hand bör inrikta sig på:

- Personalpolitik
- PA-planering, särskilt bemannings- och utbildningsplanering samt samordning av PA-insatser

1976-11-23

- Personalutveckling, särskilt utbildning och personal-social verksamhet
- Arbetsmiljöfrågor
- Samverkansformer/medinflytande

Detta ligger som synes väl i linje med vad statens personalnämnd uppfattat vara den för statsförvaltningen generellt angelägna utvecklingen.

Det pågående och planerade reformarbetet inom arbetsmarknads-, social- och utbildningspolitiska området kan förväntas stärka kraven på att myndigheterna ägnar personalfrågorna ett ökat intresse.

Som betydelsefulla faktorer för det framtida arbetet med personalfrågorna kan bl a nämnas

- Trygghetslagstiftningen
- Arbetsmiljölagerstiftningen
- Medbestämmandelagen

När hela den lokala statliga fiskeadministrationen den 1 juli 1977 omorganiseras och underställes fiskeristyrelsen kommer det att medföra nya och ökade krav på styrelsens förmåga att leda och koordinera den personaladministrativa utvecklingen.

Personaladministrativ planering måste ses som en del i myndighetens planering som ska ske i fortlöpande samverkan med de anställda.

Personaladministrationen bedrivs till väsentliga delar i det dagliga arbetet vid fiskeristyrelsens olika enheter och bör inte åtskiljas från övrig verksamhet. Framför allt arbetsledning och ansvar för personalen i det dagliga arbetet liksom en stor del av samarbets- och samverkanfrågorna bör delegeras till dem som har ansvaret för den löpande verksamheten d v s respektive enhetschef.

SAMORDNING MELLAN PA-PLANERING OCH ÖVRIG PLANERINGSVERKSAMHET

Den personaladministrativa och den övriga planeringen inom administrationen skall ömsesidigt kunna påverka varandra. Det innebär att olika aspekter - organisatoriska, tekniska, personaladministrativa, ekonomiska etc, måste kunna beaktas samtidigt och vägas mot varandra. Ett av de viktigaste stegen vid utvecklingen av PA-planeringen är därför att åstadkomma en tidsmässig och organisatorisk samordning mellan PA-planering och övriga planeringsaktiviteter. Detta är av särskild betydelse för den blivande fiskeadministrationen på grund av dess geografiskt splittrade enheter.

1976-11-23

För administrationen har i kap 4.2 föreslagits nya former för planering. PA-planeringen skall inordnas i denna.

Den personaladministrativa planeringen består dels av bemanningsplanering dels åtgärdsplanering.

I bemanningsplaneringen ingår att upprätta en bemanningsplan. Denna plan anger hur de olika arbetsuppgifterna skall fördelas på enskilda individer eller grupper av anställda.

Underlaget för bemanningsplaneringen skall göras på de olika enheterna efter planeringsdirektiven. Myndighetens totala bemanningsplan blir sedan en sammanställning av den arbetsfördelning, som gjorts på de olika enheterna.

Genom bemanningsplanen får man en god blick över verksamheten. Den blir också ett viktigt underlag för beslut och omprioriteringar på olika nivåer.

Bemanningsplaneringen skall också ge

- Personalplan. En beskrivning av personalläget i framtiden.

- Befattningsplan. En beskrivning av det framtida arbetskraftsbehovet.

Bemanningsplaneringen ger således ramarna för den personaladministrativa åtgärdsplaneringen.

Åtgärdsplaneringen inom administrationen skall inledningsvis omfatta

Personalutveckling t ex introduktion, personalutbildning (behandlas under 4.3.2), utvecklingsåtgärder, vikariat-tjänstgöring, arbetsutvidgning m m.

Arbetsmiljö, d v s faktorer som inom och utom arbetsplatsen kan påverka de anställdas arbetssituation och arbetstillfredsställelse t ex arbetslokaler, personalhälsovård, personalsocial verksamhet, personlig rådgivning, fritidsverksamhet m m.

Samverkansformer d v s åtgärder för att administrera och utveckla metoder och teknik för samverkan inom administrationen t ex arbetsformer, informationsspridning m m.

Uppföljning av planerade åtgärder.

4.3.2 Utbildning

I arbetet med utbildningsfrågor har vi kunnat konstatera ett uppdämt behov av fortbildning och vidareutbildning inom fiskeristyrelsens verksamhetsområde. Med fortbildning menar vi utbildning som den anställde genomgår för att hans kunskaper och färdigheter skall vara aktuella för den befattning han innehar och med vidareutbildning menar

1976-11-23

vi utbildning med syfte att möjliggöra för den anställda att erhålla andra - ofta mera kvalificerade arbetsuppgifter.

4.3.2.1 Utbildning hittills vid fiskeristyrelsen

Egen personal

Verkskonferensens 1 - 2 dagar/år för viss personal hölls första gången 1975.

För viss handläggande personal har "fortbildningskurs" om 4 dagar anordnats varannat år. Kurserna har även varit tillgängliga för fiskeritjänstemän i annan statlig verksamhet och anställda i enskilda företag. Vidare har hållits speciella kurser för utredningspersonal i vattenmål och kurser för länskonsulenter. Handläggande personal har också deltagit i PUN-kurser i skilda specialämnen.

För kontorspersonal och övrig personal har inga kurser anordnats inom fiskeristyrelsen. Deltagande i PUN-kurser har dock förekommit.

Grundutbildning för fiskeritjänstemän

Denna utbildning bedrevs tidigare som verksutbildning inom fiskeristyrelsen. Enligt riksdagsbeslut år 1970 ingår utbildning som en specialkurs inom gymnasieskolan. Planer finns att inordna denna utbildning i högskoleutbildningen.

Utbildning för fiskare

Ett flertal kurser för fiskare har anordnats.

De medel som disponerats för utbildningsinsatser har för det första hämtats från anslag E 4 Kursverksamhet på fiskets område. Vidare har personalresurser avsatts inom varje enhet för utbildningsinsatser inom respektive ansvarsområde.

4.3.2.2 Grundutbildning för fiskare

Yrkesutbildningen för fiskare torde bli föremål för särskild utredning, varför vi inte närmare berör denna fråga.

4.3.2.3 Utbildningsfunktionens struktur och organisatoriska inplacering

Vid den övergripande planeringen av utbildningsinsatserna bör en nära samverkan ske med informationsfunktionen. Denna koppling föreslås främst på grund av att det är närliggande verksamheter, som ömsesidigt kan bistå varandra. Sålunda kan informationsmaterial användas i utbildningssammanhang, samtidigt som utbildningskrav från fiskeristyrelsen eller externa intressenter kan utnyttas i informationsåtgärder.

1976-11-23

Det finns givetvis också en stark koppling mellan personaladministrationen i övrigt och utbildning.

Behovet av utbildningsinsatser skall övervägas i verksamhetsplaneringen. Vid varje enhet skall övervägas dels behovet av utbildningsinsatser i syfte att höja den enskilde tjänstemannens fackkompetens dels vilka övriga utbildningsinsatser som bör genomföras i syfte att ge förutsättningar för nya och/eller vidgade arbetsuppgifter. Ansvar för att det upprättas en utbildningsplan åvilar respektive enhetschef. Administrativa byrån bör samordna de interna utbildningsfrågorna.

Administrativa byråns utbildningsansvar innebär bl a följande

- att sammanfatta enheternas utbildningsplaner,
- att vidta de åtgärder inom utbildningsområdet som beslutas,
- att planera, administrera och i förekommande fall svara för genomförandet av kursverksamhet för anställda inom fiskeristyrelsens verksamhetsområde,
- att bistå informationsfunktionen vad gäller framtagning av sådant informationsmaterial som kan användas i utbildningssyfte och i undervisningssammanhang,
- att hålla kontakt med externa utbildningsanordnare,
- att svara för uppföljning av det totala resultatet av utbildningsverksamheten.

Ansvar för utbildningsfrågor sammankopplas i en tjänst med ansvar för övriga personaladministrativa insatser av utvecklingskaraktär (jfm 4.12.3).

4.3.2.4 Regionalt utbildningsansvar

Beträffande fortbildning av yrkes och fritidsfiskare m fl föreslår vi att det huvudsakliga utbildningsansvaret skall åvila fiskenämnderna som genom fiskerikonsulenterna får bära det operativa ansvaret t ex

- att kartlägga utbildningsbehov
- att formulera utbildningskrav från avnämare
- att konkretisera utbildningsinsatser (förslag till kurser m m)

Fiskenämnderna ansvarar vidare för

- att regionala utbildningsplaner upprättas
- att beslutade utbildningsinsatser genomförs. Härvid kommer fiskerikonsulenterna att kunna fungera både som kursadministratörer och som lärare

1976-11-23

- att lokal uppföljning och utvärdering sker, detta genom fiskerikonsulenternas försorg
- att rapportering sker till den centrala utbildningsfunktionen

ANSLAGET E 4 KURSVERKSAMHET PÅ FISKETS OMRÅDE

Fiskebyrån respektive fiskevårdsbyrån granskar inkomna utbildningsförslag mot fiskeristyreliens policy i utbildningsfrågor och föreslår vid behov, med hänsyn till de ekonomiska ramarna, åtgärder att vidtas av informations- och utbildningsfunktionerna i samråd med fiskenämnderna.

4.3.2.5 Resursbehov

Ansaret för utbildningsplaneringen för yrkesfisket åvilar fiskebyrån. Ansaret för utbildningsplaneringen inom fiskevårdens och fritidsfiskets område åvilar fiskevårdsbyrån.

Avvägningen av resurser för utbildningsinsatser mellan byråerna görs i verksamhetsplaneringen.

Vi föreslår att det i personalplaneringen avsätts minst 8 arbetsdagar per anställd för egen utbildning. Dessa 8 utbildningsdagar per anställd bör betraktas som en norm för fiskeristyreliens totala utbildning av egen personal.

Som utbildningsdagar räknas t ex deltagande i kurser, symposier o dyl men också inläsning av facklitteratur, som inte är direkt avhängig en pågående handläggning av ett ärende.

4.3.2.6 Förslag om särskilda medel för utbildningsverksamheten

Beträffande särskilda medel för utbildningsverksamheten vill vi särskilt peka på vad företagsnämndens arbetsgrupp för utbildningsfrågor anfört i en skrivelse av 1976-05-07: "Arbetsgruppen vill föreslå att i petita upptages ..... kostnad för ett särskilt utbildningsanslag."

Vi har övervägt storleken av ett sådant särskilt utbildningsanslag och anser att det förslagsvis bör uppgå till 150 kr per utbildningsdag.

Denna summa avser att täcka bl a litteraturkostnader, konsultkostnader, föreläsningssarvoden, kursavgifter och lokalhyra i förekommande fall. I summan ingår inte någon schablonberäkning av kostnader för resor och traktamenten.

Vad gäller särskilda medel för av fiskeristyreliens anordnade utbildningsinsatser för externa intressenter får detta prövas i särskild ordning. Omfattningen av den externa inriktade utbildningen bör kartläggas och mot bak-

1976-11-23

4.4 Fiskerivetenskaplig och fiskeriteknicisk undersöknings- och åtgärdsverksamhet på distrikts- och regionalplanet

4.4.1 Allmänt

UNDERSÖKNINGSVERKSAMHETEN

Undersökningsverksamhet med fiskerivetenskaplig respektive fiskeriteknicisk inriktning bedrivs på skilda nivåer inom fiskeridadministrationen. Laboratorierna, statens fiskeriförsöksstationer (fiskodlingsanstalter), fiskeriintendenterna och fiskerikonsulenterna ansvarar för undersökningarnas uppläggning och genomförande.

Härtill kommer att fiskevårds- respektive fiskebyrån i vissa fall initierar och genomför undersökningar.

Viss fiskerivetenskaplig och fiskeriteknicisk undersökningsverksamhet bedrivs härutöver även av andra myndigheter och sammanslutningar. Som exempel kan nämnas laxforskningsinstitutet (LFI), skilda universitetsinstitutioner, statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), lantbrukshögskolan, domänverket, statens vattenfallsverk, statens naturvårdsverk (SNV), styrelsen för teknisk utveckling (STU), och Institutet för vatten- och luftvårdsforskning (IVL).

Förhållandet att undersökningsverksamheten bedrivs på olika håll och även utom fiskeridadministrationen, medför bl a, att visst onödigt dubbelarbete utförs, att delgivningen av undersökningsresultaten till berörda intressenter blir bristfällig, samt att den samlade undersökningsresursens insatser blir splittrade.

Fiskevårdsbyrån bör ges i uppgift att hålla styrelsens enheter informerade om pågående och planerad undersökningsverksamhet som har fiskerivetenskaplig inriktning. Byrån bör genom fasta rutiner inhämta information om sådan verksamhet, dels från den egna administrationens olika enheter, dels från berörda externa myndigheter och organisationer.

Ett motsvarande ansvar bör inom området för fiskeritekniciska undersökningar åvila fiskebyrån.

Det förutsätts, att de båda byråernas ifrågavarande verksamhet utövas i nära samråd.

ÅTGÄRDSVERKSAMHETEN

I likhet med vad som är fallet när det gäller undersökningsverksamhet med fiskerivetenskaplig eller fiskeriteknicisk inriktning, initieras och utförs åtgärder inom dessa områden genom insatser på skilda håll inom fiskeridadministrationen.

1976-11-23

Härtill kommer en omfattande extern åtgärdsverksamhet, främst på fiskevårdens område, exempelvis från domänverkets sida och av en stor mängd sammanslutningar (fiskevårdsområden, fiskevårdsföreningar, klubbar etc) samt av enskilda. I sammanhanget bör även nämnas de betydande åtgärdsinsatser som AMS finansierar samt de fiskevårdande åtgärder, vilka sökande i vattenmål åläggs att utföra som kompensation för skada på fisk eller fiske. I första hand fiskeriintendenterna har ofta ett inflytande över dessa senare åtgärders inriktning.

Vissa fiskevårdsåtgärder får i regel ej utföras utan tillstånd. Genom ett prövningsförfarande ges fiskeadministrationen möjlighet till en viss överblick över fiskevårdsarbetet inom landet. F n saknas emellertid i väsentliga delar översiktliga sammanställningar rörande utförda åtgärder. Detta förhållande torde främst sammanhånga med att utfärdandet av åtgärdstillstånd i betydande utsträckning delegerats till fiskeriintendent och/eller fiskerikonstulent. I samband med delegering har därvid inga rapporteringsrutiner etablerats.

Uppföljningen av utförda fiskevårdsåtgärder är ofta bristfällig. En anledning härtill kan enligt vår uppfattning vara bristfälliga ekonomiska och/eller personella resurser inom fiskeadministrationen. Följden är att åtskillig värdefull kunskap om fiskevård går förlorade.

En god dokumentation av tidigare utförda fiskevårdsåtgärder respektive uppföljning av åtgärderna är betydelsefull i fiskevårdsarbetet.

Fiskevårdsbyrån bör också i dessa frågor ges i uppgift att hålla styrelsens enheter informerade om pågående och planerade fiskevårdsåtgärder. Byrån bör genom fasta rutiner inhämta information om sådana åtgärder, dels från den egna administrationens olika enheter, dels från berörda externa myndigheter och organisationer.

Ett motsvarande ansvar bör inom området för fiskeriteknik åvila fiskebyrån.

4.4.2 Fiskeadministrationens undersökningsverksamhet på distrikts- och regionalplanet

Den långsiktiga och övergripande forsknings- och undersökningsverksamheten inom områdena fiskevård och fiskeriteknik genomförs i första hand av laboratorierna. Viss sådan verksamhet bedrivs även vid statens fiskeriförsöksstationer. Målen formuleras av fiskeristyrelsens styrelse. Denna verksamhet behandlas närmare i avsnitten 4.8 och 4.9.

Dessutom förekommer en mer kortsiktig undersökningsverksamhet som är ägnad att lösa mera akuta fiskevårds- eller fiskeriteknikproblem. Dessa kan ha distrikts-, eller regional- eller lokalkaraktär. F n är situationen den, att

1976-11-23

denna undersökningsverksamhets art och omfattning bestäms av vederbörande enhets ambitionsnivå eller personella resurser. Planering och styrning saknas i stort när det gäller dessa insatsers inriktning.

Härtill kommer sådan mer eller mindre kortsiktig undersökningsverksamhet, som föranleds av vattenmål eller i vissa fall av miljöskyddsärenden. Vattenmålsundersökningar utförs i allt väsentligt på basis av sakkunnigförordnanden, framför allt enligt 11 kap 45 § vattenlagen. Större delen av personalen vid fiskeriintendentenskontoren (jfr avsnitt 3.3) är f n knuten till vattenmålsarbete av detta slag. Här inryms utrednings-, undersöknings- och åtgärdsverksamhet.

Situationen är alltså den, att administrationens olika enheter, främst inom den nuvarande lokala organisationen, allt efter angelägenhet bedriver från andra enheter mer eller mindre fristående undersökningsverksamhet, i första hand på det fiskeribiologiska området men i viss mån även rörande fiskemetoder och fisketeknik i övrigt. Tillgängliga undersökningsresurser tas härvidlag i anspråk på ett ofta slumpartat och orationellt sätt.

PROBLEM I DEN NUVARANDE FISKERIVETENSKAPLIGA UNDERSÖKNINGSVERKSAMHETEN

Fiskeriintendenterna har en biologisk fackutbildning. Enligt instruktionen skall intendenten initiera, leda och samordna den distriktsvisa och regionala undersökningsverksamheten. Detta sker emellertid f n endast i mycket begränsad omfattning.

Fiskeriintendenternas arbetstid tas i anspråk för handläggning av löpande ärenden.

Det finns ett mycket stort behov av att få biologiskt material bearbetat (åldersanalysering från fjäll och otoliter, maginnehållsbestämningar etc). Fiskeadministrationens nuvarande resurser räcker i stort sett endast till att nödtorftigt klara laboratoriernas egna behov. Exempelvis inom sötvattenslaboratoriet förvaras f n stora mängder obearbetat material. Med nuvarande resurstilldelning bedöms balansen vara åtminstone av storleksordningen 2 - 3 år.

Bearbetningarna, som ofta är mycket tidskrävande, kräver speciella laboratorieresurser, dels i form av omfattande och dyrbar analysutrustning, dels en fackutbildad personal med möjlighet att arbeta kontinuerligt. Härav följer, att i vart fall sådan distriktsvis och regional undersökningsverksamhet som har fiskerivetenskaplig inriktning men som saknar extern kostnadstäckning t ex genom vattenmål normalt får utesluta alla moment, vilka kräver fortsatt materialbearbetning.

Informationen om pågående och planerade undersökningar samt spridning av undersökningsresultat är f n bristfällig.

1976-11-23

Detta gäller särskilt för undersökningsverksamheten på distrikts- och regionalplanet. Detta beror främst på att verksamheten är spridd på en mängd enheter, att ifrågasvarande undersökningar ofta initieras av mer eller mindre uttalade lokala behov samt att målsättningar och metoder är mångskiftande.

Nämnda förhållanden resulterar ofta i att undersökningsresultaten används lokalt utan att spridas vidare. Nackdelarna är uppenbara; dubbelarbete eller felaktig undersökningsuppläggning inom tillgängliga resursramar är exempel på förekommande negativa effekter.

PROBLEM I DEN NUVARANDE FISKERITEKNISKA UNDERSÖKNINGSVERKSAMHETEN INOM DISTRIKT OCH REGIONER

Problemen beträffande utvecklingen av fiskemetoder och övrig fisketeknik är huvudsakligen desamma som inom det fiskevetenskapliga området. Även inom detta område finns ett stort behov av specialistkonsultation. Någon fast resurs finns f n inte inom fiskeridistributionen. Visserligen är till fiskeristyrelsen lokala organisation knuten en befattning som statens fiskeriingenjör. Denna tjänst kan dock endast undantagsvis utnyttjas i nu berörda avseenden.

Förslag på hur statens fiskeriingenjör skall knytas till fiskeristyrelsen lämnas under avsnitt 4.13.

Liksom för den fiskerivetenskapliga undersökningsverksamheten saknas inom det fiskeritekniska området samordning av insatserna, resultatredovisning och informationsspridning.

KOMMANDE BEHOV AV FISKERIVETENSKAPLIG OCH FISKERITEKNISK UNDERSÖKNINGSVERKSAMHET PÅ DISTRIKTS- OCH REGIONALPLANET

I en nära framtid kommer stora krav att ställas på ökade fiskevårdsinsatser för såväl yrkes- som fritidsfiskets behov. Dessutom krävs att yrkesfisket ges möjlighet att bedrivas enligt moderna metoder och med rationell teknik. Inför denna utveckling anser vi det nödvändigt att undersökningsverksamheten rationaliseras och effektiviseras.

4.4.3 Fiskeadministrationens åtgärdsverksamhet på distrikts- och regionalplanet inom områdena fiskevård och fiskeriteknik

Fiskevårdsåtgärder och motsvarande insatser på det tekniska området initieras f n från en mängd olika håll, såväl inom som utom fiskeridistributionen. Åtgärdsfinansieringen uppvisar en liknande, splittrad bild. Avgiftsmedel, utdömda i vattendomar (s k 2:8-, 2:10-, 4:14-medel och tidigare 8:34-medel) samt medel som AMS, STU, kommuner (hittills i begränsad omfattning), fiskevårdsföreningar, fiskevårdsområden, sportfiskeklubbar, andra sammanslutningar samt enskilda satsar, utgör f n det huvudsakliga ekonomiska underlaget för åtgärdsutförande. Härtill kommer de kompensationsåtgärder, som enligt ovan finansieras via vattenmål.

1976-11-23

Hittills utförda åtgärder har i betydande omfattning utförts utan övergripande planläggning eller samordning. Genom bristerna i ledet undersökningsresultat - åtgärder har ibland utförda åtgärder givits en icke helt ändamålsenlig inriktning.

De kommande kraven på insatser inom fiskevården och inom det tekniska området måste mötas genom att åtgärdsverksamheten rationaliseras och effektiviseras.

4.4.4 Förslag till administration av den fiskerivetenskapliga och fiskeritekhniska undersöknings- och åtgärdsverksamheten på distrikts- och regionalplanet

UNDERSÖKNINGSVERKSAMHETEN

Vid respektive fiskenämnd skall årligen inom nämndens ansvarsområde uppkommande behov av fiskerivetenskapliga eller fiskeritekhniska undersökningar sammanställas.

Materialet överlämnas till fiskeriintendenten inom distriktet. Härvid skall undersökningsobjekten ha prioriterats, motiverats vad beträffar resultat användning samt vara åtföljda av förslag till hur de skall genomföras och finansieras.

Fiskeriintendenten ansvarar för att inom distriktet uppträdande behov av fiskerivetenskapliga eller fiskeritekhniska undersökningar bedöms och sammanställs. Han skall vidare ansvara för planläggningen av den mera långsiktiga, distriktsanknutna undersökningsverksamhet, som föranleds av styrelsens verksamhetsplanering. Vid bedömning och planläggning av undersökningarna skall intendenten beakta möjligheterna till samordning med den undersökningsverksamhet som - fristående från planeringsmodellen - bedrivs enligt förordnande i vattenmål eller miljöskyddsärenden.

Fiskeriintendentens sammanställning skall innefatta bl a följande moment:

- motivering för undersökningarnas genomförande, inklusive användning av undersökningsresultaten
- plan för undersökningarnas genomförande vid alternativa ambitionsnivåer
- resursåtgång
- undersökningsansvar
- finansieringsplan.

Fiskeriintendenten skall årligen hålla planeringssammanträde med representant/er för sötvattens- och/eller havsfiskelaboratoriet samt berörda fiskerikonsulenter och vid behov respektive byrå. Andra berörda, t ex från fis-

1976-11-23

keriförsöksstationerna kan därvid adjungeras. Därvid skall fiskeriintendentens förslag till undersökningsprogram inom distriktet diskuteras.

Vid planeringssammanträdet skall de närvarande ta ställning till undersökningsförslagen. I förekommande fall kan därvid undersökningsförslag förkastas eller vid exempelvis resursknapphet ställas på väntelista.

Den del av det beslutade undersökningsprogrammet som enbart engagerar distriktsvisa eller regionala resurser skall därefter genomföras.

För den del som föreslås engagera resurser vid laboratorium eller fiskeriförsöksstation upprättas alternativa planer. Om inte centrala resurser kan disponeras genomförs alternativa planer.

Den undersökningsansvarige skall upprätta projektbeskrivning. Standardiserade formulär för projektbeskrivning skall tillhandahållas av fiskeristyrelsen. Projektbeskrivningarna skall tillställas fiskeriintendenten.

Fiskeriintendenten skall sammanställa de undersökningar, som föreslås genomföras helt eller delvis av laboratorium eller fiskeriförsöksstation. Förslaget skall tillställas fiskeristyrelsen. Intendenten informerar samtidigt styrelsen om beslut rörande övriga undersökningsprojekt.

Fiskerivårdsbyrån och fiskebyrån samråder med berört laboratorium angående vilka undersökningsprojekt som laboratoriet eller fiskeriförsöksstationen skall delta i. Fiskeristyrelsen fattar beslut i plenum under juni månad i samband med att laboratoriernas årliga verksamhetsplan fastställs.

Efter slutförd undersökning åligger det vederbörande undersökningsansvarige att snarast upprätta resultatsammanfattning. Anvisningar för dylik beskrivning skall också lämnas av fiskeristyrelsen.

Fiskevårdsbyrån alternativt fiskebyrån svarar för att berörda intressenter informeras.

Det förutsätts, att ovan beskriven modell ej skall vara statisk. Speciellt bör härvid framhållas följande.

Rutinundersökningar bör kunna utföras inom ramen för fiskeriintendentens eller fiskerikonsulentens löpande verksamhet. Information om sådan undersökningsverksamhet lämnas vid planeringssammanträdet, bl a som bakgrundsinformation till ställningstagandena rörande lämplig fördelning av disponibla undersökningsresurser.

Förslag om hur laboratorier och fiskeriförsöksstationerna och fiskeriintendenterna skall kunna möta de nya kraven redovisas nedan under respektive enhet.

1976-11-23

Den långsiktiga forsknings- och undersökningsverksamhetens mål formuleras av fiskeristyrelsens styrelse efter hörande av dess forskningsnämnd. Planeringsgruppen ska genom planeringsdirektiv verka för att den distriktsvisa och regionala undersökningsverksamhetens inriktning överensstämmer med de av fiskeristyrelsens styrelse formulerade, långsiktiga målen.

Det bör slutligen anmärkas, att den ovan föreslagna modellen för administration av distriktsvis och regional undersökningsverksamhet icke utesluter, att akut uppdykande undersökningsprojekt behandlas och genomförs. Informationen om sådana undersökningar bör ske till berörda enheter.

ÅTGÄRDSVERKSAMHETEN

Beträffande sådana fiskevårdande åtgärder respektive insatser inom det fiskeritekniska området som initieras av undersökningsverksamheten eller andra åtgärder av större biologisk eller teknisk betydelse skall en planering- och samordningsmodell av motsvarande slag följjas.

Vid planeringssammanträdena ges vidare möjlighet till överläggning angående dels lämplig användning av tillgängliga s k 2:8-medel vattensystemvis, dels lämplig satsning med s k 2:10-medel vattensystemvis på fiskevård.

TIDSPLAN

Undersöknings- och åtgärdsverksamheten bör samordnas med fiskeristyrelsens verksamhetsplanering i stort. Planeringssammanträden hålls en gång per år enligt en tidsplan av exempelvis följande modell:

- Senast under januari fastställer fiskeristyrelsen (fiskevårdbyrån) datum för planeringssammanträdena (totalt 7 st för hela landet).
- Planeringssammanträdena genomförs under mars månad.
- Senast under juni (jfr sid 27) beslutar fiskeristyrelsen i plenum angående laboratoriernas/fiskeriförsöksstationernas deltagande i den distriktsvisa undersöknings- och åtgärdsverksamheten. Projektkatalog delges berörda intressenter. Rapport lämnas till fiskeristyrelsens planeringsgrupp.
- Den undersökningsansvarige detaljgranskar undersöknings- respektive åtgärdsplanerna samt förbereder genomförandet.
- Utförande.
- Avrapportering.
- Uppföljning.

1976-11-23

4.5 Författningar

4.5.1 Fiskeregleringar

Genom att fiskenämnderna underställes fiskeristyrelsen och en samlad fiskeadministration erhålles är det naturligt att beslutsfunktionen i vissa fiskeregleringsfrågor föres till fiskeristyrelsen.

I detta avsnitt redovisas översiktligt vad vi anser bör gälla i framtiden. I avsnitten för de olika enheterna berörs dessa funktioner vidare.

LÄNSFISKESTADGORNA

För närvarande utfärdar länsstyrelserna med stöd av 14 § fiskeristadgan länsfiskestadgor. Vi anser att fiskeristyrelsen som fackmyndighet på området fortsättningsvis bör utfärda dessa. Fiskeriintendenterna och fiskenämnderna bör ha ett gemensamt ansvar för utarbetandet av förslag till bestämmelser.

Genom att beslutsfunktionen föres till fiskeristyrelsen ges också den möjligheten att ersätta länsfiskestadgorna med stadgor för större områden, distriktsstadgor. Dessa skulle omfatta områden med likartad fiskestruktur och/eller likartade fiskeribiologiska förutsättningar. Dessa stadgor kan komma att omfatta flera län. Ansvaret för att ta fram förslag till stadgar i dessa fall bör närmast åvila fiskeriintendenterna.

FASTA REDSKAP

Handläggningen av ärenden, som avser fasta redskap och som grundar sig på 1950 års kungörelse med bemyndigande för fiskeristyrelsen och länsstyrelserna att lämna tillstånd till utsättandet av fast redskap i allmänt vatten, bör effektiviseras. För närvarande medför dessa ärenden för vissa län och distrikt en relativt stor arbetsinsats.

Vi föreslår att länsstyrelsernas beslutsrätt i dessa frågor helt överföres till fiskeristyrelsen. Fiskeristyrelsen bör, där det är lämpligt, delegera denna beslutsrätt till fiskenämnd. Fiskeriintendenten bör genom sin medverkan i fiskenämnderna ge länsövergripande synpunkter på dessa tillståndsärenden.

4.5.2 Författningsändringar

Vi har gjort en preliminär genomgång av de författningar som kan behöva ändras till följd av omorganisationen och de förslag vi lämnar. Somliga ändringar är en naturlig följd av fiskeadministrationens utseende efter 1 juli 1977 under det att andra är av mer långsiktig karaktär och bör övervägas av exempelvis 1973 års fiskevattensutredning.

Följande författningar ändras med verkan från 1 juli 1977.

- Instruktion (1967:286) för fiskeristyrelsen och statens lokala fiskeradministration. Ersätts med ny förordning.

1976-11-23

- Instruktion (1967:425) för lantbruksstyrelsen och lantbruksnämnderna. Ändras i fiskefrågor som inte berör rennäringen.
  - Lagen (1960:130) om fiskevårdsområden och tillämpningskungörelsen (1960:547, omtryckt 1971:517). Ändras så att lantbruksnämnds nuvarande uppgifter övertas av fiskenämnd.
  - Fiskeristadgan (1954:607). Lantbruksnämnd ersätts med fiskenämnd.
  - Instruktion (1955:274) för fisketillsynsmän. Lantbruksnämnd ersätts med fiskenämnd.
  - Kräftpestförordningen (1975:184). Lantbruksnämnd ersätts med fiskenämnd.
- Följande förslag till författningsändringar torde böra övervägas av fiskevattensutredningen.
- Lagen (1950:596) om rätt till fiske. Länsstyrelsens befogenheter bör överföras till fiskemyndighet.
  - Kungörelsen (1950:622) med bemyndigande för fiskeristyrelsen och länsstyrelserna att lämna tillstånd till utsättning av fast fiskeredskap i allmänt vatten. Länsstyrelsernas nuvarande befogenhet föreslås överföras till fiskemyndighet.
  - Fiskeristadgan (1954:607). Länsstyrelsernas befogenhet att utfärda lokala bestämmelser för fisket föreslås överföras till fiskeristyrelsen.
  - Kräftpestförordningen (1975:184). Länsstyrelsens befogenhet överföres till fiskeristyrelsen.

Utöver de länsvisa nämnderna föreslås vi särskilda nämnder för vardera Vänern, Västern samt Mälaren-Hjälmaren. Förslaget innebär att nuvarande uppdelning på särskilda nämnder för såväl Mälaren som Hjälmaren upphör.

En av fiskenämndens huvudsakliga arbetsuppgifter är att företräda det allmänna fiskerintresset i läns- och kommunplanering.

Fiskenämnden utgör också beredande organ åt länsstyrelsen i andra fiskefrågor.

Fiskenämndens uppgift i bevarandeplaneringen är bl. a. att i samlighet med fiskeristyrelsens anvisningar skydda för fisket viktiga vattenområden genom att beakta fiskets intressen i utvecklingen av den fysiska fiskoplaneringen och i samverkan med fiskeritendentsen bevaka fiskerintresset i ärenden rörande tillgodslydd och vattenlag.

Fiskenämnden har även ramen för nyttjandeplaneringen att särskilt befrakta fiskerikringens och fritidsfiskets intressen och utveckling genom att regionalt svara för ärenden rörande boställningsplaner och lokala nyttjande-

1976-11-23

4.6 Fiskenämnd

4.6.1 Bakgrund

I enlighet med förslagen i proposition 1975/76:130 angående stödåtgärder inom fiskets område och jordbruksutskottets betänkande 1975/76:39 beslöt riksdagen våren 1976 att fiskenämnader skulle inrättas i varje län och för de stora sjöarna.

Nämnderna skall sortera under fiskeristyrelsen och handlägga ärenden rörande finansieringsstöd, rådgivning och de fiskefrågor i övrigt som f n handläggs på lantbruksnämnderna.

Fiskenämnaden skall bestå av 5 ledamöter och utses av länsstyrelsen. I nämnden bör yrkesfisket, fritidsfisket och allmänna intressen vara företrädade.

Fiskeriintendenten i distriktet har rätt att närvara vid fiskenämnadssammanträde och anteckna sin mening till protokollet. Lantbruksnämnderna skall svara för lokaler och administrativ service. Handläggare vid nämnderna skall vara de fiskerikonsulenter som är placerade vid lantbruksnämnderna med undantag av de fiskerikonsulenter som är placerade vid nämndernas rennäringsavdelningar. Dessa har inte omfattats av utredningen.

4.6.2 Ansvarsområde och planeringsroll

Fiskenämnaderna är fiskeristyrelsens förvaltningsorgan i länet och har det regionala planerings- och samordningsansvaret för fiskevården och nyttjandet av fiskbestånden. Planeringsansvaret omfattar bevarande- och nyttjandeplanering. Fiskenämnaden har därvid att företräda såväl yrkes- som fritidsfiskets intressen.

Utöver de länsvisa nämnderna föreslår vi särskilda nämnder för vardera Väneren, Vättern samt Mälaren-Hjälmaren. Förslaget innebär att nuvarande uppdelning på särskilda nämnder för såväl Mälaren som Hjälmaren upphör.

En av fiskenämnadens huvudsakliga arbetsuppgifter är att företräda det allmänna fiskeintresset i läns- och kommunplanering.

Fiskenämnaden utgör också beredande organ åt länsstyrelsen i andra fiskefrågor.

Fiskenämnadens uppgift i bevarandeplaneringen är bl a att i enlighet med fiskeristyrelsens anvisningar skydda för fisket viktiga vattenområden genom att beakta fiskets intressen i utvecklingen av den fysiska riksplaneringen och i samverkan med fiskeriintendenten bevaka fiskeintresset i ärenden rörande miljöskydd och vattenlag.

Fiskenämnaden har inom ramen för nyttjandeplaneringen att särskilt befrämja fiskerinäringens och fritidsfiskets intressen och utveckling genom att regionalt svara för ärenden rörande hushållningsplaner och lokala nyttjande-

1976-11-23

och åtgärdsplaner vari ingår bl a

ekonomisk stödverksamhet
fortbildning
rådgivning
fiskestadgor
fiskestatistik
fiskevårdsområde

Fiskenämnden har dessutom att svara för den regionala kontakt- och rådgivningsverksamheten. Nämnden utför vissa fisk- och fiskeriundersökningar. Fiskenämnden har att rapportera vad gäller kräftpest och övriga fisksjukdomar. Fiskenämnden lämnar - enligt fiskeristyrelsens delegeringsbeslut - dispenser och tillstånd vad gäller fiskeristadgan.

Fiskenämnden har i sin verksamhet att förmedla de handlingsriktlinjer som fiskeristyrelsen fastlägger.

4.6.3 Handläggnings- och beslutsrutiner vid fiskenämnderna

Vid nämnder med två eller flera fiskerikonsulenter förordnar fiskeristyrelsen en fiskerikonsulent och ersättare för denne som föredragande och ansvarig för nämndens verksamhet.

Fiskenämnd med flera tjänstemän har att fastställa respektive tjänstemans ansvarsområde.

Beslut och yttranden i ekonomiska stödärenden bör huvudsakligen fattas respektive avges av nämnden. Detta gäller även viktigare ärenden.

För att arbetet vid nämnderna skall kunna genomföras så effektivt som möjligt bör nämnden pröva i vilken utsträckning olika ärenden kan delegeras till arbetsutskott. Ett sådant arbetsutskott kan bestå av ordförande i nämnd och fiskerikonsulent. Rutinärenden bör som regel delegeras till tjänsteman.

4.6.4 Beskrivning av arbetsuppgifter

I det följande har vi beskrivit fiskenämndernas huvudsakliga arbetsuppgifter.

FISKEVÅRDSOMRÅDEN OCH SAMFÄLLIGHETER

Fiskerättsupplåtelser kommer att direkt vara knutna till frågan om fiskevattnens nyttjande. Fiskenämnd svarar för rådgivning till kommuner och enskilda och kan ta initiativ till bildande av fiskevårdsområden. Fiskenämnd skall vara remissmyndighet till länsstyrelsen som beslutar i dessa frågor.

1976-11-23

FISKEREGLERINGAR

Fiskenämnd utreder i samråd med fiskets lokala organisationer, kommuner och enskilda behovet av lokala stadgor. I det fall distriktsstadgor införes bör fiskenämnden efter remiss från fiskeristyrelsen inhämta synpunkter från kommuner, intresseorganisationer på fiskets område och eventuellt allmänhetens och därefter avge yttrande till fiskeristyrelsen. Fiskenämnd avger i förekommande fall yttranden till fiskeristyrelsen beträffande nationella fiskeregleringar samt i besvärärenden beträffande lokala stadgar. Fiskenämnd beslutar i ärenden angående fasta redskap om fiskeristyrelsen delegerat denna beslutsrätt. I annat fall avger nämnden yttrande till fiskeristyrelsen. Fiskenämnd kan efter delegering ge tillstånd till fiske med giftigt ämne, elektricitet och utplantering av fisk. Fiskenämnd skall vidare hålla kontakt med fisketillsynsmyndigheter.

EKONOMISKT STÖD

Fiskenämnd handlägger och beslutar om följande lån och stödformer inom anvisade ramar och efter anvisningar av fiskeristyrelsen.

1. Fiskerilån och statliga kreditgarantier

Med anledning av det osäkra läget för det svenska yrkesfisket som för närvarande är rådande och i avvaktan på utformningen av fiskeripolitiska mål och medel, bör handläggning och beslut av fiskelån och kreditgarantier under de närmaste åren kvarstå på fiskeristyrelsen. Övrig handläggning såsom yttrande och beredning åvilar fiskenämnd.

2. Bidrag till säkerhetsutrustning för fiskefartyg

3. Restituerad bensinskatt

4. Bidrag vid naturkatastrofer (stormskador)

5. Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen

6. Ärenden rörande underhåll och drift av fiskefyrar

Vad gäller övriga stödformer kan fiskenämnd anmodas avge yttrande.

ALLMÄN KONTAKT OCH RÅDGIVNINGSVERKSAMHET

Fiskenämnd svarar för rådgivning till myndigheter, fiskeorganisationer och allmänhet i fiskevårds- och fiskenyttjande frågor. Rådgivningen omfattar huvudsakligen frågor som rör:

Ekonomi

Fiskevård

Fisketeknik

Fiskebestämmelser m m

1976-11-23

Fiskenämnd svarar för information och kursverksamhet på fiskets område.

FISKESTATISTIK

Fiskenämnd svarar för insamling av uppgifter till fiskeinventeringen (SCB) samt i övrigt för erforderlig sammanställning av viss intern och för vissa nämnder även extern statistik.

FISKSJUKDOMAR M M

Det åvilar fiskenämnd rapporteringsskyldighet till fiskeristyrelsen rörande fisksjukdomar och kräftpest samt i förekommande fall uppföljningsansvar. Fiskenämnd svarar för rapportering, uppföljning, utredning och åtgärder i samband med fiskdöd.

TILLSTÅND ATT ANLÄGGA FISKODLING

Fiskenämnd utreder och yttrar sig över ansökan om tillstånd att anlägga fiskodling.

FISK- OCH FISKERIUNDERSÖKNINGAR

Fiskenämnden utför undersökningar i enlighet med vad som fastställs i verksamhetsplanen. Fiskenämnden skall ha viss beredskap för utförande av lokala undersökningar.

MILJÖSKYDDSÄRENDEN, VATTENLAGSÄRENDEN OCH ÖVRIGA VATTENÄRENDEN

Fiskenämnd yttrar sig till fiskeriintendent i miljöskydds- och vattenlagsärenden. Vissa ärenden kan medföra utrednings- och kontaktbehov. I kontroll- och recipientprogram upprättas i förekommande fall förslag till undersökningar i samråd mellan fiskeriintendent och fiskenämnd. Fiskeriintendenten avgör om yttrande från nämnden behöver införas, men fiskenämnd bereds tillfälle att yttra sig i alla ärenden som berör fisket i länet. Fiskeriintendenten skall kunna delegera ärenden till fiskenämnd alternativt fiskerikonsulent. Beträffande övriga vattenärenden har nämnden bevakningsskyldighet.

BEREDSKAPSARBETEN

Fiskenämnden svarar för översiktlig planering av beredskapsarbeten på fiskets område. Nämnden initierar fiskevårdande åtgärder som beredskapsarbete. Nämnden kan efter samråd med fiskeristyrelsen vara huvudman för s k AMS-objekt. Projekt kan antingen gälla viss undersökningsverksamhet som genomförs i nämndens regi eller detaljplanering av projekt som därefter kan genomföras i t ex kommunal regi eller ingå i den projektkatalog som länsstyrelsen upprättar för landskapsvård.

1076-11-23

AVGIFTSMEDEL ENLIGT 2 KAP 8 OCH 10 §§ OCH 4 KAP 14 §
VATTENLAGEN

Fiskenämnd kan ta initiativ till förslag om användning av avgiftsmedel enligt vattenlagen och yttrar sig beträffande användningen av sådana medel. Efter beslut om delegering bestämmer fiskenämnd om användning av 2:8-medel. Vad gäller 4:14-avgifter bör fiskenämnden svara för en kontinuerlig bevakning av och medverka till att dessa medel också kommer fiskeriintresset tillgodo.

MILITÄR VERKSAMHET

Fiskenämnden bevakar och företräder fiskets intressen i samband med militär verksamhet.

4.6.5 Fiskenämndernas behov av personalresurser

Beträffande nuvarande fritidsfiskekonsulenter anser vi att dessa fortsättningsvis bör sortera direkt under fiskeristyrelsen men placeras regionalt. Tills vidare bör nuvarande placeringsorter bibehållas. Vid ledigförklarande bör ny ort kunna övervägas. Konsulenterna skall givetvis ha möjlighet att utnyttja nämndernas administrativa service.

Vid den centrala myndigheten (fiskevårdsbyrån) har redovisats ett stort behov av regionalt placerad personal för utvecklingsarbete i syfte att ge fiskenämnden och fiskeriintendenten underlag för skilda planeringsinsatser. Behovet har bedömts motsvara cirka två årsarbetskrafter per år under den närmaste femårsperioden.

Arbetsuppgifterna bör förutom ovannämnda utvecklingsarbete tills vidare bestå i att - i likhet med tidigare men efter fiskeristyrelsens beslut - förstärka speciellt arbetstyngda nämnder för särskilt planerade insatser. Fördelningen av arbetsuppgifterna bör härvid ske i samråd mellan fiskevårdsbyrån och respektive konsulent i den årliga verksamhetsplaneringen.

Vid bedömningen av resursbehovet vid nämnderna har vi utgått från de riktlinjer som anges i proposition 1975/76: 130. Där fastslås att den regionala organisationen inte bör förstärkas med ytterligare resurser utan att det behov av resursökningar som identifieras måste mötas med effektiviseringar inom andra områden. Vi har tolkat det så att de uppgifter som tidigare åvilade fiskerinämnerna inte får kräva mer resurser, men att i de fall decentralisering av arbetsuppgifter genomförs enligt våra förslag, detta givetvis måste följas av en motsvarande resursökning. Fiskenämnderna har totalt sett tillförts fler och mer arbetskrävande uppgifter än vad som för närvarande åvilar lantbruksnämndernas fiskerikonsulenter. Enligt vår bedömning torde fiskenämndernas verksamhet ej kunna effektiviseras i nämnvärd omfattning. Man har därför att framdeles räkna med behov av ytterligare resurser.

1976-11-23

Som grund för nedanstående beräkning av nämndernas resursbehov har använts den av fiskerikonsulenterna redovisade tidsåtgången för olika arbetsuppgifter. En beräkning av tidsåtgången för fiskenämndernas huvudsakliga arbetsuppgifter har skett län för län. I vissa län där en jämförelse med övriga län totalt hög arbetsinsats skattats av fiskerikonsulenterna, har vi reducerat i tidsåtgången.

Mellan de olika fiskenämnderna kommer arbetsuppgifterna att variera på grund av lokala förhållanden.

Med hänsyn till fiskenämndernas planerade verksamhet utgör dock de uppgifter som redovisas i följande tabell ett tillräckligt underlag för bedömning av storleksordningen av de resursbehov, som finns på fiskenämnderna.

Med hänsyn till övriga krav på resursförstärkning inom fiskeriadministrationen är vi medvetna om att det sammanlagda resursbehovet för fiskenämnderna inte för närvarande kan täckas. Det akuta resurskrav som nu föreligger för vissa fiskenämnder bör dock tillgodoses inom den närmaste framtiden.

Vi vill särskilt nämna förhållandena i E, K och O län. I E län är skärgårdsproblemen och därmed sammanhängande arbetsuppgifter särskilt arbetskrävande. I K län krävs bl a betydande arbetsinsatser ifråga om ekonomiskt stöd, rådgivning och utbildning. I O län är liknande insatser nödvändiga. Det kan nämnas att detta län tidigare haft fyra handläggande tjänstemän för fiskefrågor.

Nuvarande fritidsfiskekonsulenter är inte redovisade i sammanställningen då deras nuvarande arbetsuppgifter ej redovisats län för län.

Behovet av biträdesresurser förväntas öka genom nämndernas nya inriktning. Denna fråga behandlas närmare i kapitel 5.

*) Faktisk resursnivå

1976-11-23

Redovisning av nuvarande resursnivå inom den nuvarande lokala fiskeristyrningen och grovt beräknat resursbehov inom fiskenämnerna med hänsyn till föreslagna förändringar av arbetsuppgifter. (Siffrorna avser arbetsdagar och är avrundade.)

Län och fiskenämnerna i de stora sjöarna	Nuvarande resurs	Nuv övr arbetskraft (AMS)	Därutöver nuv redovisade övertid	Beräknat resursbehov i de nya fiskenämnerna
Hjälmaren-Mälaren	200	15	15	225
AB län	200		20	240
C län	200	25	20	225
D län	200	240	25	270
E län	200		30	315
Vättern	200	55	10	210
F län	200		15	265
G län	200		25	265
H län	400		40	425
I län	200		10	235
K län	200			295
L län	200		5	215
M län	200		10	260
N län	200			200 *)
O län	600	255	10	940
P län	400	575		445
R län	200		10	245
S län	200	205	15	220
Vänern	200	270		270
T län	200		15	240
U län	200	400	15	270
W län	200	185	15	260
X län	400	320	5	480
Y län	400	210	35	455
Z län	400	80	35	495
AC län	600			600 *)
BD län	600	200	25	685

*) Faktisk resursnivå

1976-11-23

4.7 Fiskeriintendent

4.7.1 Bakgrund

I proposition 1975/76:130 om stödåtgärder på fiskets område anser departementschefen att den del av statens verksamhet på fiskets område som har utpräglad karaktär av service åt allmänheten - yrkesfiskare, fritidsfiskare, fiskevattenägare och andra intressenter - samt åt länsstyrelser, kommuner m fl organ även i fortsättningen skall vara förlagd till länen. De kvalificerade fiskeribiologiska uppgifterna av länsövergripande karaktär bör dock alltså omhändertas av fiskeriintendentsorganisationen.

I fråga om distriktens utformning innebär proposition 1975/76:130 att nuvarande distriksindelning måste ändras. Gränserna skall följa länsgränserna. Dessutom skall nuvarande uppdelning i särskilda söt- och saltvattensdistrikt slopas.

Vi har i en särskild skrivelse till fiskeristyrelsen 1976-11-22 föreslagit en ny distriksindelning mot bakgrund av de riktlinjer som anfördes i propositionen. Skrivelsen bifogas som bilaga 2 till denna rapport.

4.7.2 Ansvar och planeringsroll

Med utgångspunkt bl a i proposition 1975/76:130 kan fiskeriintendents ansvar beskrivas enligt följande.

Fiskeriintendenten har ett planerings- och samordningsansvar mellan länen inom distriktet. Planeringsansvaret omfattar såväl bevarandeplanering som nyttjandeplanering. Ansvarsområdet omfattar fiskevårds-, yrkesfiske- och fritidsfiskefrågor, vattenmåls- och miljöskyddsfrågor, undersöknings- och utredningsfrågor, kontroll- och samordningsfrågor.

Målet för planeringsansvaret bör vara att utifrån tillgänglig fångststatistik, provfiskeresultat, speciella undersökningar samt aktuella fiskeribiologiska forskningsresultat m m

- ta fram avkastningsnormer för olika områden i distriktet
- bedöma potentiella resurser för olika arter och vattenområden
- bidra till att TAC-beräkningar¹⁾ för vissa arter utförs.

Med detta som underlag skall intendenten

- ge synpunkter på arbetet med den fysiska riksplanen
- ge synpunkter på resursutnyttjandet inom distriktet eller om möjligt utveckla modeller för detta

1) TAC = total allowable catch

1976-11-23

- medverka i upprättandet av hushållningsplaner
- samordna undersöknings- och fiskevårdsverksamheten
- föreslå förändringar i fiskestadgorna
- i förekommande fall ge synpunkter på beredskapsåtgärder.

4.7.3 Beskrivning av arbetsuppgifter

Här följer en redovisning av fiskeriintendentens huvudsakliga arbetsuppgifter.

FISKEREGLERINGAR

Länsstyrelsen utfärdar för närvarande länsfiskestadgor. I den mån denna ordning kvarstår bör fiskeriintendenten som nu vara remissinstans och i första hand ge biologiska synpunkter samt även ha ansvaret för en länsövergripande samordning.

I det fall att fiskeristyrelsen skall besluta om länsstadgor bör intendentens uppgift bli densamma som nu d v s att vara remissinstans och ge länsövergripande synpunkter. Intendenten bör även ha initiativrätt. Den nya distriktsindelningen bör underlätta intendentens samordningsmöjligheter genom medverkan i fiskenämnderna och genom att det maximalt är fem nämnder inom distriktet.

Skulle länsstadgorna ersättas av distriktsstadgor bör fiskeriintendenten insamla förslag om distriktsbestämmelser och till fiskeristyrelsen avge förslag om sådana bestämmelser.

När det gäller frågor om tillstånd att utsätta fasta redskap bör denna handläggning kunna effektiviseras på så sätt att vad ankommer på fiskeriintendenten han ger sina synpunkter vid fiskenämndssammanträdena.

I övriga fiskeregleringsärenden, exempelvis kungörelser eller förordningar som nu utfärdas av fiskeristyrelsen eller regeringen bör fiskeriintendenten vara remissinstans.

VATTENMÅLSÄRENDEN

Fiskeriintendenten skall tillvarata det allmänna fiskeintresset i vattenmål samt biträda vattendomstolarna i frågor rörande såväl allmänt som enskilt fiske. Genom förordnanden enligt vattenlagens 11 kap 36 § avger intendenten yttranden direkt till berörd vattendomstol. Intendenten skall ha möjlighet att infordra yttrande från fiskenämnd samtidigt som han har skyldighet att informera fiskenämnd i dessa ärenden. Yrkes- och fritidsfiskets organisationer bör också där så befinner sig erforderligt ges möjlighet att lämna sina synpunkter. Fiskeriintendenten skall kunna delegera ärenden till fiskenämnd alternativt fiskerikonsulent.

Genom förordnande av vattendomstol enligt vattenlagen 11 kap 45 § skall intendent utreda vattenbyggnadsföretags inverkan på fiske.

1976-11-23

I denna verksamhet fordras en planering över distriktsgränserna. Fiskeristyrelsen bör vara initiativtagare för en planering i dessa frågor. Genom denna planering bör en gemensam policy fastställas.

ÄRENDEN ENLIGT 136 a § BYGGNADSLAGEN

Fiskeristyrelsen är remissinstans i ärenden enligt 136 a § byggnadslagen. Frågor om lokalisering av miljöstörande industrier kan ofta få konsekvenser för fisket. Fiskeriintendenten bör avge yttranden i dessa ärenden.

Ärendena fordrar ofta ställningstagande av principiell natur. Därför fordras i likhet med vattenmålsfrågor en central planering, som bör sammankopplas med den centrala bevarandeplaneringen. Samtidigt bör regler ges för hur eventuella medel skall användas som ställs till fiskets förfogande genom beslut i lokaliseringsfrågor.

MILJÖSKYDDSÄRENDEN

Vi anser att fiskeristyrelsen skall vara obligatorisk remissinstans i miljöskyddsärenden som handläggs av koncessionsnämnden för miljöskydd och av naturvårdsverket. Fiskeriintendenten förordnas som nu att avge yttrande direkt till berörd myndighet. I de miljöskyddsärenden som handläggs av länsstyrelserna anser vi att fiskeriintendenten skall, om ärendet berör fiske, vara remissinstans.

I likhet med vattenmålsärenden skall möjlighet finnas att infordra yttrande från fiskenämnd samtidigt som intendenten har skyldighet att informera fiskenämnd i dessa ärenden. Yrkes- och fritidsfiskets organisationer bör också ges möjlighet att lämna sina synpunkter. Fiskeriintendenten skall kunna delegera ärenden till fiskenämnd alternativt fiskerikonsulent.

Fiskeriintendenten skall i samråd med fiskenämnd i förekommande fall upprätta förslag till kontroll- och recipientprogram.

I samband med miljöskyddsärenden kan det uppstå behov av fiskeriundersökningar (d v s rörande fisken och dess miljö). Det kan röra sig om såväl förundersökningar som undersökningar vilka ingår i ett kontrollprogram. Fiskeriintendenten bör vara ansvarig för att dessa genomförs. För närvarande är möjligheterna bristfälliga att genom förundersökningar utreda en miljöstörande anläggnings framtida inverkan på fiskeintresset. Fiskeristyrelsen har i skrivelse 1975-12-30 till jordbruksdepartementet fäst uppmärksamheten härpå och i samband därmed har vissa ändringar föreslagits i rådande handläggningsordning.

Att bevaka fiskets intresse vid miljöärendehandläggningen är en viktig och arbetskrävande uppgift. Behovet av planering i dessa avseenden är stort. Den centrala myndigheten bör ha ansvaret för att planeringen genomförs. I denna bör

1976-11-23

riktlinjer fastställas för hur intendenterna skall föra fiskets talan.

FISKERIUNDERSÖKNINGAR OCH FISKEVÅRD

I det samordnings- och planeringsansvar som vi lägger på fiskeriintendenten ingår bl a att samordna den fiskerivetenskapliga och fiskeritekniska undersöknings- och åtgärdsverksamheten på distrikts- och regionalplanet.

På annat ställe, 4.4. har utförligt redovisats hur planeringen av undersöknings- och åtgärdsverksamheten skall ske inom distrikten.

Fiskeriintendenten skall avge yttrande över ansökningar om 2:10 medel, vilka skall användas för åtgärder inom distriktet.

Vad avser 2:8-medel eller andra medel som är områdesbundna skall intendenten ta emot förslag om användning av dessa medel, besluta om användningen samt inge årsrapporter till fiskeristyrelsen om vidtagna beslut och åtgärder. Beslutsrätt ska kunna delegeras från fiskeriintendent till fiskenämnd.

De nu genomgångna arbetsuppgifterna kan räknas som mer eller mindre tvingande. För närvarande upptar dessa helt arbetstiden. Vi anser dock med hänvisning till att arbetsfältet omfattar flera län samt till den biologiska inriktning som intendenten har, att en av de viktigaste uppgifterna är ett allmänt samordningsansvar mellan länen inom distriktet.

En viktig uppgift som samordnare inom den nya administrationen anser vi att fiskeriintendenten kan fylla vid fiskenämdssammanträdena.

4.7.4 Fiskeriintendentsorganisationens behov av personalresurser

Nuvarande personalresurs inom fiskeriintendentsorganisationen framgår av tablå i kap 3. En stor del av den personella resursen avlönas genom vattenregleringsmedel.

Som framgår av tablå finns i alla distrikten en resurs, fiskeriintendenten, för handläggning av alla ärendetyper. I övre södra distriktet finns dessutom en byrådirektörstjänst. Inom övre norra, nedre norra och mellersta distriktet finns särskilt anställd handläggande personal för vattenmålsärenden. Dessa uppgår sammanlagt till 22 personer. Utöver handläggande personal finns också kontorspersonal.

Främst i de södra distrikten har under de senaste åren ärendebelastningen ökat. Fiskeristyrelsen har i sina anslagsframställningar framhållit detta och med högsta prioritet begärt förstärkning med en byrådirektör och en kansliskrivare vid vart och ett av kontoren i nedre södra och västerhavets distrikt.

1976-11-23

Genom den omläggning av distrikt som är föreslagen kommer situationen delvis att förändras. I styrgruppens skrivelse angående distriktsindelningen har förutsatts att det västra distriktet tillförs en handläggare. Motivet till detta är att nuvarande västerhavets distrikt kommer att utökas med även sötvattensområdena inom de län som nu ingår i distriktet. Kontorspersonalresursen bör också utökas med $\frac{1}{2}$ tjänst inom detta distrikt.

För att kunna möta de ökade krav på intendentskontoren som sammantaget följer av vårt förslag är vissa resursförstärkningar nödvändiga.

I de distrikt där man har en större utredningspersonal (de tre norra distrikten) torde till viss del frågan om behovet av ökade resurser tills vidare kunna lösas genom att denna personal ges möjligheter att handlägga alla ärendetyper (se punkt 4.7.5).

I de fyra övriga distrikten är arbetsbelastningen för sammantaget sådan att fiskeristyrelsen som nämnts de senaste åren begärt förstärkning med två handläggartjänster och två kansliskrivartjänster.

Genom distriktsomläggningen har förutsatts en resursökning med en handläggartjänst och $\frac{1}{2}$ kansliskrivartjänst.

Även om omorganisationen innebär att vissa rationaliseringsvinster görs, kvarstår - med tanke på nuvarande arbetsbelastning och på utökade arbetsuppgifter - behovet av resursökning främst i de tre södra distrikten - nedre södra, västra och östra. Behovet kan preciseras så att till vardera av de tre distrikten bör tillföras en handläggartjänst (byrådirektör) och $\frac{1}{2}$ kansliskrivartjänst.

4.7.5 Utredningspersonal

I de distrikt där man har större utredningsavdelningar (vattenmålspersonal) kan till viss del frågan om ökat resursbehov lösas genom att denna personal ges möjligheter att handlägga alla ärendetyper.

Avlastningen för fiskeriintendenterna kan emellertid ej bli stor eftersom utredningspersonalen i nuläget är bunden av arbete i vattenmål och i viss omfattning även koncessionsärenden.

Vid ett rationellt nyttjande av utredningspersonalen kommer en viss del av deras arbetstid att sakna kostnadstäckning. Denna kan endast uppnås genom att erforderliga statsmedel anvisas.

Vi föreslår därför att utredningsavdelningarnas personalkostnader överföres till anslaget E 2. Fiskeriintendenter m m. Detta anslag bör därvid tillgodoföras intäkter från taxebelagd verksamhet i vattenmål m m.

1976-11-23

4.8 Statens fiskeriförsöksstationer

4.8.1 Nuläge

Fiskeristyrelsen förfogar idag över två fiskeriförsöksanläggningar, Älvkarleby och Kälarne. För FoU (forskning och utveckling) inom fiskodlingens område finns sedan länge ett väletablerat samarbete med främst sötvattenslaboratoriet men också med laxforskningsinstitutet. Utbyte av erfarenheter och kontakter med övriga intressenter inom området sker normalt inte via etablerade kanaler utan kan sägas vara av tillfällig karaktär.

För att skilja verksamheten från kommersiella odlingar föreslår vi att styrelsens anläggningar fortsättningsvis kallas fiskeriförsöksstationer.

INRIKTNING

Verksamheten är idag huvudsakligen inriktad på att tillvarata och säkra hotade, fiskeribiologiskt värdefulla stammar, att bedriva försöks- och utvecklingsarbete med sikte på en så rationell och lönsam fiskodling som möjligt och att i samverkan med sötvattenslaboratoriet och/eller andra intressenter utföra fältförsök där utfallet blir avgörande för såväl den mera basforskningsinriktade som för den direkt målinriktade verksamheten. Idag bedrivs dessutom driftodling för Dalälven vid Älvkarlebyanläggningen enligt utslag i vattendomar.

FINANSIERING

Den statliga fiskodlingen finansieras idag till stor del via 2:10-medel och i allt mindre utsträckning - beroende på otidsenligt utformade avgiftsbestämmelser i vattendomar, inflation, stark ökning av fasta kostnader, t ex löner - via 2:8-medel.

Föreståndarna för Älvkarleby och Kälarne är upptagna på fiskeristyrelsens stat men avlönas med 2:10-medel.

Finansieringsformerna är helt otillfredsställande och kan enligt fiskeristyrelsens bedömning inte bibehållas någon längre tid. Vi delar denna bedömning.

4.8.2 Den framtida statliga fiskodlingsverksamheten

UTVECKLING

Fiskodlingen i Sverige förutsätts i en framtid få betydligt större omfattning än vad den har idag. Framför allt är det den ökade efterfrågan på sättfisk men också på konsumtionsfisk som ger anledning till ett sådant påstående. Fiskeristyrelsen har ett ansvar för utvecklingen inom detta område. Bl a detta förhållande har lett till förslaget (Ds Jo 1975:7) att anlägga en tredje statlig försöksodling i södra Sverige.

1976-11-23

INRIKTNING

Det statliga engagemanget i fiskodlingssammanhang bör utöver nuläget även omfatta.

- FoU beträffande odlingsteknik och -metodik
- Kontakt och samarbete med såväl kommersiella odlingar som med driftodlingar
- Insatser ägnade att främja kvaliteten på odlingsmaterial
- Uppföljning och utveckling av odlingsverksamhet med musslor, kräftor m m (aqua-kultur)
- Nyttjande av varmvattensutsläpp för odling
- Insatser ägnade att på sikt möjliggöra kustbaserade odlingar med arter som idag ej är föremål för svensk odling (flatfisk, hummer m m).

En statlig fiskodlingsverksamhet bör ha till syfte att skydda och tillvarata fiskeribiologiskt värdefulla arter och stammar. Den bör också genom FoU-arbete anvisa vägar till en rationell och ekonomiskt bärkraftig, inhemsk fiskodling.

Genom att den internationella utvecklingen förändrar förutsättningarna för svenskt havsfiske, är det naturligt att samhällets intresse ökar för dessa frågor.

Fiskeriförsöksstationerna omfattas av vårt samlade förslag rörande undersöknings- och fiskevårdsverksamheten.

4.8.3 Organisatorisk inplacering inom fiskeridistributionen

Den statliga fiskodlingsverksamheten bör i framtiden sortera under fiskevårdsbyrån som i samråd med havsfiske- och sötvattenslaboratorierna planlägger verksamheten. Underlagsmaterialet för denna planläggning bör tas fram av en samrådsgrupp i vilken även bör ingå representanter för såväl kommersiell som annan fiskodlingsverksamhet likaväl som för avnämare.

4.8.4 Resursbehov

För att kunna möta de ökade krav som kommer att ställas på den ovan skisserade, framtida statliga fiskodlingen/fiskeriförsöksverksamheten krävs resurstillskott.

1. Nuvarande finansiering av verksamheten bör förändras. Vi föreslår att verksamheten helt finansieras över fiskeristyrerelsens ordinarie stat.

2. Förstärkning måste ske av den centrala administrationen (fiskevårdsbyrån) för att möjliggöra nödvändig planerings-, informations-, kontakt- och uppföljningsverksamhet.

1976-11-23

En tjänst som ansvarig för den statliga fiskodlingsverksamheten bedöms som nödvändig.

3. En tjänst för ledning av den praktiska försöksverksamheten, kontakten med andra fiskodlingar och för information och rådgivning på fältet, tillika föreståndare för styrelsens huvudanläggning för fiskeriförsök föreslås inrättas.

Vid en eventuell prioritering är det vår uppfattning att den centrala administrationen (fiskevårdsbyrån) i första hand skall komma ifråga.

4.2.1 Bakgrund

I proposition 1975/76:110 om stödåtgärder på fiskets område rekommenderade departementschefen att en ökad samordning av fiskeristyrelsens undersöknings- och forskningsverksamhet bör eftersträvas. Han angav vidare att det är angeläget att samordna denna verksamhet med likartad forskning på annat håll. Till fiskeristyrelsen har för dessa uppgifter knutits en rådgivande forskningsenhet.

4.2.2 Anställningsförhållanden vid laboratorierna

Verksamheten vid såväl havsfiske- som sötvattenslaboratoriet finansieras för närvarande till dels avsevärt del genom externa medel beviljade av 1 av naturvårdsverket (SNV), arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), centrala driftledningen (CDL) eller av fiskeristyrelsen som därvid använder sig av vattenavgiftsmedel.

För havsfiskelaboratoriet har finansieringsformerna medfört att planering över längre tidsperiod än ett år har försvårats - liksom ett flexibelt utnyttjande av resurserna. Medlen är regelbundet knutna till visat projekt och viss person. I samband med att SNV meddelat sitt stöd för flera projekt innevarande budgetår har resursbristen visat sig på sin spets.

Sötvattenslaboratoriets verksamhet finansieras till viss del och sedan lång tid tillbaka med vattenavgiftsmedel enligt 1 kap 10 § vattenlagen. Beslutningen på föderala medel står för främst är trots att inga nya projekt startas med denna finansiering som grund. Orsaken är att de fasta kostnaderna, i sig löper och omfattar avgifter, ständigt ökar samt att avgiftsmedlen inte är indexreglerade. Även här bedöms anställningsförhållandena som stillfrestående - delvis på samma grunder som för havsfiskelaboratoriet.

Vi konstaterar att 1:10-medel i så liten utsträckning som möjligt skall användas till löner.

Relevant personalresurs löst som externt finansierade är nödvändig för verksamheten vid laboratorierna.

1976-11-23

4.9 Laboratorierna

Fiskeristyrelsen som är central förvaltningsmyndighet för bl a fiskevården, skall främja ett rationellt nyttjande av fiskbestånden och medverka till förbättring av fångstmetoderna. Det åligger styrelsen att utföra praktiska och vetenskapliga undersökningar och försök på fiskets område. Detta ansvar åvilar i första hand sötvattens- och havsfiskelaboratoriet.

I anslutning till fiskeriforskningen bedriver fiskeristyrelsen också viss miljövårdsforskning. Sådan forskning utövas vid laboratorierna och motiveras bl a av föroreningarnas stora inverkan på fiskbeståndens livsmiljö.

4.9.1 Bakgrund

I proposition 1975/76:130 om stödåtgärder på fiskets område understryker departementschefen att en ökad samordning av fiskeristyrelsens undersöknings- och forskningsverksamhet bör eftersträvas. Han anger vidare att det är angeläget att samordna denna verksamhet med likartad forskning på annat håll. Till fiskeristyrelsen har för dessa uppgifter knutits en rådgivande forskningsnämnd.

4.9.2 Anställningsförhållandena vid laboratorierna

Verksamheten vid såväl havsfiske- som sötvattenslaboratoriet finansieras för närvarande till icke oväsentlig del genom externa medel beviljade av t ex naturvårdsverket (SNV), arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), centrala driftledningen (CDL) eller av fiskeristyrelsen som därvid använder s k vattenavgiftsmedel.

För havsfiskelaboratoriets del har finansieringsformerna medfört att planering över längre tidsperiod än ett år har försvårats - liksom ett flexibelt utnyttjande av resurserna. Medlen är regelmässigt knutna till visst projekt och viss person. I samband med att SNV meddelat slutanslag för flera projekt innevarande budgetår har resursfrågan ställts på sin spets.

Sötvattenslaboratoriets verksamhet finansieras till viss del och sedan lång tid tillbaka med vattenavgiftsmedel enligt 2 kap 10 § vattenlagen. Belastningen på fonderade medel ökar år från år trots att inga nya projekt startas med denna finansiering som grund. Orsaken är att de fasta kostnaderna, t ex löner och sociala avgifter, ständigt ökar samt att avgiftsmedlen inte är indexreglerade. Även här bedöms anställningsförhållandena som otillfredsställande - delvis på samma grunder som för havsfiskelaboratoriets del.

Vi menar att 2:10-medel i så liten utsträckning som möjligt skall användas till löner.

Befintlig personalresurs inkl den externt finansierade är nödvändig för verksamheten vid laboratorierna.

1976-11-23

Vi föreslår att nuvarande personal bereds tryggad anställning vid respektive enhet genom att finansieringen ändras.

4.9.3 Utredningens omfattning och avgränsning

Såväl havsfiskelaboratoriets båda avdelningar, som sötvattenslaboratoriet har omfattats av utredningen.

Laboratoriernas uppgifter kan grovt delas in på följande sätt:

- basforskning som initieras internt (inom laboratorierna och inom administrationen i övrigt)
- basforskning som initieras externt t ex genom internationella överenskommelser
- kortsiktig undersöknings- och utredningsverksamhet.

Vi har funnit att det finns ett stort behov av att laboratorierna utför kortsiktiga, praktiskt inriktade undersökningar och utredningar. Behovet torde kunna mötas genom den av oss föreslagna planeringsmodellen.

Det har från laboratoriernas sida anförts att ökade krav på kortsiktiga undersökningar kommer, mot bakgrund av det ansträngda resursläget, att inkräkta på basforskningen. Man har menat å ena sidan att administrationen i övrigt betonar det praktiska behovet medan forskarna å andra sidan lägger större vikt vid den vetenskapliga inriktningen av laboratoriernas verksamhet.

Vi ser inte någon motsättning mellan dessa inställningar. Verksamheten vid laboratorierna skall gagna fisket och fiskevården. Forskarna å sin sida måste samtidigt hävda kraven på vetenskaplig säkerhet i sina arbeten, vilket kan bli både tidsödande och resurskrävande. Erfarenheterna från basforskningen utgör dock grunden för den mer praktiskt inriktade undersöknings- och utredningsverksamheten.

I utredningen har vi inte närmare behandlat frågan om basforskningens omfattning kontra undersökningsverksamhetens.

Vi menar att fiskeadministrationen genom verksamhetsplaneringen som omfattar samtliga enheter, skall dimensionera de båda komponenterna. Genom denna planering skall behoven av laboratoriernas insatser definieras och planeras. Avvägningen skall således ske i planeringen.

Vi har funnit att forskningsverksamheten inom landet såväl på sötvattens- som havsfiskesidan är splittrad och svåröverskådlig. Vi menar att problemen beträffande ansvarsområde, samordning m m inom detta område är av den omfattningen att frågorna bör utredas vidare.

Man bör därvid kartlägga de befintliga resurserna för forsknings- och undersökningsverksamheten samt avgränsa

1976-11-23

och beskriva forskningsområdena. Samordningsfrågorna bör granskas. Möjligheterna till och formerna för insamling och spridning av information bör studeras närmare.

4.9.4 Förändringar genom organisationsutredningen

Under utredningen har framkommit starka krav på att laboratorierna skall kunna ge ökad service beträffande undersöknings- och åtgärdsverksamheten inom fiskevårds- och fiskeriteknikområdena. Det finns ett uttalat behov av att få fiskeribiologiskt material bearbetat (åldersbestämningar, näringsanalyser etc). Vidare finns krav på att laboratorierna skall kunna ställa sakkunskap till förfogande i metodfrågor, fisketeknikfrågor m m.

Frågorna om undersöknings- och utredningsverksamheten har utvecklats närmare under kap 4.4.

För att möta de ökade kraven bör såväl vid havsfiskelaboratoriets avdelningar som vid sötvattenslaboratoriet finnas en funktion som svarar för bl a följande uppgifter:

- att delta tillsammans med enhetschefen i den planeringsmodell som beskrivs under 4.4
- att delta i planeringen vid enheten tillsammans med enhetschefen och övrig personal
- att svara för samordning av undersökningsverksamheten vid enheten
- att planera insatser av beredskapsarbeten (AMS-projekt)
- att följa och hålla kontakt med enhetens och andra institutioners forskning
- att svara för kontakten med fiskeriintendenterna
- att svara för kontakten med fiskerikonsulenterna
- att svara för informationen internt och externt
- att svara för kontinuerlig rapportering av initierade projekt, resultat m m till fiskevårdsbyrån.

4.9.5 Förslag

LABORATORIERNAS INRE ORGANISATION

I utredningen har föreslagits en form för verksamhetsplanering inom administrationen. Förslaget omfattar givetvis även laboratoriernas verksamhet. Samma förhållande gäller beträffande vad som föreslagits angående de personaladministrativa frågorna (se 4.2.4 resp 4.3).

Beträffande laboratoriernas organisation gör vi följande bedömning. I nu pågående utredningsarbete har diskussioner angående omfattningen och inriktningen av laboratoriernas

1976-11-23

verksamhet påbörjats. Man har även börjat att konkretisera formerna för och organisationen av arbetet.

Det påbörjade arbetet anser vi bör formaliseras och intensifieras. Därför skall laboratorierna i samråd med representanter för fiskevårdsbyrån, efter planering i januari månad, under första halvåret 1977 genomföra de förändringar som är nödvändiga för att enheterna skall finna den organisationsform som är bäst lämpad att möta de krav som administrationen ställer. Enligt vår uppfattning är det särskilt angeläget att laboratoriecheferna avlastas administrativt arbete.

RESURSER

För att möta de krav som den nu föreslagna undersöknings- och utredningsservicen kommer att ställa på laboratorierna föreslås beträffande sötvattenslaboratoriet en förstärkning med en handläggare (biolog) och med två laboratorieassistenter.

Beträffande havsfiskelaboratoriet torde den ökade flexibilitet som erhålles genom förutsatta ändrade finansieringsformer för externt avlönad personal vara tillräcklig för att möta de nya kraven.

1976-11-23

4.10 Fiskevårdsbyrån

4.10.1 Bakgrund

I proposition 1975/76:130 om stödåtgärder på fiskets område m m anger departementschefen att fiskevårdsbyrån bör handlägga frågor om fiskevård och ärenden enligt vattenlagen i den mån dessa inte hör till administrativa byrån. Vidare bör byrån samordna styrelsens centrala och lokala undersöknings- och forskningsarbete samt informationen om resultaten av undersökningar m m.

4.10.2 Fiskevårdsbyråns ansvarsområde

En klar ansvarsfördelning mellan enheterna vid den centrala myndigheten har varit svår att göra. I en rad fall förutsätter fördelningen av arbetsuppgifter mellan främst fiskebyrån och fiskevårdsbyrån att de bägge enheterna nära samarbetar med varandra.

Fiskevårdsbyråns arbetsuppgifter bör ha i huvudsak biologisk inriktning och syfta till att tillgodose såväl yrkes- som fritidsfiskets behov av att vattenområden skyddas och bevaras samt att nyttjandet ges sådana former att en optimal bestående avkastning kan bibehållas. Byrån ansvarar för frågor som rör fritidsfisket, inklusive nyttjandefrågor. Fiskevårdsbyrån har till uppgift att tillse att underlagsmaterial framtas så att en bedömning kan göras i vilken utsträckning den biologiska resursen kan nyttjas. Tillsammans med fiskebyrån bedömer fiskevårdsbyrån fördelning och storlek av uttaget. I övrigt bör tyngdpunkten i byråns verksamhet inriktas på att planera och samordna den del av fiskeadministrationens verksamhet som faller inom byråns ansvarsområde d v s fiskevården i vid bemärkelse för hela landet.

Byrån har ett ansvar för samordningen av verksamhetsplaneringen inom forsknings- och undersökningsområdet.

4.10.3 Fiskevårdsbyråns planeringsansvar

Fiskevårdsbyråns planeringsansvar omfattar följande.

Byrån bör

a) i samråd med fiskenämnder och fiskeriintendenter initiera och samordna en bevarandeplanering som syftar till att skydda för fisket viktiga vattenområden från verksamheter som förändrar eller förstör vattenresurserna och därmed förutsättningarna för fiske.

Vid fullgörande av planeringsansvaret bör byrån bl a

- ansvara för bevakningen av fiskets intressen i den fysiska riksplaneringen (FRP)

- i samarbete med andra statliga myndigheter upprätta kommunala planeringsexempel med särskild inriktning på fiskets säkerställandeproblem

1976-11-23

- inom ramen för den fysiska riksplaneringen utfärda anvisningar för den regionala inventeringsverksamheten
- följa utvecklingen inom den fysiska riksplaneringen och fortlöpande förmedla råd och anvisningar till fiskenämnderna rörande regionala planeringsinsatser.

b) i samråd med den regionala organisationen verka för biologiskt och geografiskt anpassade hushållningsplaner som översiktligt anger nyttjandestrukturer (bl a fördelning yrkes - fritidsfiske) samt lokalt anpassade åtgärds- och nyttjandeplaner som konkret anger hur vattnen bör förvaltas, utvecklas och vårdas för att möjliggöra ett så stort uttag som möjligt inom ramen för de biologiska förutsättningarna. Hänsyn bör även tas till fritidsfiskarnas krav och önskemål vad gäller information, upplåtelseformer, service m m.

Härvid bör byrån bl a

- med utgångspunkt från övergripande fiskepolitiska mål meddela riktlinjer, upprätta exempel m m för hushållningsplaneringen
- i samarbete med fiskenämnderna och den övriga fiskeadministrationen ansvara för att konkreta planeringsexempel angående lokala fiskeplaner upprättas.

De tre formerna av planering som förslaget innehåller är starkt beroende av varandra. Bevarandeplanering (FRP) är en förutsättning för ett ställningstagande till hur vattnen skall nyttjas. Hushållningsplaner måste därför som grund utgå från fastslagna riktlinjer i den fysiska planeringen. Först när övergripande riktlinjer för ett hushållningsprogram för resurserna fastslagits kan en konkret åtgärdsplanering genomföras eftersom den är beroende av vilka former nyttjandet ges. Insatserna i den fysiska planeringen är till stora delar ofrånkomlig eftersom regering och riksdag fastslagit riktlinjerna för fiskets behandling.

Underlag för byråns bedömningar och handlingsriktlinjer bör utgöras av:

- kunskap om den biologiska resursen

Fiskevårdsbyrån följer och samordnar den statliga forsknings- och undersökningsverksamheten inom fiskeadministrationen. Byrån följer dessutom den forskning och den utvecklings- och undersökningsverksamhet som bedrivs inom landet på fiskets område utom fiskeadministrationen

- kunskap om konsumtionsprocessen kring fritidsfisket

Byrån bör fortlöpande, i samarbete med fiskenämnderna inhämta information om fritidsfiskets utveckling med avseende på tillgång och efterfrågan på fiskemöjligheter i olika vattentyper. För att skapa ett allsidigt planeringsun-

1976-11-23

derlag bör byrån vidare kartlägga fritidsfiskares attityder till skilda typer av fritidsfiskefrämjande åtgärder m m.

4.10.4 Särskilda arbetsuppgifter inom fiskevårdsbyråns ansvarsområde

Byrån handlägger i övrigt nedan beskrivna ärendetyper:

FISKEREGLERINGAR

Administrativa byrån är huvudansvarig för ärendegruppen. Fiskevårdsbyrån ansvarar för att biologiska vård- och skyddsaspekter beaktas i stadgefrågor. Byrån deltar även i utarbetandet av råd och anvisningar för de dispensärenden (fiskeristadgan) där beslutsrätten enligt vårt förslag delegeras till fiskenämnderna (fiske med dövande eller giftigt ämne, fiske med förbjudet redskap).

Fiskevårdsbyrån registrerar av nämnderna fattade beslut.

EKONOMISKT STÖD

Fiskevårdsbyrån handlägger ärenden angående användning av vattenavgiftsmedel (2:10 VL). Byrån samråder med administrativa byrån i besvärärenden angående användningen av vattenavgiftsmedel enl 2:8 VL, där vi under 4.7.3. föreslagit att delegering sker till fiskeriintendenten. Fiskeristyrelsen bör dock kunna bemyndiga fiskeriintendent att i fråga av lokal betydelse i sin tur delegera beslutsrätten till fiskenämnd.

Fiskevårdsbyrån bevakar och lägger synpunkter på handläggningen av ärenden rörande statlig lånegaranti till fiskodlingar (handläggs av fiskebyrån).

RÅDGIVNING, INFORMATION, UTBILDNING

Fiskevårdsbyrån lämnar fortlöpande information om resultaten av pågående forsknings-, undersöknings- och fiskevårdsverksamhet.

Fiskevårdsbyrån biträder administrativa byrån som har ett övergripande ansvar vad det gäller utbildningsfrågor inom fiskeadministrationen.

Fiskevårdsbyrån ansvarar i samarbete med fiskebyrån, för övergripande planering och samordning av extern kursverksamhet som ligger inom byråns ansvarsområde (fiskevård, fritidsfiske m m).

FISKEVÅRD M M

Fiskevårdsbyrån ansvarar för fiskevårdens utveckling och allmänna inriktning inom landet. Den samlade erfarenheten av forsknings- och undersökningsverksamheten skall ligga till grund för fiskevårdsbyråns planering av fiskevården.

1976-11-23

Fiskevårdsbyrån ansvarar för fiskodlingsverksamhetens ledning och utveckling. Byrån skall planera och samordna forsknings- och utvecklingsarbete för att främja produktionen av utplanteringsmaterial av god kvalitet för såväl fritids- som yrkesfiskets behov. Ansvarsområdet bör vidare omfatta utveckling av odlingsteknik för skilda arter samt transport-, märknings- och utsättsmetodik. Utvecklingsansvaret bör även omfatta frågor som rör konsumtionsodling i såväl kust- som inlandsvatten. Värdefulla inhemska fiskstammar skall tas till vara. Vunna erfarenheter av verksamheten skall i råd och anvisningar förmedlas till externa odlingar.

I samråd med andra berörda myndigheter och institutioner skall fiskevårdsbyrån verka för en noggrann fiskhälsokontroll.

Det åligger fiskevårdsbyrån att initiera åtgärder för att återställa de vatten som skadats genom miljöpåverkan (bl a restaurering av försurade vatten, flottleder m m). Byrån ansvarar vidare för den översiktliga planeringen av beredskapsarbeten.

Fiskevårdsbyrån bör fortlöpande ge råd och anvisningar för olika former av beståndsvårdande insatser i såväl kust- som inlandsvatten. Byrån bör vidare följa och kontrollera fiskevårdande åtgärder som vidtas t ex introduktion av nya arter och ge riktlinjer för inplanteringsverksamheten.

Fiskevårdsbyrån beslutar, i vissa fall efter hörande av annan myndighet, i ärenden som avser introduktion av näringsdjur eller för landets fauna främmande fiskarter. Beslut om introduktion av för viss region främmande fiskart delegeras till fiskeriintendent. Övrig beslutanderätt beträffande inplanering delegeras till fiskenämnd.

Fiskevårdsbyrån skall kartlägga kräftpestens utbredning och tillsammans med administrativa byrån ta fram underlag för fiskeristyrelsens beslut.

Vi föreslår att byråns nuvarande undersökningsverksamhet som rör bl a ålfrågor överförs till laboratorierna.

HANDLÄGGNING AV ÖVRIGA ÄRENDEN, REMISSER M M

Fiskevårdsbyrån yttrar sig i ärenden som avgörs av regeringen (136 a § byggnadslagen och vattenlagen). Byrån yttrar sig i övriga ärenden där fiskets policy i miljöfrågor och vattenmålssammanhang bedöms som särskilt viktiga. Miljö- och vattenlagsärenden delegeras normalt till fiskeriintendent.

4.10.5 Fiskevårdsbyråns behov av personalresurser

FISKEVÅRDSBYRÅNS PLANERINGS- OCH SAMORDNINGSUPPGIFTER

Under punkt 4.10.3 behandlas det planerings- och samord-

1976-11-23

ningsansvar som bör åvila fiskevårdsbyrån. Väsentliga delar av främst samordningsansvaret för verksamheten vid de nya fiskenämnderna men även i betydande mån för laboratoriernas verksamhet måste betraktas som en ny uppgift för fiskevårdsbyrån. De föreslagna planeringsinsatserna kan delvis ses som en fortsättning av det utvecklingsarbete som redan påbörjats vid myndigheten.

Vid byrån finns i dag två tjänstemän som utför planerings- och utvecklingsarbete främst på fritidsfiskets område. Vårt förslag innebär att byrån därutöver måste tillföras ytterligare en och en halv tjänst för utredningsarbeten och samordning av skilda planeringsinsatser. Vi föreslår att för byråns samordnande verksamhet tas i anspråk en halv tjänst av nuvarande resurser.

Vi bedömer att en nedskärning av förslaget till nuvarande resursnivå skulle omöjliggöra för byrån att uppfylla angivna mål, d v s att med stöd av skilda planformer svara för en övergripande samordning och styrning av fiskevården i landet.

Resursbedömningen bygger på förutsättningen att byrån har tillgång till vissa ekonomiska resurser, uppskattningsvis ca 50 000 kronor per år, för extern undersökningsverksamhet på fritidsfiskets område. Dessutom ska byrån i viss utsträckning kunna ta i anspråk regionalt placerad personal (nuvarande fritidsfiskekonsulenter).

SÄRSKILDA ARBETSUPPGIFTER INOM FISKEVÅRDSBYRÅNS ANSVARS- OMRÅDE

Under punkten 4.10.4 behandlas den del av förutvarande sötvattensbyråns och saltvattensbyråns ärendehandläggning, som enligt vårt förslag faller under nuvarande fiskevårdsbyråns ansvarsområde och som ej delegerats till fiskeristyrelsens regionala enheter och bedömts ha hög prioritet.

Vi bedömer att lägst fyra handläggande tjänster måste tas i anspråk för att utföra dessa arbetsuppgifter. Den föreslagna nivån innebär en utökning med en halv tjänst jämfört med nuvarande insatser. Förslaget innebär en begränsad förstärkning av fiskevårdsbyråns möjligheter att informera den övriga fiskeadministrationen och andra avnämare t ex i frågor som rör restaurering av miljöskadade vatten (åtgärder mot försurning, restaurering av flottleder m m). I övrigt innebär förslaget en nedskärning inom vissa verksamhetsgrenar och en delvis ny verksamhetsinriktning. Viss del av denna nedskärning kan klaras genom ändrade och mera rationella administrativa rutiner. Förslaget innebär likväl att vissa arbetsuppgifter ej längre kan utföras eller att de i vart fall måste ges en avsevärt mer summarisk behandling än tidigare. En nedskärning av förslaget till nuvarande resursnivå ($3 \frac{1}{2}$ handläggande tjänster) får till följd att bevakningen av frågor rörande restaurering av fiskevatten samt fiskeregleringsfrågor måste utgå. Dessutom tvingas byrån decentralisera handläggningen

1976-11-23

av kräftpestärenden vilket skapar betydande samordningsproblem vid fiskenämnderna.

Med utgångspunkt från den föreslagna verksamheten för fiskevårdsbyrån kan resursernas fördelning översiktligt beskrivas enligt nedan. Eftersom skilda ärendegrupper är starkt kopplade till varandra är en exakt avgränsning svår att göra.

Det bör anmärkas att av byråns nuvarande resurser (sex handläggartjänster) finansieras en helt av medel för tillfällig personal och en annan till hälften på detta sätt och till hälften av tillfälliga undersökningsanslag.

Frågan om biträdeshjälp behandlas under 4.12.4.

Verksamhetsgren	Nuvarande resurser	Föreslagna resurser
Bevarandeplanering	0,5	1,5
Nyttjandeplanering (inkl utvecklingsarbete på fritidsfiskets område)	1,5	2,0
Samordning	0,5	0,5
Fiskeregleringar	-	0,25
Ekonomiskt stöd	0,25	0,25
Extern utbildning, information	0,5	0,5
Egen utb facklig verksamhet	0,25	0,25
Fiskodling	1,0	1,0
Beståndsbevakning (signalkräfta- ålkräftpest m m)	1,0	1,0
Fiskevatten rest	-	0,25
Miljöskydd, vattenlag övriga remisser	0,5	0,5
	6,0	8,0

1976-11-23

4.11 Fiskebyrån

4.11.1 Bakgrund

I proposition 1975/76:130 om stödåtgärder på fiskets område m m säger departementschefen följande angående fiskebyrån:

Fiskebyrån bör handlägga frågor som rör fiskets bedrivande. Häri bör främst ingå frågor som fiskets rationalisering, låne- och stödärenden, information och rådgivning till fiskenäringen, fiskehamnsärenden, övriga tekniska frågor, fiskestadgefrågor samt internationella frågor.

4.11.2 Fiskebyråns ansvarsområde

Fiskebyrån skall i sin verksamhet skapa underlag för och fullfölja de näringspolitiska målen i de delar som ankommer på fiskeristyrelsen. Byrån skall initiera, handlägga och följa frågor sammanhängande med fiskets tekniska och ekonomiska utveckling, föra fram förslag och principer vid fördelning av produktionsresurserna samt medverka till att hävda fiskerinäringens intressen i samhället och i internationella sammanhang.

4.11.3 Arbetsbeskrivning och planeringsansvar

Under senare år har den internationella fiskeriuutvecklingen starkt påverkat det svenska västkustfisket. En överkapacitet uppstod som en effekt av de sviktande fiskbestånden under senare delen av 1960-talet. Denna markerades ytterligare genom de internationella regleringarna av sillfisket från och med 1974. Västkustfisket är dessutom i hög grad beroende av avsättningsmöjligheter i utlandet av sill och industrifisk. Därför försatte ett tillfälligt landningsstopp i danska fiskehamnar den svenska sillfiskeflottan i ett akut krisläge hösten 1975. Vidare kommer Norges och EG-ländernas fiskegränsutflyttningar att starkt påverka och förändra det traditionella fisket. Däremot förefaller utvecklingsmöjligheterna i Östersjön gynnsamma.

Stora delar av det svenska yrkesfisket står således inför en strukturomvandling och kraven på statliga insatser börjar göra sig allt starkare gällande. Fiskeadministrationen har ett avgörande ansvar både vid fördelning och nyttjande av de resurser som i framtiden kommer att stå till svenskt fiskes förfogande.

BEVARANDEPLANERING

Bevarandeplaneringen syftar inte enbart till att skydda och säkerställa fiskets biologiska tillgångar utan omfattar även andra frågor av intresse för näringen. I det fortsatta fysiska riksplanearbetet måste styrelsen hävda yrkesfiskets nuvarande och framtida behov av mark- och vattenområden i kust- och inland. Goda fiskehamnslägen måste bevaras för fiskets behov. Vattenområden med lämpliga bottenförhållanden för trålfiske måste skyddas mot exempelvis

1976-11-23

kabelutläggningar eller avfallsdeponeringar eller avvågas mot militära anspråk.

De flesta frågor rörande fiskets bevarandeplanering kommer att ligga inom fiskevårdsbyråns ansvarsområde. Genom de särskilda vägar för samarbete vi föreslår kan fiskebyrån medverka till att upprätta anvisningar till säkerställandeåtgärder för näringens behov. Sådana anvisningar utarbetas i samarbete med fiskenämnd och fiskeorganisationer samt innefattar rutiner för fiskenämndernas samarbete med länsstyrelser eller kommuner.

Framkommer särskilda behov av forsknings- eller undersökningsverksamhet för upprättande av underlag vid bevarandeplaneringen skall samordning ske med administrationens undersökningsverksamhet.

NYTTJANDEPLANERING

Struktur- och rationaliseringsplanering

Nyttjandeplaneringen syftar till att skapa ekonomiskt bärkraftiga fiskenheter samtidigt som man optimalt försöker nyttja fiskeresursen.

I dessa frågor föreligger ofta ett starkt samband mellan biologiska och rent näringsbetingade frågor. Kvoter på fiskarter måste minskas eller kan utökas bl a beroende på årsklassernas utveckling. De senaste årens framsteg på den biologiska sidan gör att prognoser över beståndsutvecklingen ofta kan ställas. Fiskebyrån skall tillsammans med fiskevårdsbyrån i sin nyttjandeplanering formulera näringens krav på forskningsinsatser.

I den långsiktiga nyttjandeplaneringen bör fiskebyrån beakta bl a följande

- den internationella utvecklingen
- den näringspolitiska utvecklingen
- etableringsfrågor (båtbestånd, rekryteringsförhållanden, utbildningskrav, socioekonomisk utveckling, tekniska och ekonomiska möjligheter)
- berednings- och avsättningsmöjligheter.

Vidare skall fiskebyrån bevaka näringsintresset gentemot andra konkurrerande intressen såväl inom fisket som gentemot andra verksamheter.

Nyttjandeplaneringen anger riktlinjer och ligger till grund för ställningstaganden vid fiskeregleringar och ekonomisk stödverksamhet.

Beredskapsarbete

Inom fiskebyråns ansvarsområde ligger att i samarbete med

1976-11-23

fiskenämnd inventera behov av och ge förslag till arbetsmarknadsmyndigheterna om sysselsättningsskapande åtgärder på fiskets område.

FISKEREGLERINGAR

Internationella

Fiskebyrån deltar i det internationella arbetet. Byrån svarar tillsammans med administrativa byrån för fiskereglerande bestämmelser i enlighet med internationella överenskommelser.

Nationella

Vi föreslår att fiskeristyrelsen övertar beslutsrätten och kungörelseskyldigheten för länsfiskestadgorna. Vid utfärdande eller ändring av riksomfattande/regionala eller lokala fiskebestämmelser skall fiskebyrån höras i frågor som kan anses beröra näringen. Fiskebyrån handlägger regleringsfrågor som berör näringen och är av riksstadgekarakter i samarbete med berörda fiskeorganisationer, fiskenämnder eller andra intressenter. Som exempel kan nämnas trålfiskeförordningen.

Vi föreslår ändring av bestämmelserna angående utsträckning av fasta redskap på allmänt vatten. Beslutanderätten i dessa frågor bör ligga på fiskeristyrelsen. Beslutsfunktionen föreslås därefter, där så finnes lämpligt, delegeras till fiskenämnderna. Fiskebyrån bör emellertid utarbeta riktlinjer i dessa frågor för nämndernas verksamhet.

FISKEREGLERINGAR I NÄRINGSFRÅGOR

	Beredning	Råd och anvisn	Yttrande	Beslut
Kungörelser (int överenskom)	F-byrån A-byrån	F-byrån A-byrån	Fiskenämnd	Fiskeristyrelsen
Kungörelser (läns- eller regionala)	Fiskenämnd Intendent A-byrån Fv-byrån	Fiskenämnd Intendent A-byrån Fv-byrån	Länsstyr Fiskeor- ganisation m fl	Fiskeristyrelsen
Fiskeristadgan	F-byrån A-byrån Fv-byrån	F-byrån A-byrån Fv-byrån	Fiskenämnd m fl	Regeringen
Fasta redskap	Fiskenämnd	F-byrån A-byrån	Länsstyr Fiskeorg m fl	Fiskenämnd (efter delegering)

1976-11-23

LÅN OCH STÖD

En effektivare nyttjandeplanering kommer att medföra att den finansiella stödverksamheten till yrkesfisket får en viktigare funktion som styrmedel än hittills. Ett framtida koncessionsförfarande - licensiering - av yrkesfisket kan skapa nya principer vid fördelning av lån och bidrag. Vi har sett det som fullt möjligt att på längre sikt delegera beslutanderätten för fiskerilån och kreditgarantier till fiskenämnderna. Vi föreslår delegering till dessa beträffande fördelning av restituerade bensinskattemedel, bidrag vid naturkatastrofer (stormskador) säkerhetsutrustningsbidrag och ärenden rörande drift och underhåll av fiskefyrar.

Med anledning av det mycket osäkra läget för det traditionella svenska yrkesfisket och de omstruktureringar som kan komma att ske då de internationella fiskegränsfrågorna löses anser vi det emellertid lämpligt att handläggnings- och beslutsfunktionen kvarstår på central nivå, under de närmaste åren beträffande fiskerilån och kreditgarantier. Fiskberedningslån, lån för byggande av fiskodling jämte garantier, berör i stor utsträckning anläggningar med riksomfattande funktioner och bör därför även i fortsättningen beslutas av fiskeristyrelsen.

FISKERILÅN OCH STATLIGA KREDITGARANTIER

Fiskenämnd utreder och avger yttrande. Fiskeristyrelsen beslutar.

FISKBEREDNINGSLÅN

Handlägges och beslutas av fiskeristyrelsen.

LÅN OCH LÅNEGARANTI TILL FISKODLING

Fiskevårdsbyrån och fiskebyrån handlägger och bereder i samarbete med intendent och fiskenämnd. Fiskeristyrelsen beslutar.

OMSTÄLLNINGSSTÖD

Stödformen kan bli av större framtida betydelse vid omstrukturering av fisket. Vi har inte närmare utrett denna fråga.

BIDRAG TILL SÄKERHETSUTRUSTNING FÖR FISKEFARTYG

Fiskeristyrelsen fördelar anslaget. Fiskenämnden beslutar om bidrag.

RESTITUTION AV BENSINSKATT TILL FISKERINÄRINGEN

Fiskeristyrelsen fördelar anslaget till fiskenämnderna i proportion till förbrukad bensin. Fiskenämnden beslutar om fördelningen av bidrag enligt centrala anvisningar.

1976-11-23

BIDRAG VID NATURKATASTROFER (STORMSKADOR)

Fiskenämnd utför utredning med skadevärderingar i samråd med fiskebyrån. Fiskeristyrelsen hemställer om medel hos regeringen. Fiskeristyrelsen utfärdar anvisningar till fiskenämnderna. Inom ramen för tilldelade medel beslutar fiskenämnden om skadeersättning till sökandena.

STATSGARANTI FÖR FÖRSÖKSFISKE

Fiskeristyrelsen beslutar.

FRÄMJANDE I ALLMÄNHET AV FISKERINÄRINGEN

Beträffande punkten 1 i de nuvarande anvisningarna under anslagsposten E3 föreslås att beslutsfunktionen vid anslagets fördelning skall överlämnas till fiskeristyrelsen.

ISBRYTARHJÄLP ÅT FISKARBEFOLKNINGEN

I första hand bör fiskenämnd svara för att åtgärder vidtages efter samråd med fiskeristyrelsen. Styrelsen svarar för anvisningar och direktiv angående dispositionen av detta förslagsanslag.

KURSVERKSAMHETEN PÅ FISKETS OMRÅDE

Fiskeristyrelsen har fortbildningsansvar. Fiskebyrån svarar för upprättandet av kursplaner, utarbetande av kursmaterial samt fördelar anslag till verksamhet för yrkesfiskets behov. Anvisningar och direktiv upprättas av fiskebyrån i samråd med styrelsens nämnd för yrkesutbildning av fiskare.

BIDRAG TILL FISKEHAMNAR M M

Regeringen beslutar om statsbidrag efter förslag av fiskeristyrelsen. Beträffande underhåll och drift av fiskefyrrar bör nämnderna tilldelas medel för verksamheten.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER LÅN OCH STÖDVERKSAMHETEN

	Beredning	Råd och anvisn	Yttrande	Beslut
Fiskerilån och kreditgarantier	Fiskenämnd	F-byrån	Fiskenämnd	Fiskeristyrelsen
Fiskberedningslån	F-byrån Fiskenämnd m fl	F-byrån	Fiskenämnd Fiskeorga- nisation m fl	Fiskeristyrelsen
Lån och kreditgarantier till fiskodling	F-byrån Fv-byrån Fiskenämnd	F-byrån Fv-byrån	Fiskenämnd Fiskeriin- tendent	Fiskeristyrelsen

1976-11-23

	Beredning	Råd och anvisn	Yttrande	Beslut
Omställningsstöd	Se särskild kommentar			
Bidrag till säkerhetsutrustning	Fiskenämnd	F-byrån	Fiskeorga- nisation	Fiskenämnd
Restituerade bensinskattemedel	F-byrån Fiskenämnd	F-byrån	-	Fiskenämnd
Bidrag vid naturkatastrofer (stormskador)	Fiskenämnd F-byrån	F-byrån	Fiskeorga- nisation	Fiskenämnd
Statsgaranti för försöksfiske	F-byrån	F-byrån	Fiskeorga- nisation Laborato- rier m fl	Fiskeristyrelsen
Främjande i allmänhet av fiskerinäringen (E:3, pkt 1)	F-byrån	F-byrån	Fiskenämnd Fiskeorga- nisation	Fiskeristyrelsen
Isbrytarhjälp	Fiskenämnd m fl	F-byrån	F-byrån	F-byrån Fiskenämnd m fl
Kursverksamheten på fiskets område	F-byrån Fiskenämnd	F-byrån		Fiskeristyrelsen
Bidrag till fiskehamnar	F-byrån	F-byrån	Fiskeorga- nisation Fiskenämnd Kommuner m fl	Regeringen
Drift och underhåll av fiskefyrar	F-byrån Fiskenämnd	F-byrån		Fiskenämnd

ÖVRIG HANDLÄGGNING OCH VERKSAMHET

För nyttjandeplaneringen krävs utförlig fiskeristatistik baserad på fångstområden. Vidare krävs ett fartygsregister som bl a ger besked om den fiskeritekniska kapaciteten och övriga utrustningsförhållanden, aktuella försäljningar eller inköp av fartyg.

1976-11-23

Fiskebyrån skall aktivt medverka i det internationella arbetet i de frågor som berör svensk fiskerinäring.

Genom utbyggda kvoteringsystem kommer kraven på internationellt samarbete att öka. Utvidgade fiskegränser kommer att fordra förhandlingar med andra nationer om fortsatt fiske på traditionella fiskevatten.

Vidare har fiskebyrån att

- handlägga ärenden angående fiskarkårens utbildning som ankommer på fiskeristyrelsen
- i samråd med fiskets intresseorganisationer och övrig administration handlägga ärenden och remisser rörande yrkesfisket och dess näringsfrågor
- svara för råd och information inom ansvarsområdet till den egna myndigheten, yrkesfiskare, organisationer, andra myndigheter och allmänheten.

4.11.4 Fiskebyråns behov av personalresurser

Redan påbörjade och väntade ändringar i det svenska fiskets struktur har påverkat fiskebyråns verksamhet. Snabba stödåtgärder har för att kunna verkställas krävt en stor andel av byråns personalkapacitet. Korttidsutredningar som initierats av fiskerikommittén har krävt underlagsmaterial. Det internationella samarbetet har krävt att personalresurser tagits fram via AMS och via extra medelstilldelningar. Delar av byråns övriga verksamhet har ändå måst eftersättas.

Rationaliseringar, decentraliseringar och nya fördelningar av ärendegrupper mellan fiske- och fiskevårdsbyrån har påverkat resursbilden. Handläggningen av miljö- och fiskevårdsärenden har förts till fiskevårdsbyrån medan insjöfiskets näringsfrågor har förts till fiskebyrån. Frågor rörande fritidsfisket och den fysiska riksplaneringen kommer att ligga inom fiskevårdsbyråns ansvarsområde.

Överföringar och decentraliseringar har frigjort resurser från fiskebyrån motsvarande 0,6 arbetsår på handläggarsidan och 0,2 arbetsår på kanslisidan.

Den ändrade verksamhetsbilden medför krav på viss expertis. Kanslisidan har sedan flera år varit eftersatt. För att fullgöra arbetet inom byråns ansvarsområde erfordras

- kvalificerad tjänsteman för handläggning av internationella ärenden. Förhandlingar med främmande nationer om fortsatt fiske på traditionella fiskevatten jämte överenskommelser rörande internationella kvoter och regleringar, samt i anslutning därtill bevakning, dokumentation m m kommer att kräva en stor insats av fiskeadministrationen
- statistiker/samhällsvetare. Den nyttjandeplanering som beskrivs erfordrar ett betydande underlag. Det är här frå-

1976-11-23

ga om speciell statistik som måste upprättas genom styrelsens försorg.

Frågan om biträdeshjälp behandlas under 4.12.4.

Med utgångspunkt från de huvudsakliga verksamhetsgrenarna för fiskebyrån kan resursernas fördelning beskrivas enligt följande tablå. Givetvis innebär den en grov schematisering.

Verksamhetsgren	Nuvarande resurser	Föreslagna resurser
Nyttjandeplanering	0,5	1,5
Bevarandeplanering	-	0,1
Lån och stöd	2	2
Fiskeregleringar	0,3	0,3
Utbildning av fiskare	0,2	0,3
Statistik och planeringsunderlag	0,5	1
Internationella ärenden	1	1
Tekniska ärenden	1	1
Information, yttranden och övriga ärenden	0,2	0,5
Personalens fortbildning, facklig verksamhet	0,3	0,4
	6,0	8,0

Det kan tilläggas, att byrån på särskilt anvisade medel och med förordnande t o m 30 juni 1977 har två extra tjänstemän anställda för statistiskt och biologiskt utredningsarbete.

1976-11-23

4.12 Administrativa byrån

4.12.1 Bakgrund

I proposition 1975/76:130 om stödåtgärder på fiskets område anges att administrativa byrån i huvudsak bör ha oförändrade arbetsuppgifter.

4.12.2 Ansvarsområde och roll i planeringsverksamheten

Administrativa byrån behåller i stort sett sitt nuvarande ansvarsområde. De förändringar vi föreslår hänger samman med överföringar av arbetsuppgifter från övriga enheter.

Administrativa byrån har huvudansvaret för personaladministrativa, ekonomiadministrativa, juridiska m fl frågor. Genom informationsfunktionens placering vid byrån finns också ett ansvar för såväl intern som extern information. Vi vill för vår del i första hand betona den roll administrativa byrån bör ha inom fiskeadministrationen i framtiden vad gäller utvecklingsinsatser inom det ekonomiadministrativa och personaladministrativa områdena och frågor angående administrativ rationalisering.

Byrån bör ha ett övergripande ansvar för personalpolitiken och bör i samverkan med personalorganisationerna utarbeta ett personalpolitiskt program. De riktlinjer som fastslås i fråga om personalpolitiken skall ligga till grund för den långsiktiga bemanningsplaneringen som i sin tur bör följas av en långsiktig åtgärdsplanering. Åtgärdsplaneringen skall avse personalutveckling, arbetsmiljö, samverkansformer m m.

Byrån bör dessutom ha ansvar för administrativ rationalisering och ADB-frågor¹⁾. Byrån bör utarbeta en långsiktig plan för genomförande av rationaliseringsprojekt.

4.12.3 Arbetsuppgifter och resursbehov

Vi har indelat administrativa byråns arbetsuppgifter i följande huvudområden:

- personaladministration
- juridik
- administrativ rationalisering
- ekonomiadministration inklusive kamerala arbetsuppgifter
- rederiärenden
- information
- servicefunktioner (registrator, materialförvaltning m fl).

1) ADB = automatisk databehandling

1976-11-23

PERSONALADMINISTRATION

Enligt vår bedömning behövs, förutom det ansvar och de uppgifter som åvilar administrativa chefen i fråga om planering och utveckling inom området en handläggartjänst för personaladministrativa arbetsuppgifter. Arbetsuppgifterna skall i första hand vara av utvecklingskaraktär, t ex att planera för åtgärder att anpassa personalresurserna till fiskeadministrationens behov.

Att ta fram och sammanställa underlag för principiella ställningstaganden i frågor som rör personalplanering, rekrytering, introduktion, omplacering, utbildning m m faller också på denna tjänst. Dessutom bör innehavaren av tjänsten följa utvecklingen inom det personaladministrativa området och ta intitiativ till personaladministrativa åtgärder.

Inom tjänstens ansvarsområde bör också ligga sådana arbetsuppgifter som t ex att utarbeta anvisningar för handläggning av vissa personalfrågor. I viss utsträckning bör också vissa serviceinriktade uppgifter ligga på denna tjänst t ex rådgivning i personalfrågor.

ÖVRIGA PERSONALADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Till den personaladministrativa verksamheten räknas tillsättningsärenden, pensionsfrågor, matrikelföring m m. Tillsättningsärenden faller enligt vår mening i första hand på chefen för administrativa byrån, som tillsammans med respektive byrå/enhet ansvarar och lämnar förslag i dessa ärenden. Vissa frågor av juridisk natur fordrar handläggning av jurist. Matrikelföringen bör även sättningsvis ske på byråns kassaavdelning. Något behov av tillskott av resurser bedöms inte föreligga inom här angivna områden. Nya handläggningsrutiner torde kunna minska resursbehovet.

JURIDIK

Den samlade fiskeadministrationens juridiska sakkunskap finns på administrativa byrån.

Vi anser att huvudansvaret för fiskeregleringsfrågor bör ligga på administrativa byrån. Främst gäller detta de internationella regleringar av fisket där fiskeristyrelsen utfärdar de föreskrifter som skall tas in i Svensk författningssamling.

I den mån lässtyrelsernas nuvarande beslutanderätt enligt 14 § fiskeristadgan i framtiden kommer att ersättas med distriktsvisa fiskestadgor har vi förutsatt att dessa ska beslutas och kungöras av fiskeristyrelsen. Detta kommer att öka byråns arbetsbelastning inom det juridiska området.

1976-11-23

Besvärärenden bör handläggas av juridiskt utbildad personal. Skälet härtill är att överklagningsärenden ofta inrymmer formella överväganden och rättssäkerhetsfrågor. Handläggningen på administrativa byrån bör i första hand gälla sådana ärenden där fiskeristyrelsen ska pröva besvär som överordnad instans d v s där fiskenämnd eller fiskeriintendent beslutat. Samma princip bör emellertid även gälla i besvärärenden där styrelsen såsom remissmyndighet har att yttra sig till annan myndighet och där inte annan byrå tilldelats ansvaret. Ärendegruppen handläggs av byrån i nära samråd med vederbörande fackbyrå.

Under rubriken "Övriga personaladministrativa uppgifter" ovan har påpekats att det också inom detta område finns frågor av juridisk natur som bör handläggas av jurist. Den nya lagstiftningen inom arbetsrättens område kan här beräknas medföra särskilda insatser.

Andra ärenden som kräver juridisk expertis är försäljning av de statliga fiskehamnarna. Dessa förvaltas sedan 1969 av fiskeristyrelsen. Statsmakterna har uttalat att de ska överlätas till kommuner eller fiskhamnsföreningar och liknande sammanslutningar. I de hamnar som ännu inte försålts och i det fåtal som kommer att förbli i statlig ägo, har styrelsen ett stort antal arrendatorer. Inte sällan uppkommer tolkningsproblem av arrendeförhållandena som fordrar kunskande om främst gällande fastighetsrättslig lagstiftning.

Tolkning av fiskerättslig och annan lagstiftning, eller om man så vill råd och anvisningar i juridiska frågor, ankommer på administrativa byrån. Inte minst med tanke på den fiskerättsliga lagstiftningens svårtillgänglighet sker rådgivning på detta område till intressenter både inom och utom fiskeadministrationen. Området skulle kunna utvecklas betydligt under förutsättning att byrån ges resurser härför.

En rationaliseringsvinst för hela fiskeadministrationen skulle också kunna uppnås genom en författningshandbok främst avsedd för fiskeriintendenterna och fiskenämnderna. Handboken skulle kunna bestå av en avdelning med en uppräknig av gällande författningar rörande fiske och där alltså närmast efterträda lantbruksstyrelsens årliga sk bestämmeleslista. En annan avdelning skulle innehålla uttalanden i förarbeten till lagstiftning inom främst fiskerätt, vattenrätt, fastighetsrätt och miljöskydd men också referat av prejudicerande rättsfall inom dessa områden. För denna senare avdelning finns dock inte tillräckliga resurser på byrån.

1976-11-23

ADMINISTRATIV RATIONALISERING

Inom fiskeadministrationen finns ett stort behov av insatser för administrativ utveckling och rationalisering. Vid olika enheter har vi bl a konstaterat att det föreligger behov av att avlasta cheferna administrativa rutinuppgifter.

Enligt vår uppfattning krävs härvidlag fortlöpande insatser vad det gäller utveckling och förändring av administrativa rutiner. Utvecklingen på ADB-området kräver också att det inom myndigheten finns ADB-kompetens. De nya former för verksamhetsplanering som föreslås förutsätter nämligen visst administrativt utvecklingsarbete. Vi föreslår att en ny tjänst inrättas, med följande ansvarsområde.

- leda, samordna och utveckla den administrativa rationaliseringsverksamheten inklusive ADB-frågor
- upprätta en plan för rationaliseringsverksamhet
- genomföra rationaliseringsundersökningar
- utbilda och informera inom området administrativ rationalisering
- ansvara för upphandling av ADB-system och övriga ADB-frågor.

EKONOMIADMINISTRATION INKLUSIVE VISSA KAMERALA ARBETSUPPGIFTER

Till ekonomiadministrationen har förts frågor rörande anslagsframställning, kostnadsredovisning och kostnadsanalyser, arbetsuppgifter inom system S, bokslut, indrivning och förvaltning av fiskeavgifter m m.

Fiskeristyrelsen är sedan den 1 juli 1972 ansluten till system-S och tillhör redovisningsgruppen HUF0-Göteborg samt redovisningscentralen GU. I system-S använder styrelsen för närvarande kontoklasserna 1, 5, 7 och 8 i kassabokföringen samt klasserna 2 och 3 i kostnadsredovisningen.

Styrelsen har i förhållande till sin storlek - personalförteckningen 1976-10-01 upptar 217 anställda - ett stort antal lokala enheter. Styrelsen har också att vid sidan om sina anslag under statsbudgeten administrera ett stort antal särskilda anslag (forskningsanslag, anslag av vattenavgiftsmedel, AMS-anslag m m).

Eftersom omloppstiden inom system-S är längre än vad den var hos styrelsen före övergången till systemet, använder styrelsen tillsvärdare den manuella metoden för att kunna uppfylla de särskilda krav på utbetalningar i rätt tid, som finns i fråga om löner och skatteredovisningar. Nödvändigheten av att i rätt tid kunna betala vissa fakturor

1976-11-23

m m har medfört en ökad användning av L-kort. Antalet transaktioner i system-S uppgick för styrelsens del till 21 082 under budgetåret 1975/76 såsom framgår av RRVs oktoberrapport 1976.

Även om lantbruksnämnderna - såsom föreslås under avsnittet 5 - skall lämna en omfattande service åt fiskeristyrrelserna, kommer omorganisationen den 1 juli 1977 att medföra ett ökat arbete för styrelsens kassapersonal (jfr under avsnitt 5). Förutom nedannämnda ökning av lönearbetet kommer konteringsarbetet och övrigt arbete inom system-S att öka. Den i särskild rapport föreslagna ökade användningen av taxor inom styrelsens verksamhetsområde beräknas också medföra ett behov av förstärkning. I varje fall anser vi det under ett inledningsskede nödvändigt att förstärka kassapersonalen med en tjänst.

Vi har i utredningsarbetet närmare undersökt lönearbetet och kunnat konstatera att man först omkring 1980 beräknar att ansluta fiskeadministrationen till det nya statliga lönesystemet. Det bör enligt vår mening söka utverkas en tidigareläggning av övergången. I avvaktan på detta krävs ökade resurser i och med att fiskeristyrrelserna inrättas och lantbruksnämndernas fiskerikon konsulenter överförs fr o m 1977-07-01. Resurstillskottet beräknas till 50 arbetsdagar årligen.

Kostnaderna för administrativt arbete i samband med förvaltning av vattenavgiftsmedel har för fiskeristyrrelsens del beräknats till mellan 125 000 och 150 000 kronor per år. Enligt vår uppfattning kan detta arbete underlättas avsevärt genom införande av ADB-rutiner. Vi har gjort översiktliga beräkningar av två alternativ och jämfört dem med nuvarande manuella rutiner.

Alternativ 1 innebär i korthet att nuvarande registrering och bevakning läggs över på en sk kontorsdator. Information från vattendom, ansökan om medel, anslag, inbetalning, utbetalning, timbesked om arbete i vattenmål m m registreras i datorn. Till datorn skall finnas en skrivmaskinsterminal ansluten. Registret ska vara direktåtkomligt. Registrering av information i registret sker vid kassaavdelningen.

Följande funktioner sköts genom datarutinen

- registerhantering (aktuellt register)
- debitering av arbete i vattenmål
- bevakning av inbetalningar
- sammanställning över 2:8-medel
- räntefördelning.

Nuvarande registerarbete bortfaller. Nuvarande rutiner med preliminärdebitering av undersökningsarbete och slutjustering med återbetalning eller krav på restinbetalning bortfaller likaså. Årssammanställning av arbete i vattenmål behöver ej göras.

1976-11-23

Nuvarande manuella rutiner för bevakning av inbetalningar enligt vattendom bortfaller.

Nuvarande sammanställningar av tillgängliga 2:8-medel görs maskinellt. Nuvarande manuella ränteberäkningar bortfaller.

Kostnaden för utveckling och drift uppskattas enligt följande

- utveckling av system: 2 arbetsmånader	40 arbetsdagar
- programmering: 5 arbetsmånader	100 "
- registeromläggning	10 "
	<hr/>
	150 "
Kontorsdator med skivminne och skrivmaskinterminal	100 arbetsdagar
	<hr/>
Summa investeringskostnader	250 "
- avskrivning 5 år	50 arbetdagar/år
- Underhåll och systemassistans	25 "-
Löpande registerarbete beräknas motsvara $\frac{1}{2}$ assistenttjänst	40 "
	<hr/>
Beräknad årskostnad	115 arbetsdagar/år

Alternativ 2 innebär i korthet att nuvarande register lägges om för databearbetning men att fiskeristyrelsen utnyttjar servicebyrå i stället för att köpa egen kontorsdator. Servicebyråalternativet kan innebära antingen att bearbetning sker med jämna mellanrum och att man dessemellan arbetar med manuella register som dock tas fram och successivt uppdateras med databehandling eller att fiskeristyrelsen arbetar med en terminal som är kopplad till en större dator. Det senare alternativet är i princip likvärdigt med kontorsdatoralternativet i fråga om funktion.

Kostnaden för alternativ 2 är i hög grad avhängig av registrets storlek och vad det gäller terminalalternativet hur lång tid varje dag registret måste hållas öppet och i viss mån av mängden data som skall stansas. Utvecklingsmässigt torde inga större skillnader föreligga.

Vi föreslår att fiskeristyrelsen utvecklar datarutiner inom det arbetsområde som här beskrivits. Val av databehandlingsalternativ och ambitionsnivå beror bl a på vilka egna resurser fiskeristyrelsen erhåller inom detta område. ADB-frågorna bör utredas vidare.

1976-11-23

REDERIÄRENDEN

Administrativa byrån är redare för de tre undersökningsfartyg som fiskeristyrelsen disponerar för sin verksamhet. Genom omorganisationen kommer byrån också att ta över ansvaret för tre större tjänstemotorbåtar i Vänern, Vättern och Mälaren.

Som redare har byrån bl a ansvar för vården och användningen av fartygen. Byrån beställer t ex erforderliga varvsarbeten, ombesörjer viktigare upphandlingar av drivmedel och oljor m m.

Byrån utfärdar order om fartygsexpeditioner och utverkar vid behov via utrikesdepartementet erforderliga tillstånd för fartygens verksamhet i främmande vatten eller för deras anlöpande av hamnar i vissa länder.

Byrån förhandlar och träffar avtal om de ombordanställdas löne- och arbetsvillkor.

Enligt sjölagen, sjöarbetstidslagen, bemanningsförordningen m m har redaren att tillse att en rad olika bestämmelser iakttas vid användningen av fartygen. Detta ansvar åvilar byråns chef.

EXTERN INFORMATION

Informationsfunktionen inom administrativa byrån har ett ansvar för att genomföra de externa informationsinsatser som anges av fiskeristyrelsens styrelse, verksamheten eller övriga enheter. Underlag för dessa informationsinsatser skall lämnas av respektive uppdragsgivare.

INTERN INFORMATION

Det viktigaste medlet för att bygga upp en sammanhållen organisation och skapa samstämmighet i fråga om målpuppfattningen är enligt vår uppfattning vid sidan om planeringsverksamheten den interna informationen.

Vid fiskeristyrelsen finns för närvarande en tjänst som informationssekreterare. Den bör bibehållas med i stort nuvarande huvudinriktning och bör vad det gäller den interna informationen beakta följande synpunkter. För att kunna ta ställning till informationsproblemen har vi ställt oss fyra frågor.

- vad skall man informera om
- till vem skall informationen spridas
- på vilket sätt skall informationen spridas
- vem skall ansvara för spridningen.

1976-11-23

En naturlig utgångspunkt beträffande den interna informationen är att ta ställning till frågor "om vad skall man informera". För närvarande finns ingen utvecklad policy i dessa frågor inom fiskeadministrationen vilket försvårar verksamheten för informationssekreteraren. Utöver den information som sker från ledningen är det avhängigt enheterna och informationssekreteraren själv att avgöra vilka frågor det bör informeras om. Vi anser att policyn i informationsfrågor skall fastställas i planeringen och att anställda inom varje enhet skall överväga sitt informationsbehov. Informationsverksamheten måste således ses i relation till övrig verksamhet och beaktas i den ordinarie planeringen.

Här följer en förteckning i stort över de områden och de typer av information som kan vara av intresse för personalen.

- förändringar på personalsidan (nyanställningar, tillsatta tjänster, tjänstledighet, avgångar etc)
- personalförteckningar och dylikt (bildmatrikel, textmatrikel, telefonlistor m m)
- organisatoriska förändringar
- lönefrågor
- anställningsfrågor
- företagsnämndens verksamhet alternativt frågor enligt medbestämmandelagen
- fritidsverksamhet
- utbildning
- bibliotekets nyförvärv
- hälsovård
- förändringar i bestämmelser och stadgar
- intern verksamhet (ex de olika enheternas aktuella arbetsuppgifter - ändrad inriktning, nya uppgifter m m)
- åtgärder av fiskepolitisk betydelse
- fiskeadministrationens engagemang i samhällsplaneringen (pågående utredningar, remissbehandling m m)
- ledningens agerande inför offentligheten (tidningsintervjuer m m).

Förteckningen gör inga anspråk på att omfatta hela det område som kan hänföras till intern information men bör vara tillräcklig för att belysa omfattningen. En inven-

1976-11-23

tering av personalens synpunkter på innehållet i informationen kan därutöver komplettera listan.

Det gäller också att klargöra vilken spridning informationen bör ha. Idealet vore att fördela den åt var och en efter intresse och önskemål vilket dock torde vara ogenomförbart i praktiken. Ett sätt att i viss mån komma tillrätta med detta problem är att i en personaltidning mycket kort presentera den aktuella frågan samtidigt som man anger att det finns ytterligare information att hämta för den som är intresserad.

Enligt vår uppfattning bör informationssekreteraren samordna all intern information.

Slutligen vill vi i korthet ange några lämpliga vägar för informationsspridning.

Skriftlig form

- personaltidning (till samtlig personal)
- särskilt meddelande (enligt cirkulationslista)
- informationsmaterial som utdelas enligt särskild begäran.

Muntlig form

- stormöte
- enhetssammanträde
- särskilt möte eller seminarium där, oberoende av enhetstillhörighet, de intresserade kan delta.

Med utgångspunkt från byråns föreslagna verksamhet kan resursfördelningen översiktligt anges enligt följande uppställning. Med tanke främst på den begränsade personalresursen kan funktionerna på byrån inte renodlas, varför uppställningen bara ger en starkt förenklad bild av fördelningen.

Verksamhetsgren	Nuvarande resurser	Föreslagna resurser
Personaladministration inkl utbildning	1,0	1,5
Ekonomiadministration	1,0	0,75
Kamerala uppgifter	0,75	0,75
Rederiärenden	0,25	0,25
Administrativ rationalisering	-	0,75
Juridik	1,0	1,0
Informationsfrågor	1,0	1,0
	5,0	6,0

1976-11-23

Det bör anmärkas, att av byråns nuvarande personalresurser (fem handläggartjänster) finansieras en av medel för tillfällig personal.

4.12.4 Administrativa servicefunktioner vid den centrala myndigheten

MATERIALFÖRVALTNING

Materialförvaltaren ansvarar för styrelsens materialförråd, vari ingår beställning och lagerhållning av förbrukningsmaterial. Förvaltaren handhar vidare beställning av kontorsmaskiner för styrelsen.

Materialförvaltaren ansvarar för tillsynen av styrelsens lokaler inklusive lokalvården och ombesörjer lagerhållning av lokalvårdsmaterial. I tillsynen ingår även styrelsens inventarier, arkiv och förråd. Vid behov av reparationer tar materialförvaltaren erforderliga kontakter med exempelvis hyresvärd.

I materialförvaltarens uppgifter ingår också posthantering, cirkulation och beställning av Svensk författningssamling och cirkulation av Post- och Inrikestidningar.

Materialförvaltaren hade intill 1 mars 1976 till sin hjälp en expeditivsvakt. Denna tjänst finansierades av vakansmedel. För verksamheten tillgängliga resurser har således reducerats samtidigt som behovet ökat bl a på grund av den nytillkomna informationsverksamheten. Det finns ett stort behov av resurser inom detta område. Vi föreslår en förstärkning med en halvtidstjänst.

REGISTRATOR

Någon förändring av registrators arbetsuppgifter är inte aktuell. En översyn av styrelsens diarieplan och därmed sammanhängande rutiner är emellertid nödvändig bl a för att i möjligaste mån få en överensstämmelse med fiskenämnandernas blivande diarie-/dossierplan.

KONTORS- OCH SKRIVPERSONAL

Enligt vår uppfattning är den centrala myndigheten underbemannad i fråga om kontors- och skrivpersonal.

Bristen har medfört att expedieringen stundom försenats. Arbetet vid byråerna har ej i tillräcklig utsträckning kunnat rationaliseras eftersom enklare handläggningsuppgifter, sammanställningsarbeten m m ej kunnat delegeras från handläggande tjänstemän. Den speciella kunskap och erfarenhet som kan finnas på biträdessidan har därigenom ej kunnat tillvaratas. Vidare har personalutveckling omöjliggjorts. Utbildningsinsatser har ej

1976-11-23

kunnat genomföras eftersom arbetsuppgifterna i den löpande verksamheten engagerat samtliga tjänstemän på biträdessidan praktiskt taget på heltid.

Mot denna bakgrund föreslår vi förstärkning av antalet biträdestjänster. Förslaget ger enligt vår mening en direkt rationaliseringseffekt samtidigt som det ger utrymme för insatser för att förbättra biträdessidans arbetssituation med åtföljande förbättrad arbetstillfredsställelse.

Vid centrala myndigheten finns i dag totalt fyra tjänster med i huvudsak skrivfunktioner. Vi föreslår en förstärkning med ytterligare tre. Det totala antalet biträdestjänster (sju) kan fördelas enligt följande: Överdirektören och planeringssekreteraren 1 sekreterare, fiskebyrån 2 tjänster, fiskevårdsbyrån 3 tjänster varav $\frac{1}{2}$ tjänst för kartritningsarbete samt administrativa byrån 1 tjänst. Förslaget förutsätter att obalans i arbetsbelastningen mellan byråerna skall kunna regleras.

Byrå (motsvarande)	Nuvarande	Förslag
Överdirektör och planeringssekreterare	-	en tjänst
Administrativa byrån	en tjänst	en tjänst
Fiskebyrån	en och en halv tjänst	två tjänster
Fiskevårdsbyrån	en och en halv tjänst	tre tjänster

Ett sådant tilläggsanslag skulle praktiskt och ekonomiskt underlätta fiskeristyrans arbete i dessa län och på så sätt ett konsultat kan anlitas inom de regioner där behoven föreligger.

1976-11-23

4.13 Statens fiskeriingenjör

NUVARANDE FÖRHÅLLANDEN

Fiskeriingenjören konstruerar, projekterar och kostnadsberäknar fiskvägar, intags- och utsläppsanordningar m m i samråd med administrationens biologiska experter (oftast fiskeriintendent). Han deltar även i syneförrättningar i vattenmål och i besiktningar.

BEHOV AV ÖKADE INSATSER

Främst från fiskeriintendenterna har påtalats behovet av ökade insatser från fiskeriingenjören. Denna är genom sin placering i Stockholm och genom sin anställningsform praktiskt svårträffbar. Fiskeriingenjören är utnyttjad inom ramen för vad arvodet medger samt anlitas i övrigt av fiskeadministrationen för projekt, som bekostas i annan ordning. Förhållandet anses inte tillfredställande och accentueras genom det behov av tekniska insatser som under årens lopp ackumulerats i vattenmål med antingen tid för oförutsedd skada, försökstid för utredande av fiske-skada eller fall där omprövning av domen kan vara aktuell.

RESURSBEHOV

Vi anser att ett ökat anslag bör tillföras den fiskeritek-niska verksamheten.

Praktiskt bör det ordnas på så sätt att nuvarande årsar-vode för fiskeriingenjören ses över och att dessutom ett särskilt anslag à 50 000 kr/år ställs till styrelsens disposition för anlitate konsulter för särskilda uppdrag inom den fiskeritek-niska verksamheten.

Ett sådant tilläggsanslag skulle praktiskt och ekonomiskt underlätta fiskeadministrationens arbete i dessa ärenden på så sätt att konsulter kan anlitas inom de regioner där behoven föreligger.

1976-11-23

4.14 Fiskeadministrationens samverkan med andra myndigheter och organisationer

För att effektivt kunna fullgöra sina arbetsuppgifter har fiskeadministrationen ett stort behov av samverkan med andra myndigheter, organisationer och allmänhet.

Vi har under 4.2.3 framhållit, att samverkansfrågor såväl internt som externt får lösas inom ramen för verksamhetsplaneringen. Vi vill dock här nedan lämna synpunkter på vissa av dessa frågor enhetsvis.

4.14.1 Fiskenämnerna

Fiskenämnernas relativt stora bredd av arbetsuppgifter medför att samråd och samverkansformer måste etableras gentemot en rad myndigheter och organisationer.

Samarbetet med länsstyrelserna kommer att utgöra en grundläggande förutsättning för hur planering av fiskevården och utnyttjande av fiskbestånden m m ska kunna förverkligas.

Till de viktigare arbetsuppgifter där fiskenämnerna har att samverka med länsstyrelserna hör den fysiska riksplaneringen och den regional-ekonomiska planeringen. Inom detta planeringsområde synes inga direkta problem avseende ansvar eller kompetensområde föreligga.

Planering för naturvården och det rörliga friluftslivet hör även till länsstyrelsernas ansvarsområde samtidigt som det är ett primärt intresse från fiskets sida att här hävda och utveckla sitt intresse. Både naturvården och det rörliga friluftslivet kan i vissa fall medföra begränsningar av fiskets intressen.

Fiskenämnerna och länsstyrelserna samarbetar i frågor rörande länsstadgor för fisket. Såväl allmänhet som olika myndigheter t ex kustbevakningen och polismyndighet har behov av information om gällande bestämmelser.

En organiserad samverkan mellan nämnderna och länsstyrelserna är även erforderlig för bl a den fysikaliska-kemikalimologiska-fiskeribiologiska undersökningsverksamheten för att en effektivisering av arbetet ska ske.

Exempel på arbetsuppgifter för både nämnderna och länsstyrelserna där respektive myndigheters kompetens- och ansvarsområde inte är helt klarlagda är de fiskevattensrestaureringar - särskilt kalkning i försurade vatten - som i stor omfattning under senare tid utförts av fiskesidan under medverkan av länsstyrelserna. Skilda uppfattningar kan förekomma om vissa fiskevårdande åtgärders betydelse i naturvårdsplaneringen. Därför bör berörda centrala myndigheter utarbeta riktlinjer för verksamheten.

Fiskenämnad och länsstyrelse samarbetar också i ärenden rörande fiskdöd. Det är vanligt att fiskeritjänstemannen

1976-11-23

rapporterar inträffad fiskdöd till länsstyrelsen och därvid lämnar erforderliga anvisningar eller t ex undersöker fiskdödens omfattning. Länsstyrelsen har att vidta åtgärder som kan förhindra nya fall av fiskdöd och att anordna erforderlig kontroll. Fiskenämden bör följa upp vidtagna åtgärders effekt på fiskbestånden. Bättre organiserade samarbetsformer behöver arbetas fram.

Fiskenämderna har i övrigt att i stor utsträckning samarbeta med kommuner, bl a i ärenden som rör fysisk riksplanering, planering för fritids- och yrkesfiske samt rådgivning i frågor som rör miljöskydds- och vattenlagsärenden ävensom fiskevårdande åtgärder som beredskapsarbete.

Samarbetet mellan fiskenämden och kommunerna kan i samband med dessas huvudansvar för all kommunal planering och kommunal utveckling förväntas öka. Detta bör medföra att formerna för samverkan förbättras. Fiskenämderna bör sträva efter vidgade kontakter.

Fiskenämden har stora kontaktytor mot organisationerna inom yrkes- och fritidsfisket.

4.14.2 Fiskeriintendenterna

Den nya distriktsindelningen är till fördel för samverkan med bl a länsmyndigheter. Även när det gäller samverkan med fiskarorganisationerna är distrikten väl anpassade.

FISKEREGLERINGAR:

Regelbunden samverkan fordras med länsstyrelserna i frågor som rör läns- eller distriktsstadgor. I fråga om de nuvarande länsstadgorna är denna samverkan etablerad och reglerad i fiskeristadgan.

Det är naturligt att en samverkan i nämnda frågor också sker med fritids- och yrkesfiskets organisationer samt med kustbevakningen.

VATTENMÅLSÄRENDEN:

Samverkan sker i dag med vattendomstolarna, kammarkollegiet samt andra myndigheter och institutioner. Det är också viktigt att inhämta synpunkter från fiskets olika organisationer.

MILJÖSKYDDSÄRENDEN:

Etablerad samverkan med koncessionsnämnden för miljöskydd och med naturvårdsverket finns. Däremot saknas sådan mellan intendenter och länsstyrelser i de dispensärenden som avgörs av länsstyrelserna. Enligt vår mening bör sistnämnda ärenden som berör fiske remitteras till fiskeriintendent.

Den undersökningsverksamhet som sker inom distrikten i miljöskyddsärenden fordrar samverkan med länsstyrelserna bl a i fråga om kontrollprogram.

1976-11-23

Följande bör därför gälla för fiskeundersökningar i miljöskyddsärenden:

- Fiskemyndighet bör kunna förordnas av koncessionsnämnden eller naturvårdsverket att på sökandens bekostnad utföra undersökningar.
- Då fiske berörs skall alltid fiskeriintendenten höras innan ett kontrollprogram fastställs.
- Liksom i vattenmål bör en gränsdragning ske mellan naturvårdsverkets och fiskeriintendenternas undersökningsverksamhet.
- Samverkan med fiskets organisationer bör ske.

4.14.3 Fiskevårdsbyrån

En del av fiskevårdsbyråns arbetsuppgifter fordrar kontakt och samråd med statens naturvårdsverk. Båda myndigheternas verksamhet är inom vissa områden närbesläktad. Kompetens- och ansvarsområden är ej alltid klart avgränsade. Detta gäller t ex det rörliga friluftslivet. Statens naturvårdsverk beslutar bl a om vissa bidrag inom det anläggningsbaserade friluftsområdet. Dessa bidrag kan även främja utvecklingen inom fritidsfisket.

Samordningsproblem kan uppstå genom att fiskevårdsbyråns planering av fritidsfisket som grund har den biologiska resurs som utgör ramen för nyttjandet. Därvid kan ofta en spridning av fiskeaktiviteterna befinnas nödvändiga.

En samordning av planeringen för friluftslivet kan vara svår att åstadkomma eftersom denna strävan ofta står i ett motsattsförhållande till inriktningen beträffande andra ofta anläggningsbaserade delar av det rörliga friluftslivet.

Fiskevårdsbyrån och naturvårdsverket samarbetar även inom naturvårdsområdet. Främst har samarbetet kommit att utvecklas i fiskeristyrelsens försöksverksamhet med introduktion av främmande fiskarter, övrig utplanteringsverksamhet samt fiskodling. Bland de verksamheter som rör båda myndigheternas ansvarsområde kan särskilt nämnas kalkning av försurade vatten. Behovet att samordna och fastlägga de båda myndigheternas roll och ansvar i denna verksamhet kan förväntas öka starkt i framtiden.

Fiskeristyrelsens kontakter och samverkan med statens planverk är redan etablerade och kompetensområdena är väl avgränsade mellan myndigheterna.

Samarbete finns även mellan fiskeristyrelsen och lantbruksstyrelsen. Den pågående jordbruksrationaliseringen med utveckling mot bl a större enheter berör fiskets intressen i exempelvis bevattnings- och föroreningsfrågor. Ett ökat samarbete kan därför väntas komma till stånd. Samarbete krävs också med de delar av lantbruksnämnderna som handlägger rennäringsfrågor.

1976-11-23

Fiskevårdsbyrån har att samarbeta med domänverket. Främst gäller detta frågor om fiskevård och förvaltning av statens fiskevatten. Ökat samarbete mellan myndigheter bör kunna leda till gemensam policy i fiskefrågor.

Fiskevårdsbyrån samarbetar i övrigt bl a med arbetsmarknadsverket, universiteten och lantbrukshögskolan. Den sistnämnda har i sin verksamhet tagit upp fiskodlingsförsök inom jordbrukets område, vilket medför att samrådsformerna bör ses över. Samarbete finns även med vattenägarernas och fritidsfiskarnas organisationer.

4.14.4 Fiskebyrån

Kontakt- och samrådsverksamhet förekommer med de fackliga organisationerna för yrkesfisket och deras huvudorgan, Sveriges fiskares riksförbund. Genom att riksförbundets ställning som samlande organ för yrkesfisket stärkts har samarbetet underlättats.

Fiskebyrån har kontakter med statens jordbruksnämnd i import-, prisreglerings- och avsättningsfrågor samt samråder med nämnden i frågor om fiskestatistik. Kontaktverksamheten mellan myndigheterna kan väntas öka.

I vissa låneärenden samråder byrån med kammarkollegiet, Svensk Fisk ek för m fl.

Fiskebyrån har dessutom kontaktverksamhet med olika kreditinrättningar beträffande statliga kreditgarantier.

I fisketillsynsfrågor har byrån att samverka med bl a tullverket. Betänkandet "Ny organisation av fisketillsynen" (Ds Jo 1975:14) kan väntas leda fram till ändrade krav på samverkan och information.

Nära kontakt och samverkan sker med statistiska centralbyrån. Speciella fiskestatistiska problem har uppkommit i samband med internationella fiskeregleringar.

4.14.5 Administrativa byrån

I den nya organisationen kommer administrativa byrån att ha ett samarbete med lantbruksnämnderna på de områden där lantbruksverket ska förse fiskeränämnderna med lokaler och administrativ service.

Byrån har omfattande kontakter med statens avtalsverk och olika personalorganisationer i avtalssammanhang. De personalorganisationer som närmast berörs är TCO-S, SACO/SR, Statsanställdas förbund, Sveriges fartygsbefälsförening, Svenska Maskinbefälsförbundet och Svenska sjöfolksförbundet. Då medbestämmandelagen träder i kraft 1 januari 1977 ställs nya krav på byrån i fråga om samråd m m med personalorganisationerna.

Styrelsens tre undersökningsfartyg medför ett samarbete med fartygsinspektionen, klassningssällskap och, såvitt

1976-11-23

avser utländska expeditioner, också utrikesdepartementet och svenska ambassader i utlandet.

Genom att styrelsen är ansluten till system-S har administrativa byrån täta kontakter med redovisningscentralen (RC).

Beredskapsarbeten inom fiskeadministrationen och under senare tid också inom yrkesfiskarekåren har lett till samarbete med arbetsmarknadsverket och länsarbetsnämnderna i samband med olika sysselsättningsskapande projekt.

Förvaltningen av statens fiskehamnar åvilar fiskeristyrelsen. Dessa hamnar är emellertid alltjämt bokförda på sjöfartsverkets fond, varför administrativa byrån också har vissa kontakter med sjöfartsverket. Då statsmakterna emellertid uttalat att flertalet av dessa hamnar ska säljas förekommer också kontakter med kommuner och andra intressenter.

Genom att fiskeadministrationens juridiska expertis är knuten till administrativa byrån förekommer åtskilliga kontakter i olika juridiska tolkningsfrågor med länsstyrelser, polis- och åklagarmyndigheter och domstolar liksom med allmänheten.

5.2 Nuvarande resurser

Nedanstående sammanställning bygger på uppgifter från en av oss gjord enkät till länsarbetsnämnderna 1976-06-20. Sammanställningen visar de resurser nämnderna för närvarande avsätter åt fisket.

Personalkategori/persondagar

Arbetsfunktioner	Lantbruksdirektör	Avdelningsdirektör	Byrådirektör	Expertfunktion	Kamrer/kanslist	Kassör	Biträde	Kartläggning	Samma
Beslutsfunktioner	93	104	24	5	11				237
Externa utredningar och remissar	87	122	12	15	3				239
Expertfunktioner				106					106
Kameral service	25	40	141		572	417			1 195
Biträdesfunktioner					7	30	5 330	565	1 932
Tele, registrator, materialförvaltare vaktmästare m m					34	10	1 136		1 180
Övrigt	38	72	31						141
	243	338	208	126	627	457	4 466	565	7 030

1976-11-23

5 Lantbruksnämndernas administrativa service

5.1 Bakgrund

I proposition 1975/76:130 om stödåtgärder på fiskets område m m (sid 26) sägs att lantbruksnämnderna bör förse fiskenämnderna och deras personal med lokaler och administrativ service i den omfattning som krävs för att någon särskild kansliorganisation hos fiskenämnderna inte skall behövas. Medel för fiskenämndernas verksamhet bör ställas till fiskeristyrerelsens förfogande. Av dessa medel bör även bestridas bl a kostnader för att ersätta lantbruksverket för den administrativa servicen åt fiskenämnderna.

Av propositionen framgår att fiskefrågor som handläggs av rennäringsnämnd inte bör föras över till den nya fiskeadministrationen. Administrationen som berör frågor av denna art omfattas därför inte av det följande.

I propositionen uttalas att den valda lösningen samtidigt innebär att administrationen inte fördyras. Med denna utgångspunkt skulle omfattningen av lantbruksverkets nuvarande service på fiskets område komma att utgöra ramen för den service fiskenämnderna kan påräkna.

5.2 Nuvarande resurser

Nedanstående sammanställning bygger på uppgifter från en av oss gjord enkät till lantbruksnämnderna 1976-06-28. Sammanställningen visar de resurser nämnderna för närvarande avsätter åt fisket.

Personalkategori/person dagar

Arbetsfunktioner	Lantbruksdirektör	Avdelningsdirektör	Byrådirektör	Expertfunktion	Kamrer/kanslist	Kassa	Biträdessocial	Kart ritning	Summa
Beslutsfunktioner	93	104	24	5	11				237
Externa utredningar och remisser	87	122	12	15	3				239
Expertfunktioner				106					106
Kameral service	25	40	141		572	417			1 195
Biträdessfunktioner					7	30	3 330	565	3 932
Tele, registrator, materialförvaltare vaktmästeri m m					34	10	1 136		1 180
Övrigt	38	72	31						141
	243	338	208	126	627	457	4 466	565	7 030

1976-11-23

Enligt enkäten varierar insatserna betydligt mellan lantbruksnämnderna med M-län som lägst med 75 dagar upp till 1 251 dagar i O-län.

Ett annat sätt att visa lantbruksverkets nuvarande resursinsatser är att redovisa kostnaderna för dessa. Enligt programmet "Yrkes- och fritidsfisket" avseende verksamhetsåret 1975/76 uppgår kostnaderna inklusive fiskerikon-sulenter till 7 152, 1 tkr, varav 316,6 tkr bekostas av AMS. De olika posterna redovisas nedan.

<u>Kostnadsbärare</u>	<u>Kostnad/1 000-tal kr</u>
1 Planering och utveckling	
64011-0 Externa utredningar och remisser	972,2
64013-6 Intern statistik	88,4
64014-4 Allmänt utvecklingsarbete	1 222,1
2 6404-8 Ekonomiskt stöd	629,9
3 Tillsyn och kontroll	
64061-5 Tillståndsgivning	208,2
64062-3 Vattenärenden	507,8
64063-1 Fiskevård	2 438,9
4 Rådgivning	
64071-4 Massrådgivning	85,1
64072-2 Grupprådgivning	375,7
64073-0 Individuell rådgivning	550,0
5 Uppdragsverksamhet	
64081-3 Åtgärder på fiskets område	<u>73,8</u>
Summa: Yrkes- och fritidsfisket	7 152,1
Därav bekostat av AMS	316,6

Enligt lantbruksstyrelsens petita för verksamhetsåret 1977/78 beräknas kostnader för programmet, inklusive fiskerikon-sulenter, uppgå till 7 257,0 tkr i enlighet med följande utdrag ur petitan.

1976-11-23

1.1 Direkta löner för	39 fiskerikonsulenter	3 487 263
	1 tjänsteman på stat	67 532
	3 arv anställda	
	fiskerikonsulenter	268 251
	Fiskeristatistik	88 900
		<u>3 911 946</u>
	Fiskenämnderna	124 900
1.2 Reseersättningar		450 000
1.3 Fiskebåtar		<u>57 000</u>
		4 543 846
2.1 Sjukvård		40 000
2.2 Lokalkostnader		512 000
2.3 Expenser		230 000
2.4 Utrustning		<u>31 000</u>
		813 000
3.1 Indirekta löner för administration och service av programmet fiske		<u>1 900 000</u>
	Totalt	7 256 846
	+ avrundn	<u>154</u>
	TOTALT	7 257 000

5.3 Fiskenämndernas servicebehov

5.3.1 Registrator

Lantbruksnämndernas registrator bör även vara registrator för fiskenämnderna.

Med hänsyn till nödvändigheten av enhetlighet skall diarie/dossiéplan för fiskeristyrelsen även gälla för fiskenämnderna. Styrelsens diarie/dossiéplan kan lämpligen utformas efter förebild från lantbruksstyrelsens föreskrift 1974-12-09, 013 FA 34/74 om posthantering, registrering m m. Vi förutsätter att en diarie/dossiéplan utarbetas under våren 1977. Om detta arbete inte skulle vara klart till 1 juli 1977 bör lantbruksstyrelsens nyssnämnda föreskrift gälla tills vidare med följande undantag.

Ärenden inom fiskenämndens område som ska diarieföras numreras kalenderårsvis i kronologisk ordning från och med nr 1. Fiskenämnds handlingar som förvaras av registrator eller i arkiv skall förvaras skilda från lantbruksnämndernas dossiéer. Uppgift avseende balanserade ärenden skall tillställas fiskeristyrelsen.

1976-11-23

5.3.2 Ekonomiadministrativ service

Fiskeristyrelsen får till sitt förfogande olika anslag för verksamhetens bedrivande. Förutom medel till den administrativa service som kommer att tillhandahållas av lantbruksverket får styrelsen medel för löner, resekostnader, utrustning, expenser m m. Därutöver ställs medel till förfogande som är att hänföra till fisket och fiskevården såsom lån, bidragsmedel, bensinskattemedel. En annan kategori utgörs av vattenavgiftsmedel enligt exempelvis 2 kap 8 och 10 §§, 6 kap 9 § vattenlagen.

Med utgångspunkt från vad som från olika synpunkter är rationellt föreslår vi här nedan att vissa ekonomiadministrativa rutiner läggs på fiskeristyrelsen medan andra bibehålles på lantbruksnämnderna.

LÖNER M M

All löneadministration avseende fiskerikonsulenterna förläggs till fiskeristyrelsens administrativa byrå. Semester- och andra ledighetsansökningar behandlas och registreras också på denna.

Den som på lantbruksnämnden har hand om kontakterna med försäkringskassan rörande sjukkort m m föreslås ombesörja detta även för fiskenämndens personal. Lantbruksnämndens handläggare föreslås likaledes ombesörja infordrandet av sjukförsäkran och i förekommande fall läkarintyg. Till fiskeristyrelsen insänds månadsvis en sammanställning av sjukledighet och därmed sammanhängande handlingar.

Fiskenämndspersonal föreslås kunna anlita lantbruksnämndernas anvisningsläkare. Ersättning till fiskerikonsulent avseende läkarvård och läkemedel föreslås utbetalas genom lantbruksnämndens kontantkassa. Lantbruksnämndens utlägg redovisas därefter till och ersätts av fiskeristyrelsen.

RESEERSÄTTNINGAR OCH ARVODEN

Reseräkning och framställan om tjänsteresettillägg föreslås inlämnas månadsvis till den som granskar reseräkningar för lantbruksnämndens personal. Efter granskning (enl Arr)* och i samband med denna erforderliga kontakter med fiskerikonsulenten, översänds reseräkning och beräkningsunderlag för tjänsteresettillägg till fiskeristyrelsen. Utbetalning av ersättningar sker från fiskeristyrelsen.

Arvoden och reseersättningar till ledamöter i fiskenämnd, statistikombud, fiskeriombud m fl föreslås handläggas enligt samma rutin. Dessa ersättningar bör dock om möjligt utbetalas kvartals- eller halvårsvis.

* Allmänna resereglementet

1976-11-23

EXPENSER M M

Kostnader för möbler, kontorsmaskiner, förbrukningsmaterial och telefon föreslås ingå i den service som ska köpas av lantbruksverket.

Kontantutbetalningar föreslås förskottas genom lantbruksnämndernas kontantkassa.

Förbrukningsmateriel som används i kursverksamhet på fiskets område bör täckas av medel som särskilt anslagits för ändamålet, d v s kalkylerats in i kursanslaget. Efter samråd med fiskerikonsulenten omföres erforderliga medel internt vid lantbruksnämnden från kursanslaget till expensmedlen.

Fiskenämndens utrustning för fältarbete bekostas över ett centralt utrustningsanslag. Upphandling sker av fiskerikonsulenten efter medgivande av fiskeristyrelsen. Övriga rutiner sammanfaller med de som angivits för annan upphandling. Fakturorna prisgranskas och attesteras av fiskerikonsulenten. De tillställs därefter fiskeristyrelsen för utbetalning.

KURSVERKSAMHET PÅ FISKETS OMRÅDE

Medel för kursverksamheten fördelas av fiskeristyrelsen till fiskenämnderna. Utbetalning sker genom lantbruksnämnderna. Nuvarande rutiner för reglering av anslaget bibehålles.

SÄKERHETSUTRUSTNINGSBIDRAG M M

Bidrag till säkerhetsutrustning för fiskefartyg, restitution av bensinskatt till fiskerinäringen och stormska debidrag fördelas enligt vårt förslag av fiskeristyrelsen på respektive fiskenämnd som beslutar om bidragens storlek och utbetalar bidragen genom lantbruksnämndernas utbetalningsrutiner. Vi har tidigare också föreslagit att beslut om bidrag av vattenavgiftsmedel i vissa fall ska kunna meddelas av fiskenämnd. I dessa fall bör utbetalning ske genom lantbruksnämndernas försorg.

INVENTARIEFÖRTECKNING

Ansvar för förändret av fiskenämndens inventarieförteckning åvilar fiskerikonsulenten.

5.3.3 Ekonomiskt stöd

I avsnitt 4.6.4 "Ekonomiskt stöd" föreslås bl a att beslut rörande fiskerilån och lånegarantier t v skall fattas av fiskeristyrelsen. Ansvar för beredning och yttrande rörande ansökan samt verkställighet av beslut och låneförvaltning föreslås åvila fiskenämnderna.

1976-11-23

Med hänsyn till att fiskenämndens personal vanligtvis saknar kunskap om de "banktekniska" delarna och möjlighet att kontinuerligt överblicka och följa upp låneförvaltningen, föreslår vi följande fördelning av ansvaret för låneverksamheten.

Vid beredning av låneansökan biträder lantbruksnämnden fiskenämnden med utredning rörande tidigare lån i fartyg och fastigheter med underlag för bedömning av säkerhet för nytt lån. Den administrativa personalen bör även kunna utnyttjas för upprättande av ekonomiska kalkyler m m.

Beviljade lånegarantier administreras av kreditinrättning. Utbetalning sker efter utbetalningsbevis som utfärdas av fiskerikonsulent. Beviljade fiskerilån föreslås administreras av lantbruksnämnderna med samma ansvar för säkerhet m m som åvilar kreditinrättningar avseende garanti-lån.

Redovisningsansvaret för lånemedel gentemot kammarkollegiet föreslås åvila lantbruksnämnderna.

5.3.4 Biträdeshjälp

Vid behandlingen av fiskenämnderna har framförts synpunkter på behovet av biträdeshjälp, främst avseende skriv-, kartritnings- och sammanställningsarbeten. Med tanke på den delvis ändrade inriktningen och beslutsstrukturen inom fiskeadministrationen har vi som en allmän norm ansett att fiskenämnder med en fiskerikonsulent genomsnittligt har behov av en halv biträdeshjälp. I nämnder med två konsulenter har vi uppskattat behovet till en biträdestjänst och i nämnder med tre eller fyra konsulenter till två hela biträdestjänster. Samtidigt vill vi betona att behovet av biträdespersonal kan variera från län till län. Att variationerna är stora framgår bl a av den under 5.2 omnämnda enkäten. Den föreslagna normen ger därför bara ett grovt mått på fiskenämndernas totala behov av service från lantbruksverket.

Telefonservice, materialförvaltning, vaktmästeri och repro tillhör sådan service som lantbruksverket bör tillhandahålla fiskenämnderna.

5.4 Utformning av den administrativa servicen

De olika former av administrativ service som vi tagit upp under avsnitt 5.3 är inte heltäckande utan mera att anse som en exemplifiering från några viktigare avsnitt.

De resurser som lantbruksnämnden i samråd med fiskenämnderna avsätter för fiskets verksamhet i form av biträde med skriv-, kartritnings-, sammanställningsarbete m m bör lämpligen avgränsas till en eller i förekommande fall två personer. Då det gäller den närmare dimensioneringen av

1976-11-23

servicen kan endast helt allmänt sägas att nämnderna vid planeringen av sin verksamhet avsätter erforderliga resurser för fisket så att man uppnår det uttalade syftet att någon särskild kansliorganisation inte ska behövas hos fiskenämnderna. Med hänsyn till variationen i behovet av administrativ service i såväl lantbruksnämndens som fiskenämndens verksamhet förutsättes att tillfällig obalans kan regleras genom viss flexibilitet.

Iga delar av arbetet skulle kunna ligga utanför den nu genomförda utredningsfasen.

Vissa under utredningsarbetet aktualiserade frågor har på grund av tidsbrist ej kunnat till fullo belysas. Rapporten behandlar således endast översiktligt fiskeadministrationens kontakter och samverkansbehov med andra myndigheter och organisationer. Återstående utredningsarbete kommer i stor utsträckning att bero på vilka beslut som fattas i fråga om de förslag vi framlägger i denna rapport. Avgränsningsproblemen mellan myndigheter och organisationer har ej behandlats. Det bör enligt vår uppfattning ankomma på fiskeristyrelsen att framgent uppmärksamma och lösa dessa frågor.

Vi har vidare funnit att forskningsverksamheten inom lämdet både på sötvattens- och havsfiskeområdet är splittad och avåröverskådlig. Problemen beträffande ansvarsområde, samordning, finansiering m m inom detta område är av den omfattningen att frågan bör göras till föremål för en särskild studie. Man bör därvid kartlägga befintliga resurser för forsknings- och undersökningsverksamhet, avgränsa och beskriva forskningsområden samt granska samordningsfrågor. Möjligheterna till och formerna för insamling och spridning av information bör även behandlas.

Endan nu kan vissa viktiga områden avgränsas, som bör bli föremål för fortsatt utredningsarbete.

Det fortsatta arbetet bör enligt vår bedömning utföras av mindre arbetsgrupper, en för varje delprojekt och under fortsatt samverkan av bl a statskontoret.

Styrgruppen, kompletterad med företrädare för chefstjänsterna från den centrala myndigheten, förslås få till uppgift att utarbeta de närmare riktlinjerna för arbetet. Vi bedömer att styrgruppen behöver sammanträda ett mindre antal dagar under första hälften av år 1977.

Den nya organisationen skall träda i kraft den 1 juli 1977. Inom ombildningen är det nödvändigt att informationsinsatser kan komma till stånd under första halvåret 1977 dels för att informera om organisationsförslaget dels för att ge underlag för det fortsatta utredningsarbetet.

1976-11-23

6 Fortsatt utredningsarbete - genomförande

Föreliggande rapport bör ses som ett delresultat av det utrednings- och utvecklingsarbete som nu påbörjats inom fiskeadministrationen. Den behandlar i huvudsak fördelning av arbetsuppgifter mellan skilda arbetsenheter samt enheternas tilldelning av resurser. Redan när arbetet planerades stod det klart att väsentliga delar av arbetet skulle komma att ligga utanför den nu genomförda utredningsfasen.

Vissa under utredningsarbetet aktualiserade frågor har på grund av tidsnöd ej kunnat till fullo belysas. Rapporten behandlar således endast översiktligt fiskeadministrationens kontakter och samverkansbehov med andra myndigheter och organisationer. Återstående utredningsarbete kommer i stor utsträckning att bero på vilka beslut som fattas i fråga om de förslag vi framlägger i denna rapport. Avgränsningsproblem mellan myndigheter och organisationer har ej behandlats. Det bör enligt vår uppfattning ankomma på fiskeristyrelsen att framgent uppmärksamma och lösa dessa frågor.

Vi har vidare funnit att forskningsverksamheten inom landet både på sötvattens- och havsfiskesidan är splittad och svåröverskådlig. Problemen beträffande ansvarsområde, samordning, finansiering m m inom detta område är av den omfattningen att frågan bör göras till föremål för en särskild studie. Man bör därvid kartlägga befintliga resurser för forsknings- och undersökningsverksamhet, avgränsa och beskriva forskningsområden samt granska samordningsfrågor. Möjligheterna till och formerna för insamling och spridning av information bör även behandlas.

Redan nu kan vissa viktiga områden avgränsas, som bör bli föremål för fortsatt utredningsarbete.

Det fortsatta arbetet bör enligt vår bedömning utföras av mindre arbetsgrupper, en för varje delprojekt och under fortsatt medverkan av bl a statskontoret.

Styrgruppen, kompletterad med företrädare för cheftjänstemän från den centrala myndigheten, föreslås få till uppgift att utarbeta de närmare riktlinjerna för arbetet. Vi bedömer att styrgruppen behöver sammanträda ett mindre antal dagar under första hälften av år 1977.

Den nya organisationen skall träda i kraft den 1 juli 1977. Inför omläggningen är det nödvändigt att informationsinsatser kan komma till stånd under första halvåret 1977 dels för att informera om organisationsförslaget dels för att ge underlag för det fortsatta utredningsarbetet.

1976-11-23

Förslag till informationsåtgärder.

<u>Tidpunkt</u>	<u>Målgrupp</u>	<u>Syfte</u>	<u>Anm</u>
februari	Referens- grupp	Info, org förslag Utarb av arbets- ordning och be- fattningsbeskriv- ningar m m	Ref grupp ges i uppdrag att vi- dareinformera
mars	Referens- grupp	Slutlig genomgång av arbetsordning, befattningsbeskriv- ningar m m	Enligt ovan
april- maj	All regio- nal och distrikt- vis perso- nal	Allmän information om organisations- arbete. Regeringens ställningstagande m m	

De olika utredningsprojekten (1-7) som skisseras i det följande är nödvändiga för genomförandet av rapportens förslag och intentioner.

1. Arbetsordning, befattningsbeskrivningar, byråernas organisation.

I enlighet med utredningsplanen bör arbetsordning och befattningsbeskrivningar utarbetas under första halvåret 1977. Förslag till inre organisation av fiskeristyrelsen byråer bör därvid även utarbetas.

Arbetet bör utföras i en mindre arbetsgrupp. Totalt beräknas arbetsinsatsen ta i anspråk tre arbetsmånader.

2. Planeringsverksamheten

Vi föreslår att de särskilda rutiner och handlingsprogram som erfordras för att etablera planeringsverksamheten utreds särskilt. Förarbetet bör vara klart senast 1977-09-01 för att göra det möjligt att börja planeringsarbetet under budgetåret 1977/78. Särskilt bör förutsättningarna för programindelning, system för uppföljning, behov av information, utbildning m m studeras.

I arbetsgruppen som ska studera planeringsverksamheten bör den av oss föreslagna planeringssekreteraren ingå. Vi föreslår därför att fiskeristyrelsen ger medel till planeringssekreteraren för tre månader redan under innevarande budgetår.

Särskilda medel bör dessutom ställas till styrelsens förfogande för att anlita konsulter (se särskild sammanställning). Arbetet beräknas ta sex arbetsmånader.

1976-11-23

3. Laboratorierna

I rapporten redovisas anspråk som ställs på laboratorierna från den övriga administrationen. Vi föreslår viss förstärkning för att möta de nya arbetsuppgifterna. Däremot behandlar vi ej laboratoriernas inre organisation. Denna del bör göras till föremål för särskild utredning under första halvåret 1977. Förutom förslag till organisationsstruktur bör arbetet resultera i fastställd arbetsordning och befattningsbeskrivningar.

Arbetet bör utföras av laboratoriernas egen personal och beräknas översiktligt ta i anspråk två arbetsmånader på respektive enhet.

4. Utbildning, information, övriga personaladministrativa insatser

Utredningsarbetet har visat att det finns behov av ökade personaladministrativa insatser. Rapporten innehåller förslag som bl a anger den administrativa byråns och respektive enhetschefs ansvarsområde. Vi har däremot ej i detalj kartlagt riktlinjerna för det framtida arbetet. För ändamålet bör en särskild arbetsgrupp skapas. I gruppen bör ingå tre personer, varav två från administrativa byrån. Arbetet beräknas ta två arbetsmånader.

5. Biblioteksverksamheten

Biblioteksfunktioner finns vid flera enheter inom myndigheten. Under utredningsarbetet har förslag väckts att dessa funktioner borde samordnas. Oberoende av frågans lösning måste speciella resurser skapas för att handlägga biblioteksfrågorna vid den centrala myndigheten. Resursåtgången har bedömts motsvara en halvtidstjänst. Frågan behöver emellertid ytterligare utredas.

För ändamålet bör en särskild arbetsgrupp utses med en representant för administrativa byrån och en för vardera laboratoriet. Arbetet beräknas ta en arbetsmånad.

6. Lantbruksnämndernas administrativa service

I rapporten finns redovisat olika former av den administrativa service som lantbruksnämnderna bör ge fiskenämnerna.

Ett detaljerat förslag beträffande rutiner för fiskenämnernas arbete och lantbruksnämndernas administrativa service bör utarbetas under första halvåret 1977.

En arbetsgrupp bör bildas med representanter för administrativa byrån, fiskenämnerna och lantbruksverket.

Arbetet beräknas ta en arbetsmånad i anspråk.

7. Datautveckling

I rapporten konstateras att vissa administrativa rutiner kan förbättras med hjälp av databehandling. Vi föreslår

1976-11-23

att till fiskeristyrelsens förfogande ställs 50 000 kr för fortsatt utredning.

Särskilda medel för den fortsatta utredningsverksamheten, sammanfattning

Projekt 1 inklusive den inledningsvis skisserade breda informationsinsatsen

Resor, traktamenten, lokaler m m 60 000 kr

Projekt 2

Anställning av planeringssekreterare på några grundläggande tre månader innevarande budgetår 40 000

Konsultarvode 20 000
60 000 kr

Projekt 6

Resor, traktamenten m m 5 000 kr

Projekt 7

Konsultarvode 50 000 kr

Sammantaget kräver således det fortsatta utredningsarbetet och utvecklingsarbetet att myndigheten tillförs medel motsvarande 175 000 kr.

Våra ställningstaganden till fiskeadministrationens verksamhet har samlat till kapitel 4. Detta kapitel kan delas i två principiellt olika delar.

- Avsnitten 4.1 till 4.3 behandlar övergripande frågor av planeringskaraktär (planeringsrollen)

- Avsnitten 4.4 till 4.14 behandlar verksamheten - ansvarssamband, planeringsroll, resursfrågor vid de olika enheterna (verksamhetsinriktningen).

Kapitel 5 berör den administrativa service som lantbruksnämnderna bör lämna fiskeutövarna när dessa inrättas
1977-07-07.

1976-11-23

7 Sammanfattning

Den översyn av den statliga fiskeadministrationen som vi påbörjade i maj 1976 har omfattat administrationens samtliga delar. Vissa frågor är inte slutbehandlade.

Vi har avgränsat flera områden som måste bli föremål för fortsatta överväganden. I kapitel 6 har vi dragit upp riktlinjerna för ett fortsatt utredningsarbete under första halvåret 1977.

Förslaget

Genomgången har fäst vår uppmärksamhet på några grundläggande frågor, som har avgörande betydelse för administrationens förmåga att möta de krav som ställs på verksamheten. Dessa frågor är

- planeringsverksamheten
- verksamhetsinriktningen
- avgränsningen av ansvarsområden
- arbetsfördelningen mellan olika enheter
- resursdimensioneringen
- personaladministrationen

Rapporten har i vissa avsnitt en hög detaljeringsgrad, särskilt de avsnitt som behandlar de olika enheternas arbetsuppgifter. Vi vill understryka, att den föreslagna fördelningen av arbetsuppgifter och resurser anger den huvudsakliga verksamhetsinriktningen och inte får ses som något slutligt ställningstagande. Överväganden i dessa frågor måste tvärtom på ett naturligt sätt komma in i den årliga verksamhetsplaneringen. Förslaget bör därför mera ses som ett första steg i en sådan verksamhetsplaneringsprocess.

Våra ställningstaganden till fiskeadministrationens verksamhet har samlats till kapitel 4. Detta kapitel kan delas i två principiellt olika delar.

- Avsnitten 4.1 t o m 4.5 behandlar övergripande frågor av planeringskaraktär (planeringsrollen)
- Avsnitten 4.6 t o m 4.14 behandlar verksamheten - ansvarsområden, planeringsroll, resursfrågor vid de olika enheterna (verksamhetsinriktningen).

Kapitel 5 berör den administrativa service som lantbruksnämnderna bör lämna fiskekommunerna när dessa inrättas 1977-07-01.

1976-11-23

PLANERINGSROLLEN

Vår genomgång av fiskeadministrationens arbetsuppgifter, nuvarande såväl som väntade, har visat på ett behov av betydande planeringsinsatser. I administrationens planeringsansvar ligger dels att fastställa de långsiktiga målen och att avgränsa arbetsuppgifter (s k strategisk planering) dels att i verksamhetsplaneringen årligen överväga specificerade mål och resursinsatser för myndighetens olika verksamhetsgrenar.

Den strategiska planeringen (4.2.3)

- ansvaret härför ligger hos verksledningen
- för att genomföra en mer systematiserad planering föreslår vi att en planeringsgrupp inrättas, i vilken inledningsvis ingår överdirektören, byråcheferna och personalrepresentanter
- till planeringsgruppen bör knytas en planeringssekreterare, som direkt underställes verksledningen

Verksamhetsplaneringen (4.2.4)

- ansvaret för att verksamhetsplaneringen införs vilar på fiskeristyrelsen
- verksamhetsplaneringen bör grundas på de överväganden som gjorts av planeringsgruppen och med ledning av de anvisningar gruppen utarbetar
- chefen på varje enhet samordnar arbetet så att enheten arbetar effektivt
- insatser kommer att krävas av de anställda för att syftet med en aktiv medverkan i planeringsarbetet ska nås
- resultatuppföljning bör ske systematiskt under löpande verksamhetsperiod

Förslag till tidsplan för planeringen lämnas i avsnitt 4.2.5.

Personaladministration (4.3.1)

- den personaladministrativa planeringen ses som en del i den totala planeringen och ska ske i samverkan med de anställda
- bemannings- och åtgärdsplaneringen inordnas i myndighetens övriga planering

Utbildning (4.3.2)

- utbildningsinsatserna ska övervägas i verksamhetsplaneringen

1976-11-23

- minst åtta arbetsdagar per anställd avsätts årligen för utbildning
- planeringen av utbildningen bör ske i nära samverkan med informationsarbetet
- ansvaret för att utbildningsplan upprättas åvilar respektive enhetschef
- administrativa byrån har ett övergripande utbildningsansvar inom administrationen
- fiskenämnarna åläggs det huvudsakliga ansvaret för fortbildning av yrkes- och fritidsfiskare m fl

Fiskerivetenskaplig och fiskeriteknisk undersöknings- och åtgärdsverksamhet på distrikts- och lokalplanet (4.4)

- undersöknings- och åtgärdsverksamheten är splittrad inom fiskeadministrationen. Behovet av planerings-, åtgärds- och uppföljningsinsatser är stort
- en modell föreslås för verksamheten, där undersökningar och åtgärder samordnas med fiskeristyrelsens verksamhetsplanering i stort
- fiskenämnarna åläggs ett inventeringsansvar
- fiskeriintendenten ansvarar för att de i distriktet uppkommande behoven av undersökningar bedöms och sammanställs
- årliga planeringssammanträden hålles av intendenten med fiskerikonsulenter och företrädare för laboratorierna m fl. Beslut om undersöknings- och åtgärdsprogram som enbart berör distriktsvisa eller regionala resurser fattas på dessa sammanträden
- intendenterna sammanställer de undersökningar som helt eller delvis ska genomföras av laboratorium eller fiskeriförsöksstation samt tillställer fiskeristyrelsen förslaget
- fiskevårdsbyrån och fiskebyrån samråder med laboratorier eller försöksstationerna om deltagande i de av intendenten föreslagna projekten och fiskeristyrelsen fattar beslut härom i plenum
- planeringsgruppen verkar för att den distriktsvisa och regionala undersöknings- och åtgärdsverksamhetens inriktning överensstämmer med de av styrelsen formulerade långsiktiga målen

VERKSAMHETSINRIKTNING

Fiskenämnarna (4.6)

Fiskenämnarna är fiskeristyrelsens förvaltningsorgan i länet och har det regionala planerings- och samordnings-

1976-11-23

ansvaret för fiskevården och nyttjandet av fiskbestånden. Utöver länsvisa nämnder föreslår vi särskilda fiskenämnder för vardera Vänern, Vättern samt Mälaren-Hjälmaren.

Planeringsansvaret omfattar såväl bevarande- som nyttjandeplanering. Fiskenämnden ska därvid beakta såväl yrkes- som fritidsfiskets intressen. I läns- och kommunalplanering ska nämnderna företräda det allmänna fiskeintresset.

Nämnderna handlägger och beslutar om vissa lån- och stödformer inom anvisade ramar och efter anvisningar från fiskeristyrelsen. Kontakt- och rådgivningsverksamheten på regionalplanet ansvarar nämnderna för. De utför dessutom vissa fisk- och fiskeriundersökningar.

Fiskeriintendenterna (4.7)

Intendenterna omhänderhar kvalificerade fiskeribiologiska uppgifter av länsövergripande karaktär.

Fiskeriintendenten har planerings- och samordningsansvar mellan länen inom distriktet. Planeringsansvaret omfattar såväl bevarande- som nyttjandeplanering. Ansvarsområdet omfattar fiskevårds-, yrkesfiske- och fritidsfiskefrågor, vattenmåls- och miljöskyddsfrågor, undersöknings- och utredningsfrågor, kontroll- och samordningsfrågor.

I samordnings- och planeringsansvaret ingår bl a att samordna den fiskerivetenskapliga och fiskeritekniska undersöknings- och åtgärdsverksamheten på distrikts- och regionalplanet.

I en särskild skrivelse (bilaga 2 till rapporten) har vi föreslagit ny indelning av de sju fiskeriintendentsdistrikten.

Fiskeriförsöksstationerna (4.8)

Vi föreslår att styrelsens nuvarande anläggningar i Älvkarleby och Kälarne fortsättningsvis kallas fiskeriförsöksstationer.

Verksamheten vid anläggningarna bör ha till syfte att skydda och tillvarata fiskeribiologiskt värdefulla arter och stammar. Den bör också genom forskning och utveckling anvisa vägar till en rationell och ekonomiskt bärkraftig inhemsk fiskodling.

Verksamheten bör sortera under fiskevårdsbyrån och planläggas i samråd med styrelsens båda laboratorier.

Laboratorierna (4.9)

Laboratoriernas uppgifter kan grovt delas in på följande sätt

- basforskning som initieras internt inom administrationen

1976-11-23

- basforskning som initieras externt exempelvis genom internationella avtal
- kortsiktig undersöknings- och utredningsverksamhet

Det finns ett behov av att laboratorierna utför kortsiktiga, praktiskt inriktade undersökningar och utredningar. Behovet torde kunna mötas genom den av oss föreslagna planeringsmodellen. Genom planeringen skall behoven av laboratoriernas insatser definieras och planeras.

Frågan om basforskningens omfattning kontra undersökningsverksamhetens har inte närmare behandlats.

Laboratoriernas inre organisation bör utredas ytterligare under första halvåret 1977.

Problemen rörande ansvarsområde, samordning m m i fråga om forskningsverksamheten inom landet på såväl sötvattens- som havsfiskesidan är av den omfattningen att de bör bli föremål för särskild utredning.

Fiskevårdsbyrån (4.10)

Fiskevårdsbyråns arbetsuppgifter bör ha i huvudsak biologisk inriktning och syfta till att tillgodose såväl yrkes- som fritidsfiskets behov av att vattenområden skyddas och bevaras samt att nyttjandet ges sådana former att en optimalt bestående avkastning kan bibehållas. Byrån ansvarar för frågor som rör fritidsfisket, inklusive nyttjandefrågor. Tyngdpunkten bör i övrigt ligga på att planera och samordna fiskevården i vid bemärkelse för hela landet. Byrån har också ansvar för samordningen av verksamhetsplaneringen inom forsknings- och undersökningsverksamheten.

Fiskebyrån (4.11)

I fiskebyråns arbetsuppgifter ingår att skapa underlag för och fullfölja de näringspolitiska målen inom fiskets område. Byrån ska initiera, handlägga och följa frågor som sammanhänger med fiskets tekniska och ekonomiska utveckling samt föra fram förslag och principer vid fördelning av produktionsresurserna. Byrån ska även medverka till att hävda fiskerinäringens intressen i samhället och i internationella sammanhang.

Administrativa byrån (4.12)

Administrativa byrån har huvudansvaret för personaladministrativa, ekonomiadministrativa, kamerala och juridiska frågor. Byrån har också ansvar för extern och intern information. I fråga om administrationens personalpolitik har byrån ett övergripande ansvar som ska utövas i samverkan med de anställda. Byrån svarar för styrelsens rederiärenden. Inom byråns ansvarsområde ligger även frågor om administrativ rationalisering och ADB.

1976-11-23

ORGANISATORISKA FÖRÄNDRINGAR

Fiskeristyrelsen centralt

- en planeringsgrupp inrättas
- en tjänst som planeringssekreterare inrättas med placering direkt under verksledningen

Administrativa byrån

- en handläggartjänst för frågor om främst administrativ rationalisering inrättas

Laboratorierna

- såväl vid havsfiskelaboratoriets båda avdelningar som vid sötvattenslaboratoriet bör finnas en funktion som svarar för planering, samordning och information beträffande undersöknings- och utredningsservice
- fiskevårdsbyråns undersökningsverksamhet som rör bl a ålfrågor överförs till laboratorierna

Fiskenämnderna

- nuvarande fritidsfiskekonsulenter bör sortera direkt under fiskeristyrelsen (fiskevårdsbyrån) men med bibehållen regional placering

RESURSKRAV

1) Nya tjänster

Utredningsmetoden har byggt på en kartläggning av verksamhetsområden och uppskattningen av resursåtgång. Många i och för sig angelägna arbetsuppgifter finns redovisade i bakgrundsmaterialet. Under bearbetningen av detta har vi kommit fram till den nivå som rapporten återspeglar.

I rapporten redovisar vi olika förslag om resursförstärkningar som sammanlagt innefattar 16 tjänster för handläggande personal och 8,5 tjänster för personal med olika servicefunktioner.

Redan denna nivå är alltså resultatet av en betydande nedskärning i förhållande till den ambitionsnivå som avspeglas i bakgrundsmaterialet. Vi har likväl enats om att tills vidare föreslå åtta nya tjänster för handläggande personal och fem och en halv tjänst för personal med servicefunktioner. Dessa tjänster (13,5) anger den lägsta nivå som krävs för att fiskeadministrationen ska kunna klara de arbetsuppgifter som enligt våra förslag bör åvila administrationen efter omorganisationen. Vi anger nedan dessa tjänster utan inbördes rangordning.

1976-11-23

Handläggartjänster:

- planeringssekreterare
- administrativa byrån (rationaliseringsfrågor m m)
- fiskebyrån (internationella frågor)
- fiskebyrån (statistiker)
- fiskevårdsbyrån (planering)
- fiskevårdsbyrån (fiskodling/planering)
- sötvattenslaboratoriet
- biträdande fiskeriintendent (Västra distriktet)

Tjänster med servicefunktioner:

- centralt hos fiskeristyrelsen (3)
- sötvattenslaboratoriet (2)
- intendentsorganisationen (0,5)

Om den nya organisationen bedöms bära byggas upp successivt, förordar vi att fiskeadministrationen 1 juli 1977 tillföres fem tjänster för handläggande personal och tre tjänster för personal med servicefunktioner. Vid en sådan tidsmässig prioritering förutsätter vi att styrelsen i kommande petita tar upp övriga tjänster. De tjänster som i så fall bör tillföras administrationen den 1 juli 1977 är, likaså utan inbördes rangordning, följande: planeringssekreteraren, tjänsterna för rationaliseringsfrågor, internationella frågor, planeringsfrågor och biträdande fiskeriintendenten samt de tre tjänsterna med servicefunktioner centralt hos styrelsen.

2) Övrigt

Vi föreslår att finansieringsformerna ändras för

- utredningspersonalen i vattenmål
- vissa anställda vid laboratorierna
- fiskodlingsverksamheten

Vidare föreslår vi att 50 000 kr vardera per år anslås för följande uppgifter

- extern undersökningsverksamhet på fritidsfiskets område
- konsulter inom den fiskeritekniska verksamheten

1976-11-23

FORTSATT UTREDNINGSARBETE

Följande delprojekt bör utredas ytterligare under våren 1977

- arbetsordningar, befattningsbeskrivningar
- planeringsverksamheten
- laboratoriernas inre organisation
- utbildning, information och övriga personaladministrativa insatser
- biblioteksverksamheten
- lantbruksnämndernas administrativa service
- datautveckling

För det fortsatta utrednings- och utvecklingsarbetet krävs medel motsvarande 175 000 kr.

Wiggo Ahlström
 Karl-Erik Bostrom
 Einar Billing
 Bengt Brölin
 Adam Gencsi
 Olof Jansson
 Karl-Erik Johansson
 Sören Johansson
 Jan Olov Jönsson

Torgny Larsson
 Odd Lindahl
 Nils-Arvid Nilsson
 Hans Norberg
 Åke Pettersson
 Åke-Christin Rudolph
 Gertrud Svanhög
 Jan Stenroos
 Nils Steffner

LANTBRUKSVERKET'S KONTAKTMAN

Gillis Sjöström

lantbruksnämnden i Blekinge län

FISKEVÄRDSVERKET'S KONTAKTMAN

Wiggo Ahlström

Styrgruppen för
omorganisations-
arbetet

1976-11-23

STYRGRUPPEN

Ivan Silow (ordförande)

Bo Bengtsson

Karl-Erik Berntsson

Sven Engström

Bo Essvik

Magnus Fürst

Gilbert Henriksson

Curt Johansson

Inge Lundh

Staffan Schyberg (sekr)

Gunnar Skog

Sven-Ola Öhlund

fiskevårdsbyrån

fiskeriintendentsorganisa-
tionen, efter 1976-11-01

havsfiskelaboratoriet

fiskebyrån

sötvattenslaboratoriet

statskontoret

fiskeriintendentsorganisa-
tionen, t o m 1976-10-29lantbruksnämnden i Göteborgs
och Bohus län

administrativa byrån

lantbruksnämnden i Gävleborgs
län

fiskevårdsbyrån

REFERENSGRUPPEN

Hans Ackefors

Birger Ahlmér

Karl-Erik Berntsson

Einar Billing

Bengt Brolin

Adam Gönczi

Gun Jaensson

Karl-Bådo Johansson

Sören Johansson

Jan Olov Jönsson

Torgny Larsson

Odd Lindahl

Nils-Arvid Nilsson

Hans Norberg

Åke Pettersson

Ann-Christin Rudolphi

Gertrud Sarbäck

Jan Szaron

Nils Steffner

LANTBRUKSVERKETS KONTAKTMAN

Gillis Sjöström

lantbruksnämnden i Blekinge
län

RIKSREVISIONSVERKETS KONTAKTMAN

Bert Allan Edström

Övre norra distriktet: Norrbottens och Västerbottens län med
Inarps och stationeringsort.

Nedre norra distriktet: Västerbottens och Jämtlands län med
Härjedalen som stationeringsort.

FISKERISTYRELSEN
Styrgruppen för
omorganisations-
arbetet

DELRAPPORT
1976-11-22

Fiskeristyrelsen
Pack
403 10 GÖTEBORG

Förslag till ny indelning av fiskeriintendentsdistrikten

Bakgrund

Regeringen har uppdragit åt fiskeristyrelsen att i samråd med statskontoret se över bl a fiskeriintendentsorganisationen. I proposition 1975/76:130 om stödåtgärder på fiskets område m m föreslås att fiskeristyrelsen och den lokala fiskeadministrationen omorganiseras.

I fråga om fiskeriintendentsorganisationen uttalas i propositionen att distrikten skall följa länsgränserna samt att nuvarande uppdelning i särskilda distrikt för sötvattensfisket och särskilda distrikt för kust- och havsfisket bör slopas.

Mot bakgrund av regeringens uppdrag och vad som sägs i propositionen har styrgruppen för omorganisationsarbetet tagit upp frågan om ändring av nuvarande distriktsindelning.

Förslagets tillkomst

Styrgruppen har i skrivelse 1976-08-16 till samtliga fiskeriintendenter hemställt om förslag och synpunkter på en ny distriktsindelning.

De inkomna förslagen har diskuterats vid olika tillfällen, första gången vid ett referensgruppsmöte 1 - 3 september. Därefter diskuterades indelningen vid en intendentssammandragning 16 - 17 september. Vid detta tillfälle deltog även vattenmålspersonal från de olika distrikten. Slutligen diskuterades distriktsindelningen vid ännu ett referensgruppsmöte 5 - 7 oktober.

Mot bakgrund av de synpunkter som framförts har styrgruppen enats om följande förslag till ny distriktsindelning.

Förslaget omfattar liksom nu sju distrikt. Nuvarande benämningar föreslås användas utom för de två "kustdistrikten" som i stället kallas Västra resp Östra distrikten. Distrikten föreslås få följande omfattning.

Övre norra distriktet: Norrbottens och Västerbottens län med Luleå som stationeringsort.

Nedre norra distriktet: Västernorrlands och Jämtlands län med Härnösand som stationeringsort.

Mellersta distriktet: Kopparbergs, Gävleborgs, Uppsala samt Västmanlands län med Gävle som stationeringsort. Mälaren föreslås även tillhöra detta distrikt.

Övre södra distriktet: Värmlands och Örebro län med Örebro som stationeringsort. Väneren och Hjälmaran föreslås ingå i detta distrikt.

Nedre södra distriktet: Jönköpings, Kronobergs, Älvsborgs och Skaraborgs län med Jönköping som stationeringsort. Vättern föreslås höra till distriktet.

Östra distriktet: Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar och Gotlands län med Kalmar som stationeringsort.

Västra distriktet: Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands och Göteborgs och Bohus län med Göteborg som stationeringsort.

Följande huvudsakliga motiveringar till förslaget ges.

Främst har vi eftersträvat att till berörda distrikt sammanföra kuststräckor med så enhetlig fiskestruktur som möjligt. Genom förslaget erhålles också två renodlade sötvattensdistrikt med var för sig likartade fiskeribiologiska förutsättningar.

Förslaget är också anpassat till konventionsområden, fiskerättsliga regler, yrkesfiskets organisationer m m.

Vi har ansett det viktigt att fiskeriintendenten skall ha möjlighet att deltaga i fiskenämndernas sammanträden. Vi har därför sökt nå en så jämn fördelning av antalet län som möjligt. Inget distrikt består av mer än fem län.

Med hänsyn till nuvarande personal har vi sett det som en stor fördel att förslaget innebär relativt små förändringar gentemot nuvarande distriktsindelning. Den enda stationeringsort som föreslås flyttad är för Nedre Södra distriktet, där Jönköping föreslås mot nuvarande Göteborg. Detta innebär såväl små personalomflyttningar som att omställningen till den nya indelningen underlättas.

Ett alltmer omfattande utredningsarbete i vattennål och koncessionsnämndsärenden samt andra miljöskyddsärenden motiverar en snar förstärkning av personalen i Västra distriktet. Denna har länge bestått av en fiskeriintendent och en kansliskrivare med halvtidstjänst. Fiskeristyrelsen har i sin petita under senare år med högsta prioritet begärt förstärkning i nuvarande Västerhavets distrikt av en handläggande tjänst och en utökning av kansliskrivartjänsten till att omfatta heltid.

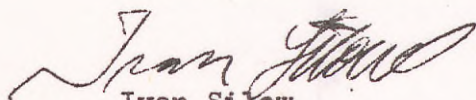
Eftersom vårt förslag till ny distriktsindelning förutsätter ett bibehållande av nuvarande kuststräcka inom Västra distriktet, medför de i propositionen angivna riktlinjerna för distriktsindelningen, att det nu föreslagna Västra distriktet också måste ta över arbetsuppgifterna inom berörda läns sötvatten.

Vårt förslag till ny indelning av fiskeriintendentsdistriktet nödvändiggör och förutsätter sålunda att Västra distriktet den 1 juli 1977 kan förstärkas med en tjänst för handläggare (bitr fiskeriintendent). Samtidigt bör kansliskrivartjänsten utökas till en heltidstjänst.

./. Till förslaget fogas karta visande gränserna för distriktet.

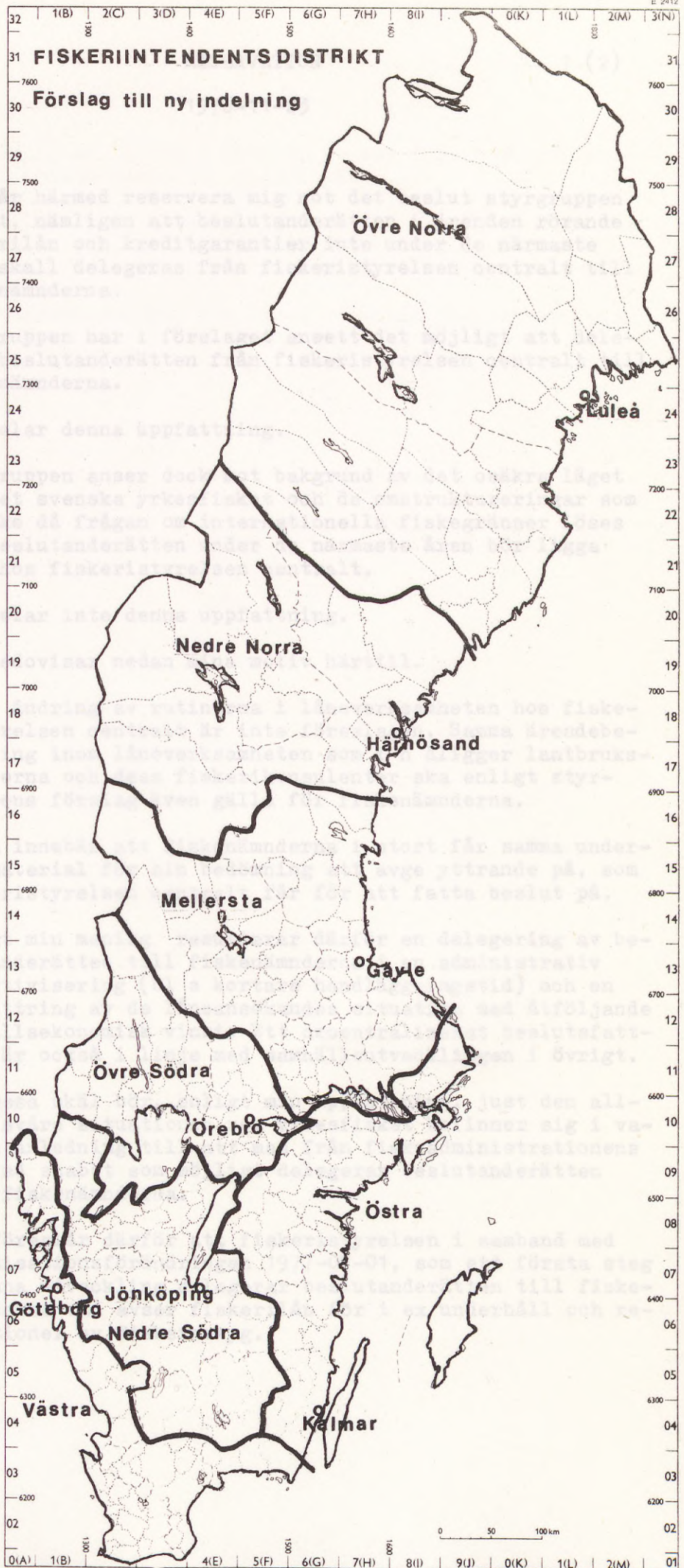
För styrgruppen

Ivan Silow
ordförande

SRA arbetskartor

Sverige:
Kommuner och kommunblock 1/1 1971

1976-11-23

Jag får härmed reservera mig mot det beslut styrgruppen fattat, nämligen att beslutanderätten i ärenden rörande fiskerilån och kreditgarantier inte under de närmaste åren skall delegeras från fiskeristyrelsen centralt till fiskenämnderna.

Styrgruppen har i förslaget ansett det möjligt att delegera beslutanderätten från fiskeristyrelsen centralt till fiskenämnderna.

Jag delar denna uppfattning.

Styrgruppen anser dock mot bakgrund av det osäkra läget för det svenska yrkesfisket och de omstruktureringar som kan ske då frågan om internationella fiskegränser löses att beslutanderätten under de närmaste åren bör ligga kvar hos fiskeristyrelsen centralt.

Jag delar inte denna uppfattning.

Jag redovisar nedan mina motiv härtill.

Någon ändring av rutinerna i låneverksamheten hos fiskeristyrelsen centralt är inte föreslagen. Samma ärendehantering inom låneverksamheten som för närvarande åligger lantbruksnämnderna och dess fiskerikonsulenter ska enligt styrgruppens förslag även gälla för fiskenämnderna.

Detta innebär att fiskenämnderna i stort får samma underlagsmaterial för sin bedömning att avge yttrande på, som fiskeristyrelsen centralt får för att fatta beslut på.

Enligt min mening resulterar därför en delegering av beslutanderätten till fiskenämnderna i en administrativ effektivisering (bl a kortare handläggningstid) och en förbättring av de låneansökandes situation med åtföljande samhällsekonomisk vinst. Ett decentraliserat beslutsfattande är också i linje med samhällsutvecklingen i övrigt.

Av dessa skäl bör, enligt min uppfattning, just den allmänt svåra situationen som yrkesfisket befinner sig i vara en anledning till att man från fiskeadministrationens sida så snabbt som möjligt delegerar beslutanderätten till fiskenämnderna.

Jag föreslår därför att fiskeristyrelsen i samband med organisationsförändringen 1977-07-01, som ett första steg i denna utveckling delegerar beslutanderätten till fiskenämnderna vad avser fiskerilån för t ex underhåll och reparationer av fiskefartyg.

1976-11-23

Delegering av beslut i ärenden av detta slag medför ett stöd för både havs- och insjöfisket.

Torekulla den 29 oktober 1976

Inge Lundh
Personalrepresentant för TCO-S i omorganisationsarbetets
styrgrupp

